

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних відносин і права
Кафедра германської філології та перекладознавства

КВАЛІФІКАЦІЙНА ДИПЛОМНА РОБОТА

магістр

Освітній рівень

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 035 Філологія
Шифр і назва спеціальності

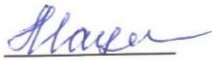
Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

на тему: **Синтаксичні засоби вираження експресії
у сучасному політичному дискурсі
(на матеріалі промов політичних лідерів)**

Шифр 23261

Виконала:
студентка 2 курсу, група ФПАмз-23-1 М.В. Трохимчук
Підпис

Керівник:
д. філол. наук, професор Ю.П. Бойко
Підпис

Нормоконтроль: к. пед. н., доцент О.О. Мацюк
Підпис

До захисту допускаю:
Зав. кафедри проф. Бойко Ю.П.
«24» грудня 2024 р.

Хмельницький, 2024

Хмельницький національний університет

Факультет	<u>міжнародних відносин і права</u>
Кафедра	<u>германської філології та перекладознавства</u>
Освітній рівень	<u>магістр</u>
Галузь знань	<u>03 «Гуманітарні науки»</u>
Спеціальність	<u>035 Філологія. Переклад (англійська)</u>
Освітня програма	<u>Германська філологія та перекладознавство: англійська мова та друга іноземна мова</u>

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
 Юлія БОЙКО
« 02 » лютого 2024 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ ДИПЛОМНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Марії ТРОХИМЧУК

1. Тема роботи Синтаксичні засоби вираження експресії у сучасному політичному дискурсі (на матеріалі промов політичних лідерів)

Керівник роботи Юлія БОЙКО, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри германської філології та перекладознавства

Тему затверджено наказом ректора університету від «26» серпня 2024 р. № 60

2. Термін подання студентом роботи на кафедру 2 грудня 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи:

Об'єктом дослідження є синтаксичні засоби вираження експресії, зокрема синтаксичні повтори; еліптичні речення; фігури замовчування, зокрема апосіопеза; парцеляція; розширення вихідної моделі речення за рахунок повторів, напр. присудків; паралельні конструкції; інверсія; риторичні запитання та особливості їх функціонування у політичному дискурсі.

Предметом дослідження виступають функційно-стилістичні характеристики експресивних засобів синтаксису та способи їх відтворення у перекладі.

Матеріали дослідження складають політичні промови Анни Говард The Fundamental Principle of a Republic (далі – Промова 1) та інавгураційна промова Джо Байдена (далі – Промова 2) і їх переклади українською мовою.

4. Перелік питань, які потрібно розробити: 1) кваліфікувати дискурс як комунікативне та інтерактивне явище; 2) окреслити основні напрями дослідження політичного дискурсу у сучасній лінгвістиці; 3) встановити зміст та межі політичного дискурсу та політичної мови; 4) схарактеризувати функції політичного дискурсу; 5) визначити засоби експресивного синтаксису; 6) проаналізувати промови політичних лідерів на предмет вживання в них експресивних засобів синтаксису та на предмет того як змінювалася політична риторика в різні періоди; 7) зробити зіставний аналіз двох промов, встановивши кількісні показники вживання у них експресивних засобів синтаксису, зокрема їхній вплив на емоційну силу тексту.

5. Дата видачі завдання 5 лютого 2024 року

**КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН
ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ**

Назва етапів виконання кваліфікаційної дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
Опрацювання літератури за темою дослідження	5 лютого – 5 березня 2024 року	виконано
Написання теоретичного розділу дослідження	5 березня – 12 квітня 2024 року	виконано
Презентація теоретичного розділу на науковому семінарі /конференції	16-17 квітня 2024 року	виконано
Підбір фактичного матеріалу за темою дослідження для практичного розділу	15 квітня – 10 травня 2024 року	виконано
Написання практичного розділу	До 5 червня 2024 року	виконано
Подання чорнового варіанту дипломної роботи керівнику	10 червня 2024 року	виконано
Захист переддипломної практики	8 листопада 2024 року	виконано
Попередній захист кваліфікаційної роботи	14 листопада 2024 року	виконано
Подання кінцевого варіанту дипломної роботи на кафедрі	2 грудня 2024 року	виконано
Перевірка на плагіат	3 10 по 13 грудня 2024 року	виконано
Захист дипломних робіт магістра	26-30 грудня 2024 року	виконано

Здобувач

Марія ТРОХИМЧУК

Керівник роботи

Юлія БОЙКО

Анотація

Трохимчук М.В. Синтаксичні засоби вираження експресії у сучасному політичному дискурсі (на матеріалі промов політичних лідерів)

У роботі здійснено стилістичний та зіставний аналіз політичних промов Анни Говард у 1915 році та інавгураційної промови Президента США Джозефа Байдена у 2021 р. Зазначено, що політична промова – особливий вид промов, який відрізняється специфічністю. Для неї характерні такі риси: функціонально-стилістичне різноманіття, монологічність, орієнтація на масового слухача, політична тематика. Політична промова Джо Байдена насичена фігурами повтору, контрасту, парцеляції, заміни та інших фігур, які зорієнтовані на привернення уваги публіки та фокусування інтересу до політичного лідера. Промова Анни Говард є менш насиченою емоційно та позбавлена великої кількості експресивних засобів та фігур мовлення. Відмінності у промовах двох політичних діячів полягають у нерівномірному використанні експресивних синтаксичних засобів.

Ключові слова: дискурс, політична промова, експресивні синтаксичні засоби, інверсія, парцеляція, повтор, градація, паралелізм.

Summary

Trokhymchuk M.V. Syntactic means of expression expression in modern political discourse (based on speeches of political leaders).

The work provides a stylistic and comparative analysis of Anna Howard's political speeches in 1915 and the inaugural speech of US President Joseph Biden in 2021. It is noted that political speech is a special type of speech that is specific. It is characterized by the following features: functional and stylistic diversity, monologue, orientation to the mass listener, political themes. Joe Biden's political speech is full of figures of repetition, contrast, parcelation, replacement and other figures who are focused on attracting public attention and focusing interest in a political leader. Anna Howard's speech is less emotionally charged and devoid of many expressive means and figures of speech. The differences in the speeches of the two politicians are in the uneven eradication of expressive syntactic means.

Key words: discourse, political speech, expressive syntactic means, inversion, parcelation, repetition, gradation, parallelism.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ДИСКУРС ЯК КОМУНІКАТИВНА ТА ТЕКСТОВА КАТЕГОРІЯ ЛІНГВІСТИ	14
1.1. Дискурс як комунікативне та інтерактивне явище.....	14
1.2. Основні напрями дослідження політичного дискурсу.....	16
1.3. Зміст та межі політичного дискурсу.....	20
1.4. Системотвірні ознаки політичного дискурсу.....	27
1.4.1. Соціальний характер політичного дискурсу.....	27
1.4.2. Фантомність у політичному дискурсі.....	31
1.4.3. Фідеїстичність.....	33
1.4.4. Дистанційованість та авторитарність.....	35
1.4.5. Театральність.....	37
1.5. Функції політичного дискурсу та політичний переклад.....	39
Висновки до Розділу 1.....	43
РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАСОБІВ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ У ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ	45
2.1. Фігури стилістичного синтаксису як маркери політичного дискурсу....	45
2.2. Промова Анни Говард «The Fundamental Principle of a Republic»: стилістичний та зіставний аналіз.....	47
2.3. Інавгураційна промова Джо Байдена: контент аналіз.....	70
2.4. Синтаксичні стилістичні засоби, їх інтерпретація.....	72
2.5. Інавгураційна промова Джо Байдена: дискурсивний та зіставний аналізи.....	75
Висновки до Розділу 2.....	106
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	109
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	114
ДОДАТКИ	126

ВСТУП

У сучасному світі, де інформація швидко поширюється та масово споживається, важливо зрозуміти, яким чином дискурсивні стратегії та тактики впливають на формування публічної думки і реакції аудиторії. Текст, зокрема в політичному дискурсі, може бути інструментом маніпуляції, засобом створення або подолання конфліктів, а також сприятливим ґрунтом для обговорення суспільних проблем.

Політичні промови часто використовуються для формування певної точки зору у суспільстві, впливаючи на вибори та політичні рішення: через мову політики формують певні норми, цінності та моделі поведінки, які можуть впливати на суспільні процеси; політичні промови є важливим інструментом для створення та підтримки іміджу політика або політичної партії. При цьому аналіз мовних особливостей політичних промов дозволяє виявити ідеологічні основи політичних рухів та партій, загальні тенденції в розвитку політичної думки, маніпулятивні прийоми та дезінформацію. Вивчення політичного дискурсу розвиває критичне мислення та здатність аналізувати інформацію. Розуміння механізмів політичної комунікації допомагає захистити демократичні процеси від зовнішніх впливів, розвинути у людей критичне мислення. Аналіз успішних політичних промов дозволяє виявити ефективні стратегії переконання аудиторії.

Основи теорії політичного дискурсу були закладені представниками кембріджської та оксфордської філософських шкіл у 50-ті рр. ХХ ст., які здійснили аналіз лінгвістичного контексту суспільної думки. Серед класичних робіт з цієї проблематики можна назвати праці Т.А. ван Дейка, М. Гейза, Дж.Покока, Г.Сейдел, М.Фуко, Ю.Габермаса [11; 44; 70; 94; 110; 115], а також дослідження вітчизняних авторів: Г. Почепцова, М. Вінтонів, О. Ієвлева [10; 24; 33] та деяких інших.

Синтаксис як найвищий рівень організації мовної системи вирізняється тим, що реалізує потенційні можливості у комплексі всіх інших одиниць.

Синтаксична організація дискурсу – це аналіз проєкції синтаксичних конструкцій на структури знань людини.

Використання синтаксичних повторів, обраних конструкцій допомагає авторові виразити свою ідею, зробити текст більш імпресивним та запам'ятовуваним. Синтаксичні повтори, такі як анафора, епіфора, паралелізм та інші, надають тексту ритмічності та інтонаційної насиченості. Ці стилістичні засоби використовуються для підкреслення важливих ідей та надання тексту емоційної сили.

Політичні лідери активно користуються цими засобами для впливу на громадську думку. Вони використовують синтаксичні повтори та структурні елементи синтаксису, щоб підкреслити важливість своїх поглядів, змусити аудиторію слідувати їхнім ідеям, та створити запам'ятовуваність власних промов, це допомагає краще розуміти їхні мотивації, цілі та способи впливу на суспільство.

Отже, дослідження політичного дискурсу, зокрема політичних промов, є надзвичайно **актуальним** і важливим для розуміння сучасних політичних процесів. Воно дозволяє виявити механізми впливу на громадську думку, захистити демократичні цінності та підвищити рівень медіаграмотності суспільства. Таке дослідження дозволить глибше зрозуміти, як мовні засоби впливають на формування та сприйняття політичних меседжів, а також виявити нові закономірності в структурі і функціонуванні сучасної англійської та української мов. Розробка детальної класифікації експресивних засобів у засобах масової комунікації є необхідною умовою для ефективного аналізу медіатекстів. Таке дослідження дозволить виявити механізми маніпуляції свідомістю, розробити методики лінгвістичної експертизи та підвищити медіаграмотність суспільства.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Магістерська робота пов'язана з проблематикою наукової теми кафедри

германської філології та перекладознавства «Проблеми лексико-граматичної семантики, прагматики та стилістики в когнітивно-дискурсивній парадигмі».

Об'єктом дослідження є синтаксичні засоби вираження експресії, зокрема синтаксичні повтори; еліптичні речення; фігури замовчування, зокрема апосіопеза; парцеляція; розширення вихідної моделі речення за рахунок повторів, напр. присудків; паралельні конструкції; інверсія; риторичні запитання та особливості їх функціонування у політичному дискурсі.

Предметом дослідження виступають функційно-стилістичні характеристики експресивних засобів синтаксису та способи їх відтворення у перекладі.

Мета дослідження полягає в аналізі політичного дискурсу; встановленні ролі експресивних засобів синтаксису у формуванні якісної політичної промови; виявленні механізмів дії засобів експресивності у політичних промовах та їхній вплив на аудиторію.

Поставлена мета передбачає виконання таких **завдань**:

- кваліфікувати дискурс як комунікативне та інтерактивне явище;
- окреслити основні напрями дослідження політичного дискурсу у сучасній лінгвістиці;
- встановити зміст та межі політичного дискурсу та політичної мови;
- схарактеризувати функції політичного дискурсу;
- визначити засоби експресивного синтаксису;
- проаналізувати промови політичних лідерів на предмет вживання в них експресивних засобів синтаксису та на предмет того як змінювалася політична риторика в різні періоди;
- зробити зіставний аналіз двох промов, встановивши кількісні показники вживання у них експресивних засобів синтаксису, зокрема їхній вплив на емоційну силу тексту.

Матеріал дослідження складають політичні промови Анни Говард The Fundamental Principle of a Republic (далі – Промова 1) та інавгураційна промова Джо Байдена (далі – Промова 2) і їх переклади українською мовою.

Методи дослідження включають *метод спостереження* який передбачає системний аналіз і спостереження за вживанням синтаксичних повторів, *описовий метод* що допомагає структуровано аналізувати та описувати синтаксичні стилістичні засоби, враховуючи їхню структуру, семантику, функції та роль у тексті, *статистичний аналіз* дозволяє вимірювати частоту вживання експресивних синтаксичних повторів, *порівняльний аналіз* здійснюється шляхом порівняння оригінальних текстів та їхніх перекладів, метод *контекстуального аналізу* включає в себе детальне вивчення контексту, в якому вживаються мовні одиниці, *метод стилістичного аналізу*, виявлення в тексті певного стилістичного засобу.

Основні положення, що виносяться на захист:

1. Дискурс є ознакою комунікативної діяльності і обов'язковою складовою процесу формування тексту. Політичний дискурс має свої характеристики, функціонал та семантико-стилістичну базу у поєднанні із синтаксичними елементами. Дискурс-аналіз у політичній лінгвістиці дозволяє встановити мости між соціологічним, культурним, міжособистісним і когнітивним аспектами влади. Основне завдання лінгвістичного аналізу політичного дискурсу полягає у розкритті механізмів складних взаємин між владою, пізнанням, мовою та поведінкою. У рамках загальної теорії комунікації виділяються шість фундаментальних підходів до дослідження політичної комунікації: системний підхід; лінгвістичний підхід; символічний підхід; функціональний підхід; організаційний підхід та екологічний підхід.
2. Однією з найбільш плідних і відносно нових дослідницьких парадигм у політичній лінгвістиці є когнітивний підхід, що дозволяє від опису одиниць та структур дискурсу перейти до моделювання структур

свідомості учасників політичної комунікації. Моделювання когнітивної бази політичного дискурсу здійснюється через аналіз фреймів та концептів політичного дискурсу, метафоричних моделей та стереотипів, які лежать в основі політичних упереджень. Зв'язок між мовою та політикою проявляється, перш за все, у тому, що жоден політичний режим неспроможний існувати без комунікації. Мова потрібна політикам у тому, щоб інформувати, давати вказівки, проводити законодавчі акти, переконувати тощо. Специфіка політики, на відміну від ряду інших сфер людської діяльності, полягає в її переважно дискурсивному характері: багато політичних дій за своєю природою є мовними діями. Політична мова – це особлива знакова система, призначена саме для політичної комунікації: для вироблення суспільного консенсусу, прийняття та обґрунтування політичних та соціально-політичних рішень. Під політичною комунікацією розуміється будь-яка передача повідомлень, призначена вплинути на розподіл і використання влади в суспільстві, особливо якщо ці повідомлення виходять з офіційних урядових інститутів.

3. Політичні промови є потужним інструментом впливу в сучасному суспільстві. Політики використовують їх, щоб формувати громадську думку, мобілізувати прихильників і досягати своїх політичних цілей. Аналіз політичних промов дозволяє зрозуміти, як працюють механізми політичного впливу шляхом вивчення лексичного складу промов, граматичних конструкцій, риторичних прийомів, а також контексту, в якому вони виголошуються. Такий аналіз дозволяє виявити прихований зміст і маніпулятивні прийоми, які використовують політики. Політична комунікація є складним і багатогранним явищем, яке відрізняється від інших видів інституційного спілкування за багатьма параметрами. Розуміння цих відмінностей дозволяє глибше аналізувати політичні процеси та ефективніше взаємодіяти з політичною системою.

4. Системотвірні ознаки політичного дискурсу: соціальний характер політичного дискурсу; фантомність у політичному дискурсі; фідеїстичність; дистанційованість та авторитарність; театральність. Функційні риси політичного дискурсу: експресивна, апелятивна та репрезентативна.
5. Особливостями **Промови 1** є велика кількість довгих складних речень (74%), мала кількість простих номінативних речень (26%). Водночас зустрічаються паралельні конструкції (56%); риторичні запитання (19%); антитеза (8%); інверсія (7%); повтори (4%) та полісиндетон (6%). Практично відсутні фігури вилучення (еліпс, апосіопеза); фігури заміни (метафора, порівняння); не зустрічаються також прийоми градації та парцеляції. Український переклад Промови 1 зберігає складність речень, але втрачає деяку ритмічність. До того ж відсутність деяких синтаксичних засобів (наприклад, більш складних паралелізмів) послаблює експресивність тексту.

Промова 2. Обидві версії (англійська- оригінал) інавгураційної промови Дж.Байдена активно використовують фігури повтору, протиставлення, перестановки: паралелізм (9%), антитезу (8%), анафору (6%), градацію (12%) інверсію (9%), полісиндетон (4%); повтор (9%) для створення контрасту і підкреслення основних ідей; залучені також фігури вилучення (особливо еліпсис (7%) та апосіопеза (9%) інші фігури: риторичні запитання (3%), парцеляція (12%) та велика кількість номінативних речень (12%). Відмінності: Українська версія використовує більше інверсій, що надає тексту більш урочистого характеру. Англійська версія більше орієнтована на створення образів за допомогою метафор. Англійська версія використовує більше метафор, що додає тексту образності. Українська версія більш лаконічна і фокусується на основних ідеях. **Порівняння у діахронічному** плані показало, що у Промові 1 досить частотним є використання довгих

складних речень, що абсолютно є нехарактерним для Промови 2, яка насичена короткими комінативними реченнями із градацією та повторами. У двох промовах більше відмінного аніж спільного, Промова 2 насичена фігурами повтору, контрасту, перестановки, заміни та парцеляції.

Наукова новизна полягає у встановленні сили лінгвістичних механізмів використання експресивних синтаксичних засобів у промовах видатних політичних діячів, визначенні їх впливу на структуру мовлення та емоційну силу промов. Вперше аналізується у компаративному аспекті промова Анни Говард, виголошена на початку XX століття, а також промова Джо Байдена, виголошена на початку XXI століття.

Теоретичне значення роботи полягає у спробі виявити роль експресивних синтаксичних засобів у виголошенні промов політичних лідерів. Отримані у роботі результати сприятимуть усвідомленню ролі категорій експресивного синтаксису для виявлення механізмів впливу на громадську думку, захист демократичних цінностей та підвищення рівня медіаграмотності суспільства. Дослідження політичного дискурсу може бути корисним для політиків, журналістів та інших професіоналів, які працюють зі словом.

Практична цінність дослідження зумовлена можливістю використання результатів роботи у курсі таких дисциплін як «Стилістика англійської мови»; «Порівняльна граматики англійської та української мов»; «Інтерпретація та переклад тексту»; спецкурсів «Переклад міжнародних угод», а також при написанні наукових робіт.

Апробація роботи здійснена у публікації «Експресивний синтаксис в аспекті перекладу» // Всеукраїнська науково-практична конференція для студентів та молодих науковців «Філологічні, лінгводидактичні та медійні дослідження: сучасні тенденції та перспективи» збірник тез 30 квітня 2024 рік С.153–156; **Політичний дискурс: проблема теоретичної ідентифікації** // Доповідь на 1 Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції :

«Міжкультурна комунікація та переклад: напрями, пріоритети та перспективи», 16-17 квітня, 2024 року. м.Хмельницький; // **Функції політичного дискурсу:** Доповідь на XV Всеукраїнській студентській науково-практична конференції «Іноземні мови у сучасному комунікативному просторі», Херсонський національний технічний університет, Херсон-Хмельницький 2024, 10 березня 2024 р.

Структура роботи складається зі вступу, двох розділів, із висновками до кожного з них, загальних висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 125 сторінок.

У **Вступі** обгрунтовано актуальність теми, сформульовану мету та конкретні завдання дослідження, його наукову новизну, теоретичне значення та практичну цінність, визначено матеріал, джерела дослідження, його методи, подано відомості про апробацію.

У **Розділі 1** описано дискурс як комунікативне та інтерактивне явище; окреслено напрями дослідження політичного дискурсу у сучасній лінгвістиці; зазначено межі та зміст політичного дискурсу; схарактеризовано системотвірні ознаки політичного дискурсу та функції та проблеми перекладу.

У **Розділі 2** описано фігури стилістичного синтаксису як маркери політичного дискурсу, які чітко профілюються на фоні промов політичних лідерів. Проведено аналіз вживання експресивних засобів мовлення у промові Анни Говард “The Fundamental Principle of a Republic” та схарактеризовано їх у перекладі; проведено також аналіз інавгураційної промови президента Дж. Байдена у контрастивно-лінгвістичному аспекті.

У **Загальних висновках** підведено підсумки дослідження роботи.

Перелік використаних джерел нараховує 81 праць зарубіжних та 55 українських вчених, а також 2 джерела ілюстративного матеріалу.

Додатки містять текст оригіналу та його переклад.

РОЗДІЛ. 1. ДИСКУРС ЯК КОМУНІКАТИВНА ТА ТЕКСТОВА КАТЕГОРІЇ ЛІНГВІСТИКИ

1.1. Дискурс як комунікативне та інтерактивне явище

Поняття *дискурс* у науковий обіг запровадив американський лінгвіст З. Харріс у своїй статті “Discourse analyses” як термін у словосполученні «дискурс-аналіз» [97].

Оскільки нині проблема комунікації стала предметом активного дослідження в різних наукових дисциплінах, то «поняття *дискурс* опинилося в центрі уваги дослідників, бо воно охоплює широкий спектр явищ, пов'язаних з людською взаємодією» Осипенко В. Ю [32]. Водночас його інтерпретація ускладнена через те, що дискурс є предметом вивчення лінгвістики, антропології, літературознавства та багатьох інших наук. На межі XX і XXI століть теорія дискурсу сформувалася як міждисциплінарна галузь, що синтезує досягнення лінгвістики, соціології, філософії та інших наук. Сучасні дослідження підкреслюють важливість вивчення мови в контексті соціальної взаємодії. Праці таких дослідників, як Ф. Бацевич, Ю. Габермас, Т. А. ван Дейк, Н. Феркло, Дж. Ліча, М. Фулката, Дж. Сінклера, П. Серіо, Р. Водак, А. Мартинюк, К. Серажим, Ю. Бойко та багатьох інших, сприяли формуванню дискурс-аналізу як самостійної наукової дисципліни. Їхні дослідження охоплюють широкий спектр питань, пов'язаних з аналізом текстів, розмов, соціальних практик та культурних контекстів.

Поняття дискурс трактується та розуміється різними вченими по-різному. Так, Е. Бенвеніст, застосовуючи традиційний підхід до французької лінгвістики назвав *discourse* «характеристикою мови, що належить мовцю» [132]; тож тут дискурс розуміється як тип мовленнєвої діяльності, притаманний соціально-політичній групі людей.

Пізніше вчені починають трактувати *дискурс* загалом як «текст занурений в життя» [14]. Бо ж на відміну від самого тексту дискурс – це текст, який має відношення до екстралінгвістичних чинників – прагматичних, соціокультурних, психологічних тощо.

Тож зрозуміло, що таке визначення дискурсу тісно пов'язане із опорою на комунікативну ситуацію («текст занурений в життя»).

«Дискурс можна розглядати як ознаку комунікативної та пізнавальної діяльності людини» [31]. Тут слухним є звернення до праць нідерландського лінгвіста Т. ван Дейка «Мова. Пізнання. Комунікація» [72], у яких автор на «розмитості категорії дискурсу», водночас це дає підстави стверджувати, що тут можна поєднати різні підходи та розуміння самого явища «дискурс» і кваліфікувати цей феномен («дискурс») як «засіб макроструктури, комунікативна подія і зв'язна послідовність речень» [72]. Макроструктура ж визначається Т.ван Дейком «як семантичний зміст категорій, що входять у суперструктурні схеми» [73]. Макроструктури є «структурами власне дискурсу, часто єдиними у своєму роді, і лише поняття виводяться за допомогою певних уявлень про світ» [74].

Окремі вчені, спираючись на постулати Т.ван Дейка, трактують дискурс як феномен соціокультурної активності. При цьому варто виокремити його ціннісні ознаки. Якщо ми маємо на увазі функцію об'єкта як його певне місце у системі вищого об'єкта, то у такій ієрархії, місце дискурсу у культурній складовій. Аналогічно щодо соціокультурного контексту, то тут може йти мова про суспільно-політичну сферу комунікативної діяльності. У цьому контексті цілком очевидним є існування **політичного дискурсу** як явища політичної комунікативної діяльності, що має відношення до міжнародної діяльності: переговорів, укладання угод, підписання міжнародно-правових документів тощо.

На думку професора Ф. Бацевича: «із зародженням комунікативного підходу до мови, з'являється можливість дослідження інших сутнісних характеристик мовця: духовних, психологічних, когнітивних, естетичних тощо та їх впливи на процеси спілкування» [1, с. 4].

Аналогічні риси дискурсу описуються у праці О. Селіванової: «контекстальність, процесуальність, ситуативність, замкнутість є важливими інституційними ознаками дискурсу будь-якого типу [34, с. 39].

Ми також приймаємо точку зору К. Серажима про те, що у сучасній лінгвістиці виокремлюється два базові підходи до поняття «дискурс»:

- дискурс як текст, який актуалізується за певних умов;
- дискурс як дискурсивна практика [36, с. 11].

Таким чином, у результаті аналізу складових «дискурсу», тлумачення його суті, функцій та значенневих категорій можемо зробити висновок, що дискурс є, перш за все, ознакою комунікативної діяльності і обов'язковою складовою процесу формування тексту. Це підштовхує нас до думки, що такий тип дискурсу як політичний має неодмінно свої характеристики, функціонал та семантико-стилістичну базу у поєднанні із синтаксичними елементами.

Звернімося до аналізу такого типу дискурсу. У цій роботі ми проаналізуємо «дискурс», як політичне явище, яке пов'язане із відображенням змін у суспільстві.

1.2. Основні напрями дослідження політичного дискурсу

Політична лінгвістика є одним з нових дослідницьких напрямів сучасного мовознавства. Ця сфера дослідження носить яскраво виражений міждисциплінарний характер: у ній інтегруються досягнення соціолінгвістики, лінгвістики тексту, когнітивної лінгвістики, наративного аналізу, стилістики та риторики.

Дискурс-аналіз у політичній лінгвістиці дозволяє встановити мости між соціологічним, культурним, міжособистісним і когнітивним аспектами влади. Основне завдання лінгвістичного аналізу політичного дискурсу (Political Linguistic Discourse Analysis) – розкрити механізм складних взаємин між владою, пізнанням, мовою та поведінкою [95, с. 51].

Політична мова та політична комунікація стали предметом лінгвістичних досліджень порівняно недавно. З кінця 50-х років інтерес до цієї проблематики виник у ФРН, перш за все, у зв'язку з вивченням мови націонал-соціалізму [100].

Одним із перших, хто звернувся до мови тоталітарних режимів, був не лінгвіст, а англійський письменник Дж. Оруелл, який завдяки своєму знаменитому роману «1984» [13] запустив у вжиток популярний термін «новомова». Новомова в утопічному світі роману «1984» Джорджа Орвелла – це штучна офіційна мова, яку тоталітарний режим створив для ідеологічно правильного мовлення, формування конкретного сприйняття світу, а як наслідок і мислення. Логіка в тому, що виключення з мови певних слів або відтінків їх значень рано чи пізно приводить до того, що саме поняття стає для людей чимось нереальним. Дж. Оруелл передбачив багато лінгвістичних ідей, що розвиваються в роботах, що вивчають закладені в мові можливості маніпулювати свідомістю та здійснювати соціальну владу [54].

Дослідженню політичної мови радянської доби, названої автором «дерев'яною мовою», присвячена відома монографія представника французької школи аналізу дискурсу П. Серіо [116].

У рамках загальної теорії комунікації виділяються шість фундаментальних підходів до дослідження політичної комунікації [104, с. 24].

1) системний підхід сходить до кібернетики: комунікація розглядається в термінах інтеракції між елементами системи та зв'язується з поняттям соціального контролю;

2) лінгвістичний підхід так само, як і системний, концентрується довкола поняття соціального контролю. Мова розглядається як засіб соціального контролю та обмеження доступу до політичних інституцій та з політичних процесів;

3) символічний підхід визначає політику так само, як і комунікацію, у термінах обміну символами: лідерство здійснюється переважно через

маніпуляцію символами та розподіл символічних нагород. Цей напрямок концентрується на аналізі процесів створення та розповсюдження символів;

4) функціональний підхід переносить центр тяжіння з проблеми соціального контролю на значення комунікації для політичної системи (особливо у сфері мас-медіа). Крім функції підтримки стабільності, комунікація виконує функцію соціалізації (соціальної адаптації до норм політичної системи);

5) організаційний підхід представляє уряд як велику бюрократичну організацію, пов'язану з тими самими проблемами та обмеженнями, що й будь-яка інша організація. З цієї точки зору аналіз політичної комунікації концентрується на внутрішньоурядових інформаційних потоках і акцентує увагу на факторах, що обмежують цей потік та диференціюючий доступ до інформації;

6) підхід, який умовно можна назвати екологічним, досліджує політичну комунікацію з погляду впливу на неї політичної системи. Політична система створює середовище, в якому формуються інститути комунікації та регулюються процеси комунікації в суспільстві цілому.

В рамках власне лінгвістичних досліджень розмежовуються два підходи до аналізу політичної комунікації: **дескриптивний** та **критичний** [59]. Дескриптивний підхід походить від класичної методики риторичного аналізу публічних виступів, представленої в працях Аристотеля, Цицерону, Квінтіліана. У сучасній лінгвістиці один з аспектів дескриптивного підходу пов'язаний із вивченням мовної поведінки політиків; мовних засобів, риторичних прийомів та маніпулятивних стратегій, що використовуються політиками з метою переконання [50; 51; 53; 90; 99].

Іншим напрямом дескриптивного підходу, тісно пов'язаним не тільки з лінгвістикою, а й з політологією, є аналіз змістовної сторони політичних текстів. Методи контент-аналізу та когнітивного картування дозволяють виявити когнітивні диспозиції окремих політиків – ціннісні домінанти, схильність до конфлікту чи співробітництва, характер причинно-наслідкових зв'язків у відповідних фрагментах картини світу [60; 109; 118].

Критичний підхід націлений на критичне вивчення соціальної нерівності, вираженої в мові чи дискурсі. У роботах Н. Ферклоу [81], Р. Водак [123], Т. ван Дейка [72] та інших представників критичної лінгвістики розглядається проблема використання мови як засобу влади та соціального контролю. Слід наголосити, що якщо в рамках дескриптивного підходу дослідник залишається нейтральним, незалежним експертом [59, с. 3217], то для критичного аналізу характерна ангажованість дослідника: мається на увазі, що дослідник відкрито займає бік позбавлених влади.

Однією з найбільш плідних і відносно нових дослідницьких парадигм у політичній лінгвістиці є когнітивний підхід, що дозволяє від опису одиниць та структур дискурсу перейти до моделювання структур свідомості учасників політичної комунікації. Моделювання когнітивної бази політичного дискурсу здійснюється через аналіз фреймів та концептів політичного дискурсу, метафоричних моделей та стереотипів, які у основі політичних упереджень [73; 83; 85; 111].

У рамках когнітивного підходу досліджується також взаємозв'язок мови та ідеології [68; 69; 71; 98; 107; 115]. Політичне спілкування завжди ідеологізовано, оскільки комуніканти виступають у ньому не як особистості, які представляють себе, а як представники інститутів та політичних груп. Під ідеологією розуміється система принципів, що лежить в основі групових знань та думок, заснована на групових цінностях. Зумовлені ідеологією ментальні схеми суб'єктів політичного спілкування визначають їх вербальну поведінку, зокрема, стратегії та риторичні прийоми, імплікації та пресуппозиції, мовні ходи та тематичну структуру дискурсу.

Далі розглянемо зміст та межі політичного дискурсу.

1.3. Зміст та межі політичного дискурсу

Зв'язок між мовою та політикою проявляється, перш за все, у тому, що жоден політичний режим неспроможний існувати без комунікації. Мова потрібна політикам у тому, щоб інформувати, давати вказівки, проводити законодавчі акти, переконувати тощо. Специфіка політики, на відміну від ряду інших сфер людської діяльності, полягає в її переважно дискурсивному характері: багато політичних дій за своєю природою є мовними діями. Невипадково багато учених вважають, що політична діяльність взагалі зводиться до діяльності мовної [66; 67; 78], а в сучасній політології спостерігається тенденція розглядати мову не стільки як засіб відображення політичної реальності, як компонент поля політики [77].

У більшості праць такі терміни як *мова політики*, *політична комунікація*, *політичний дискурс* використовуються практично як взаємозамінні. На наш погляд, два останні дійсно можна вживати як ідеографічні синоніми. Що стосується *політичної мови*, то існують різні точки зору на її лінгвістичний статус. Одні вчені користуються цим терміном як даним апріорі і не вимагають коментаря, інші піддають сумніву саме існування феномена політичної мови, треті, не заперечуючи факт її існування, намагаються визначити, в чому полягає його своєрідність.

«Політична мова – це особлива знакова система, призначена саме для політичної комунікації: для вироблення суспільного консенсусу, прийняття та обґрунтування політичних та соціально-політичних рішень» [73].

«Цілком очевидно, що суто мовні риси своєрідності політичного дискурсу нечисленні і не так просто піддаються ідентифікації. Те, що зазвичай мають на увазі під «мовою політики», в нормі не виходить за межі граматичних, так, загалом, і лексичних норм відповідних ідіоетнічних («національних») мов – англійської, німецької, арабської тощо. Такі виходи мають місце і легко піддаються ідентифікації та пояснення лише в крайніх випадках – подібно до того, як тільки в крайніх випадках ідіостилістична своєрідність у літературі

зачіпає власне мову чи процеси вербалізації. Під *політичною мовою* мається на увазі зовсім не мова або, принаймні, не зовсім і не лише мова. У зв'язку з цим він висувається теза у тому, що предметом політичної лінгвістики є *ідіополітичний дискурс*, під яким розуміється «своєрідність того, що, як, кому про що говорить той чи інший суб'єкт політичної дії».

Близька думка виражена й у роботі Д. Грейбер: «Політична мова робить не наявність якогось специфічного вокабуляра чи специфічних граматичних форм. Швидше це зміст інформації, що передається, обставини, в яких відбувається поширення інформації (соціальний контекст), та виконувані функції. Коли політичні агенти (actors) спілкуються на політичні теми, переслідуючи політичні цілі, то, отже, вони говорять мовою політики» [88, с. 196].

Прихильники третьої точки зору вважають, що мові політики властиво специфічний зміст, а не форма. У формальному відношенні мова політики відрізняється лише невеликою кількістю канонізованих виразів та кліше [62].

Здається, що заперечувати існування «мови політики» немає підстав, і її слід розглядати як одну із професійних підмов – варіантів загальнонаціональної мови. Точнішим корелятом усталеного в мовознавстві терміну «професійні мови» є визначення «професійні лексичні системи» [28], оскільки специфіка професійних мов полягає саме в лексиці, призначеній для номінації референтів тієї чи іншої предметної галузі діяльності, то дослідження експресивних засобів у засобах масової комунікації має передбачати детальний аналіз функціонування спеціальної лексики в контексті масового спілкування. Це дозволить з'ясувати, як професіоналізми та терміни інтегруються в загальну мовну систему і які функції вони виконують у формуванні суспільної свідомості.

Ми розглядаємо політичний дискурс як систему знаків, які набувають свого значення в залежності від контексту. Навіть звичайні слова, потрапляючи в політичний дискурс, набувають нових відтінків і асоціацій. Це робить інтерпретацію політичних текстів складним завданням, що потребує врахування широкого контексту.

Особливістю *мови політики* як спеціальної підмови є її доступність для розуміння практично всіма членами мовної спільноти як наслідок деспеціалізації політичних термінів. Саме ця риса дозволяє деяким дослідникам заперечувати існування *мови політики*.

«Визначення політичних термінів часто сильно різняться залежно від методології, і навіть від особистого сприйняття відповідного поняття політологом. Отже, вони менш стандартизовані, більш рухливі й більш індивідуальні, ніж визначення термінів природничих наук. Крім того, не можна забувати про тісний зв'язок політології з політичним життям суспільства і, отже, про залежність політичної термінології від екстралінгвальних чинників. Варто також відзначити часте вживання політичних термінів поза науковим контекстом, а також тісний зв'язок політичної термінології із загальноновживаною мовою» [9]. Цей процес має назву «семантична деривація».

Під семантичною деривацією Ю.Бойко «розуміє утворення похідних значень від початкових без зміни форми знака. Семантична деривація зазвичай включає в себе розширення, звуження і різного роду зсуви значення [9, с. 17].

У праці Г. Пауля «Принципи історії мови» [108] розглянуто загальні закономірності зміни значення і їх причини, виокремлено основні типи змін залежно від логічних відношень, наявних між старим і новим значеннями, встановлено такі типи семантичної деривації: 1) звуження значення, або спеціалізація, як наслідок звуження обсягу змісту поняття; 2) розширення значення як наслідок розширення обсягу і збагачення змісту поняття; 3) перенесення значення на підставі суміжності, причинно-наслідкових відношень, або асоціативних зв'язків; 4) інші випадки зміни значення на кшталт гіперболи, літоти, евфемізмів, пейорації, амеліорації значення тощо. Г. Стерн виокремив сім типів семантичної деривації: 1) субституція – зміна значення у зв'язку зі змінами в референтах, знань про референти або їх оцінки; 2) аналогія – поява у слова нового значення за аналогією з будь-яким іншим семантично пов'язаним; 3) скорочення – виникнення нового значення в результаті усічення

словосполучення; 4) номінація – перенесення найменування на підставі схожості між різними класами референтів; 5) регулярне перенесення найменування з одного референта на інший внаслідок скорочення; 6) переміщення – метонімічнк перенесення на підставі суміжності; 7) вирівнювання – зміна значення слова відповідно до сприйняття мовцем притаманних референту характеристик [117].

Масштабна деспеціалізація в політичній комунікації пов'язана з тим, що політика – єдина професійна сфера, спілкування в якій орієнтоване на масового адресата. Політична комунікація не просто опосередкована засобами масової інформації, але ЗМІ фактично є основним середовищем її існування, внаслідок чого *мова політики* виявляється позбавленою властивості корпоративності, властивого будь-якій спеціальній мові.

Засоби масової інформації відіграють важливу роль у процесі деспеціалізації термінів. Саме в медіапросторі терміни часто виходять за межі своїх вузькоспеціальних сфер і набувають більш широкого поширення. Цей процес супроводжується спрощенням смислової структури термінів та їхнім переосмисленням. Так, політичні терміни такі як *консенсус*, *диктатура*, *конфронтація* – це лексика, що вийшла за межі сфери політичного спілкування. Проте особливістю деспеціалізації в мові політики, на відміну інших професійних сфер, є масштабний, практично універсальний характер першого етапу детермінологізації основної маси спеціального словника. Ймовірно, це є одним із чинників смислової невизначеності політичної мови.

Для уточнення поняття «мова політики» (language of politics) необхідно також відмежувати її від поняття «політична мова» (political or politicized language; можливий переклад – «політична/політизована мова») [64]. Під «мовою політики» розуміється термінологія та риторика політичної діяльності, де політики виступають у своїй професійній ролі (подібно до дискурсів інших професійних сфер – релігія, медицина, юстиція тощо).

«Політична мова» не є прерогативою професійних політиків чи державних чиновників; це ресурс, відкритий для всіх членів мовної спільноти, він пов'язаний

зі специфічним використанням загальнонародної мови як засобу переконання та контролю, або, іншими словами, це мова, яка застосовується в маніпулятивних цілях. До сфери політичної мови відноситься також весь спектр проблем, пов'язаних з політичною коректністю і боротьбою за чистоту мови [58; 63].

Погоджуючись з розмежуванням, яке проводить А. Девіс, уточнимо, що ці поняття перебувають у перетині: мова політики у значній кількості випадків є одночасно і мовою маніпуляцій, хоча й не зводиться до неї цілком: певні аспекти мови політики, зокрема, референтні знаки, виконують суто інформативну функцію. У той же час, «політична мова» використовується з метою маніпуляцій у багатьох інших сферах спілкування – у побутовому, рекламному, педагогічному, релігійному спілкуванні.

Однією з проблем, пов'язаних із політичним використанням мови, є використання номінативно-класифікаційних можливостей мови як засоби формування погляду на дійсність (проблема ярлика): мова може певною мірою вирішити або, навпаки, створити та загострити соціальну проблему. Наприклад, такі номінації, як *drug abuse*, *mental illness*, *criminal*, на думку М. Едельмана [79], фокусуються на слабкостях і відхиленні від норми самого індивіда, відволікаючи увагу від факту ненормального соціально-економічного середовища існування. М. Едельман також вважає, що ярлик *welfare* наводить на думку, що проблема полягає в благодійній допомозі, що заохочує людей до неробства.

Отже, констатуємо, що надалі в роботі терміни *політичний дискурс* і *політична комунікація* ми будемо використовувати як рівнозначні, а під *мовою політики* розумітимемо структуровану сукупність знаків, що утворюють семіотичний простір політичного дискурсу.

Політичний дискурс належить до термінів, які у численних роботах як щось загальнозрозуміле і потребує пояснень. Вище вже обговорювалися різні тлумачення терміну *дискурс* у сучасній лінгвістиці. В даному випадку нас цікавить проблема змісту та обсягу поняття «політичний» стосовно дискурсу.

Навіть найповерховіші міркування про те, які мовні жанри включаються до сфери політичного дискурсу, викликають питання, на які не існує однозначних відповідей. Наприклад, до політичного чи побутового дискурсу належать політичні чутки та анекдоти? Інтерв'ю політика – це політичний дискурс чи дискурс мас-медіа? Чи слід включати до політичного дискурсу мемуари політиків, чи вони, як різновид літератури (документальна проза), належать до художнього дискурсу? Якщо виходити з того, що основною функцією політичного дискурсу є боротьба за владу (агітація за владу, захоплення та утримання влади, її стабілізація) [115], то жоден із названих жанрів, на перший погляд, не має до боротьби за владу безпосереднього відношення і на цій підставі має бути виключений зі сфери політичного дискурсу. Так, науковці вважають, що політичний дискурс утворює «сукупність всіх мовних актів, які у політичних дискусіях, і навіть правил громадської політики, освячених традицією і перевірених досвідом...». За такого вузького розуміння політичний дискурс обмежується інституційними формами спілкування.

«Політика визначається як набір деяких дій, спрямованих на розподіл влади та економічні ресурси в будь-якій країні або в світі між країнами. Цей офіційний рівень політики включає засоби масової інформації, систему освіти і всі ті соціальні інститути, які контролюють явища соціального життя. Другий рівень політики – особистісний; він являє собою сам спосіб, яким перший рівень актуалізується в індивідуальній свідомості, як він проявляється в особистості, в сім'ї, у взаєминах людей, у професійній діяльності, а також у сприйнятті людиною творів літератури та мистецтва».

Розмови про політику (у найрізноманітніших ракурсах – побутовому, художньому, публіцистичному та ін.) подібні своєрідним струмкам, що живлять річку політичної боротьби, оскільки вони, будучи багаторазово помноженими, роблять внесок у формування політичної свідомості, створення суспільної думки, що в результаті може вплинути перебіг політичного процесу. Тому видається логічним виходити з широкого розуміння політичної комунікації і включати до

неї будь-які мовні утворення, суб'єкт, адресат або зміст яких належить до сфер політики.

Вирішальним критерієм кваліфікації комунікації як політичної є його зміст та мета [65; 114]. Мета політичної комунікації, як зазначалось, – боротьба влади. «Під політичною комунікацією розуміється будь-яка передача повідомлень, призначена вплинути на розподіл і використання влади в суспільстві, особливо якщо ці повідомлення виходять з офіційних урядових інститутів» [114, с.311].

«Світ політичного охоплює широкий діапазон: до нього входять політичні спільноти людей, політичні суб'єкти (агенти), інститути та організації, нормативні підсистеми, традиції та ритуали, методи політичної діяльності, політична культура та ідеологія, засоби інформації та ін. Усі елементи поля політики так чи інакше опосередковані дискурсом, відбиваються у дискурсі, реалізуються через дискурс: вони або становлять власне предмет спілкування (його референціальний аспект), або виступають як елементи прагматичного контексту, у тому числі і прагматичних пресуппозицій» [70].

Загалом, виходячи з вищевикладеного підходу до визначення меж політичного дискурсу, будь-який матеріал у засобах масової інформації, в якому йдеться про політику та автором якого є політик чи, навпаки, адресований політику, слід відносити до поля політичного дискурсу.

Мова політичних промов – це багато в чому мова обіцянок; політики так само, як і проповідники, обіцяють своїй пастві світле майбутнє, в якому панує мир і загальне процвітання. «Сприйняті некритичною свідомістю та підкріплені вірою в авторитет вождя, політичні гасла стають постулатами політичної релігії. Міфологічність політичного дискурсу в умовах культу вождя підкріплюється відповідною атрибутикою, подібною до релігійної: статуети партії, гімни, матеріали партійних з'їздів та постанови перегукуються з літургічною творчістю; іконографія представлена численними зображеннями вождів у живописі, скульптурі, кінофільмах та п'єсах; таїнства з'їздів, засідань партійної верхівки, демонстрацій та ходів співвідносяться із символічними ритуальними діями»

[61]. «Скандування гасел і закликів так само, як колективне виконання молитов і співів, є ефективним засобом створення потрібної мовної реальності» [62].

«Поняття *мова політики* та *політична мова* перебувають у відношеннях перетину: мова політики в більшості випадків є одночасно й мовою маніпуляцій, хоча й не зводиться до неї повністю (певні аспекти мови політики, зокрема референтні знаки, виконують суто інформативну функцію). «Водночас «політичну мову», зазначає М. Вінтонів «використовують з метою маніпуляції в багатьох інших сферах спілкування: побутовій, рекламній, педагогічній, релігійній тощо» [10, с. 29].

Отже, політична мова виконує різноманітні функції, включаючи інформативну, персуазивну та маніпулятивну. Маніпуляція є одним з найпоширеніших інструментів політичної комунікації, але не єдиним. Політична мова може бути використана як для об'єктивного інформування, так і для суб'єктивного впливу на думку аудиторії.

1.4. Системотвірні ознаки політичного дискурсу

За характером суб'єкта політичного дискурсу диференційовано низку різновидів. Незважаючи на те, що за політичним дискурсом закріплено статус інституційного дискурсу, у ньому має місце індивідуальний дискурс (дискурс Дж.Байдена, дискурс В.Зеленського, дискурс П. О. Порошенка та ін.). З погляду суб'єкта в політичному дискурсі розмежовано:

1.4.1. Соціальний характер політичного дискурсу. Політичний дискурс відноситься до інституційного виду спілкування. Інституційний дискурс – це дискурс, який здійснюється у громадських інститутах, спілкування в яких є складовою їхньої організації. Але інституційний дискурс – це більше, ніж просто спілкування в інституції. Це комплексний феномен, системотвірними ознаками якого є :

- **Специфічні мовні практики:** Інституції часто розробляють власний мовний код, який включає спеціальну термінологію, стилістичні особливості та жанри. Наприклад, юридичний дискурс відрізняється від наукового, а політичний – від побутового.
- **Соціальні ролі:** У межах інституційної взаємодії учасники виконують певні соціальні ролі (наприклад, начальник, підлеглий, вчитель, студент), що впливає на характер їхнього спілкування.
- **Цінності та ідеології:** Інституційний дискурс відображає цінності та ідеологію, які лежать в основі діяльності інституту.
- **Владу та контроль:** Через мову здійснюється розподіл влади, контролю та впливу в інституції.
- **Культурні норми:** Інституційний дискурс віддзеркалює культурні норми та очікування, які діють у даному суспільстві.

Розглянуте вище розуміння соціального характеру політичного дискурсу дозволяє окреслити основні параметри інституційного дискурсу: набір типових для даної сфери ситуацій спілкування (мовленнєвих подій), уявлення про типові моделі мовної поведінки при виконанні тих чи інших соціальних ролей, певна (обмежена) тематика спілкування, специфічний набір інтенцій їх мовних стратегій [10, с. 54].

Існують дві ключові відмінності політичної комунікації від інших видів інституційного спілкування: **масовість аудиторії** та **специфічний суб'єкт-адресатний вектор**. Розглянемо ці аспекти детальніше та доповнимо їх іншими важливими відмінностями:

1. Масовість аудиторії

- **Політична комунікація:** Характеризується широкою аудиторією, яка часто включає мільйони людей. Політики звертаються до мас, використовуючи мас-медіа, мітинги, дебати тощо.

- **Інші сфери:** У більшості інших сфер спілкування взаємодія відбувається на індивідуальному або груповому рівні (лікар-пацієнт, адвокат-клієнт, вчитель-учень).

2. Суб'єкт-адресатний вектор

- **Політична комунікація:** Включає різноманітні варіанти взаємодії:
 - **Інститут ↔ інститут:** Взаємодія між різними політичними інституціями (парламент, уряд, суди).
 - **Представник інституту ↔ представник інституту:** Переговори між політиками різних партій або держав.
 - **Інститут ↔ громадяни:** Масова комунікація, спрямована на всю громадськість (вибори, референдуми).
 - **Представник інституту ↔ громадяни:** Індивідуальні зустрічі політиків з виборцями, інтерв'ю.
- **Інші сфери:** Взаємодія зазвичай обмежується більш вузьким колом осіб (пацієнт, клієнт, студент).

Додаткові відмінності

- **Мета комунікації:**
 - **Політична комунікація:** Формування громадської думки, мобілізація підтримки, легітимізація влади.
 - **Інші сфери:** Передача інформації, надання послуг, вирішення конкретних завдань.
- **Використовувані засоби:**
 - **Політична комунікація:** Широкий спектр засобів масової інформації, соціальні мережі, прямі звернення, політична реклама.
 - **Інші сфери:** Спеціалізовані інструменти (медичне обладнання, юридичні документи, навчальні матеріали).
- **Мовні особливості:**
 - **Політична комунікація:** Використання емоційно забарвленої мови, слоганів, символів, спрощених аргументів.

- **Інші сфери:** Спеціалізована термінологія, точні формулювання.
- **Відповідальність:**
 - **Політична комунікація:** Висока ступінь відповідальності за наслідки сказаного, можливі суспільні резонанси.
 - **Інші сфери:** Відповідальність, зазвичай, обмежується конкретною сферою діяльності.

На відміну від таких соціальних інститутів, як юридичні, педагогічні, медичні та ін., де типовою є комунікація між окремим громадянином і представником інституту, яка носить двонаправлений, хоч і не рівностатусний характер, у політичному дискурсі, навпаки, громадянин як особистість, як окремий член суспільства, вступає в комунікацію з інститутом досить рідко, причому ця взаємодія здійснюється переважно у напрямку «громадянин → інститут» [111].

Комунікація по лінії «інститут → громадянин» зводиться до актів заохочення (нагородження, оголошення подяки) та осуду (наприклад, листа до газети або офіційної заяви із засудженням дій громадянина). Спілкування в політичній сфері досить рідко здійснюється на рівні «представник інституту → індивідуальний клієнт». Такі спілкування відбуваються, наприклад, у ситуації прийому громадян депутатом або «виходу вождя в маси» з короткочасною зупинкою для розмови з «випадковим» представником натовпу.

М. Егер визначає інститут як «соціально узаконене спеціальне знання разом із людьми, уповноваженими проводити їх у життя» (*a socially legitimated expertise together with those persons authorized to implement it*) [49, с. 164]. Тим самим підкреслюється інформаційна сторона інституційності: більш високий статус представника інституту по відношенню до клієнта (і, відповідно, володіння владою) значною мірою базується на доступі до інформації та можливості нею розпоряджатися, звідси можливість маніпулювати свідомістю та діями клієнта [112].

Отже, Інституційний дискурс політичного інституту – це складне і багатошарове явище, яке охоплює різноманітні форми спілкування, що відбуваються в межах політичної системи. Він відіграє ключову роль у формуванні політичної культури, прийнятті рішень та взаємодії між різними політичними акторами.

1.4.2. Фантомність у політичному дискурсі – це явище, коли слова та поняття, які використовуються в політичній комунікації, втрачають чіткий, конкретний зміст і стають немовби примарами, які не мають тіні. Тобто, політики використовують слова, які звучать красиво та багатообіцяюче, але насправді не несуть в собі конкретного змісту або мають розмитий, неоднозначний сенс.

Фантомність виникає завдяки тому, що існують:

- **Маніпуляція:** Політики часто використовують фантомні поняття, щоб уникнути конкретних відповідей на складні питання або створити бажаний образ.
- **Ідеологічна заангажованість:** Ідеологічні установки можуть спотворювати сприйняття реальності та призводити до появи фантомних понять, які служать для підтримки певної ідеології.
- **Складність політичних процесів:** Політичне життя часто характеризується високим ступенем невизначеності та суперечливості, що може призводити до появи розмитих і нечітких понять.
- **Емоційна складова:** Політики часто апелюють до емоцій аудиторії, використовуючи яскраві образи і лозунги, які можуть не мати чіткого смислу.

Прояви фантомності:

- **Абстрактні поняття:** Замість конкретних дій, політики часто говорять про абстрактні поняття, такі як «справедливість», «демократія», «розвиток».

- **Амбівалентність висловлювання:** Політики використовують формулювання, які можна інтерпретувати по-різному, таким чином уникаючи конкретних відповідей.
- **Лозунги та слогани:** Короткі та запам'ятовуючі фрази, які часто не несуть в собі глибокого змісту, але ефективно впливають на емоції.
- **Обіцянки без конкретики:** Політики часто дають обіцянки, не уточнюючи, як саме вони будуть їх виконувати.

Фантомність небезпечна тому що відбувається: 1) маніпуляція громадською свідомістю через фантомні поняття, які використовуються для маніпуляції громадською свідомістю і створення хибного уявлення про реальність; 2) підрив довіри до політики: постійне використання фантомних понять підриває довіру громадян до політичних інститутів і процесів; 3) перешкоджання конструктивному діалогу: фантомність ускладнює конструктивний діалог і пошук компромісів, оскільки учасники дискусії говорять про різні речі.

Фантомність розпізнається через: 1) аналіз конкретних дій: важливо дивитися не на те, що політики говорять, а на те, що вони роблять; 2) верифікацію фактів: 3) перевірку інформації з різних джерел і порівняння її з реальністю.

Соціологи відзначають фантомність як стан політичної свідомості. Сучасний простір політичних значень складається з фантомів значень, що не мають жодних «означуваних», не вкорінених у жодній реальності, крім їх власної – світу самореферентних знаків [52].

Тенденція до створення лексичних фантомів у мові політично більшою мірою характерна для тоталітарного дискурсу, для семіотики імперії, яка потребує фантомів з метою самозбереження. «Імперська схильність до звеличення себе, до гігантоманії, прирікає імперію породження фіктивних кодів. Вони є та підтримуються апаратом придушення. Вони активно підтримуються апаратом звеличення» [33].

У політичному дискурсі фантомність денотатів означає, що багато політичних термінів та понять не мають чітко визначеного значення або їхнє значення може змінюватися залежно від контексту та інтересів того, хто їх використовує.

Описане ще раз підтверджує тезу про особливе значення креативної та магічної функцій мови в політичному дискурсі. «Фантомність денотатів породжує міфологеми у знаковому просторі політичного дискурсу, а також зумовлює існування специфічної категорії прогностичності, пов'язаної з інтерпретацією політичних висловлювань» [51, с. 37].

Отже, фантомність у політичному дискурсі – це серйозна проблема, яка вимагає уважного аналізу і критичного мислення. Розуміючи механізми фантомності, ми можемо краще орієнтуватися в політичному просторі і приймати більш обґрунтовані рішення, керуючись критичним мисленням.

1.4.3. Фідеїстичність або фідеїстичне ставлення до слова в політичному дискурсі тісно пов'язане з ірраціональними аспектами політики та опорою на підсвідомість [120, с. 263]. Розгляньмо це детальніше.

Фідеїзм і політика мають спільне коріння, тому що **фідеїзм** – це філософська позиція, яка віддає перевагу вірі перед розумом, інтуїції перед логікою; а політичний дискурс часто використовує емоційно забарвлену мову, символи, образи, які апелюють до підсвідомості, а не до раціонального мислення. Таке поєднання виникає тому, що

- політика – це мистецтво можливого – щоб мобілізувати маси, політики часто використовують емоційно забарвлену мову, яка об'єднує людей на основі спільних цінностей і вірувань, а не раціональних аргументів;
- політичні проблеми часто бувають надзвичайно складними. Щоб донести свою позицію до широкої аудиторії, політики використовують спрощені формули, які можуть бути неточними, але емоційно сильними.

- багато політичних ідей та рухів мають глибокі історичні корені, які пов'язані з релігією, міфами та символами. Це створює основу для фідеїстичного підходу до політики.

Магічна функція слова в політиці:

- **Слово як заклинання:** Політичні лідери часто використовують слова як інструмент для створення певної атмосфери, для мобілізації прихильників, для залякування опонентів.
- **Слово як символ:** Слово в політиці може бути символом ідеї, руху, нації. Воно набуває особливого значення і викликає емоційну реакцію у слухачів.
- **Слово як обряд:** Політичні риторики використовують певні риторичні прийоми, які нагадують релігійні обряди. Це створює відчуття причетності до чогось більшого.

Ірраціональність в політиці

- **Підсвідомість:** Політичні рішення часто приймаються під впливом емоцій, інтуїції, а не тільки раціональних міркувань.
- **Стереотипи:** Політичні дискусії часто базуються на стереотипах і упередженнях, які важко змінити за допомогою раціональних аргументів.
- **Символи:** Політичні символи (прапори, гімни, лідери) викликають сильні емоції і можуть впливати на поведінку людей на несвідомому рівні.

Наслідки фідеїстичного підходу до слова в політиці

- **Маніпуляція:** Політики можуть використовувати фідеїстичні елементи для маніпуляції свідомістю людей.
- **Поляризація суспільства:** Фідеїстичні дискурси часто ведуть до поляризації суспільства, оскільки люди схильні довіряти своїм емоціям, а не фактам.
- **Ускладнення діалогу:** Коли політична дискусія перетворюється на протистояння вір і цінностей, раціональний діалог стає ускладненим.

Фідеїстичність і фантомність тісно пов'язані між собою і відіграють важливу роль у сучасній політиці. Розуміння цих явищ дозволяє нам краще розуміти, як працює політична комунікація і як захистити себе від маніпуляцій.

Отже, переконання в політичному дискурсі пов'язується переважно з впливом на емоції та підсвідомість, а не на розум, логічне мислення. Особливо це притаманно спілкування політиків із населенням, де сугестивний момент переважає над раціональним, а успіх комунікації заснований насамперед на завоюванні симпатії і довіри адресата.

1.4.4. Дистанційованість та авторитарність. Владний статус вимагає дотримання певної дистанції у спілкуванні. Ідея символічної прірви між правителем і народом є фундаментальною для багатьох політичних систем. Давайте розглянемо цей феномен детальніше.

Символічна прірва це 1) психологічна дистанція; 2) це створений штучно розрив між правителем і народом, який підкреслює особливий статус лідера; 3) символічні атрибути – ця дистанція підкреслюється різноманітними символами: палацами, церемоніалами, особливими титулами, одягом тощо.

Ця прірва виконує кілька функцій:

- **Легітимізація влади:** Вона надає владі сакральний характер, роблячи її недоторканою і вище будь-яких сумнівів.
- **Створення дистанції:** Вона створює психологічну дистанцію між правителем і народом, підкреслюючи особливий статус лідера.
- **Концентрація влади:** Вона сприяє концентрації влади в руках однієї особи або невеликої групи осіб.

Символічна прірва є важливою тому що існують:

- **Історичні причини:** Впродовж історії, лідери використовували символічну прірву для укріплення своєї влади і легітимізації своїх дій.
- **Психологічні фактори:** Люди мають природну схильність до ієрархії та потребу в лідерах. Символічна прірва задовольняє цю потребу, створюючи образ сильного і мудрого правителя.

- **Соціальні функції:** Вона сприяє стабільності суспільства, оскільки забезпечує визнання існуючого порядку речей.

Сучасні прояви символічної прірви

- **Демократичні держави:** Навіть у демократичних державах символічна прірва зберігається, хоча і в менш вираженій формі. Президентські палаци, державні церемонії, протокольні виступи – все це підкреслює особливий статус лідера.
- **Авторитарні режими:** В авторитарних режимах символічна прірва є ще більш вираженою. Культ особистості лідера, репресії проти опозиції, контроль над засобами масової інформації – все це служить для посилення дистанції між правителем і народом.

Критика символічної прірви

- **Непрозорість влади:** Символічна прірва може створювати умови для непрозорості влади і корупції.
- **Обмеження участі:** Вона може обмежувати участь громадян у політичному житті і ухваленні рішень.
- **Підрив довіри:** Вона може підривати довіру до політичних інститутів.

Альтернативи символічної прірви

- **Пряма демократія:** В ідеалі, демократія передбачає максимальну участь громадян у прийнятті рішень.
- **Прозорість влади:** Важливо забезпечити максимальну прозорість діяльності державних органів.
- **Рада народних депутатів:** Замість культу особистості, влада має бути зосереджена в руках представницьких органів.

Таким чином, символічна прірва між правителем і народом є складним і багатограним явищем. З одного боку, вона виконує важливі соціальні функції. З іншого боку, вона може мати негативні наслідки для демократії. Сучасні суспільства стоять перед викликом – зберегти необхідну дистанцію між владою і

народом, але при цьому забезпечити максимальну прозорість і участь громадян у політичному житті.

1.4.5. Театральність політичного дискурсу пов'язана з тим, що одна зі сторін комунікації – «клієнт», тобто народ – виконує в ній переважно роль не прямого адресата, а адресата-спостерігача, який сприймає політичні події як таке дійство, що розігрується для нього. Поняття адресата спостерігача близьке до поняття непрямого адресата у типології Г. Почепцова, однак є одна істотна відмінність: непрямому адресату повідомлення зазвичай не призначається [33], тоді як наявність адресата-спостерігача не просто усвідомлюється суб'єктом і прямим адресатом, але безпосередньо впливає на його комунікативну інтенцію, вибір стратегії і мовної поведінки. Політики, спілкуючись один з одним і журналістами, постійно пам'ятають про «глядацьку аудиторію» і навмисно «працюють на публіку», намагаються справити враження та «зірвати оплески».

Метафора театру – це один із найпоширеніших фреймів інтерпретації політики. Вона зазвичай несе негативний відтінок. Давайте детальніше розглянемо, чому так відбувається і які функції виконує ця метафора.

Театральна метафора часто має негативну конотацію, бо виникає 1) **імітація реальності**: театр за своєю природою є **імітацією життя**. Коли політику порівнюють з театром, це натякає на те, що політики лише грають ролі, а не займаються справжніми справами; 2) **маніпуляція**: театр асоціюється з маніпуляцією, здатністю актора переконати глядача в істинності своєї гри. У політиці це сприймається як спроба обманути виборців; 3) **нещирість**: Актори на сцені часто грають не самих себе, а образи, створені драматургом. Це підкреслює нещирість політиків, які, на думку критиків, приховують свої справжні мотиви; 4) **поверхневність**: театральна вистава – це лише зовнішній блиск, за яким може приховуватися порожнеча. Ця асоціація переноситься на політику, де акцент робиться на зовнішніх атрибутах влади, а не на реальних змінах.

Функції театральної метафори в політичному дискурсі

- **Критика:** Театральна метафора часто використовується для критики політиків і політичних систем. Вона дозволяє висловити невдоволення станом справ, показати, що політика – це лише гра, в якій справжніми жертвами є виборці.
- **Дистанціювання:** Використання театральної метафори дозволяє дистанціюватися від політики, підкреслити свою незалежність від політичних ігор.
- **Мобілізація:** Ця метафора може бути використана для мобілізації протестного потенціалу, закликаючи людей не вірити в обіцянки політиків і вимагати реальних змін.

Типи театральних метафор в політиці

- **Політики як актори:** Політики порівнюються з акторами, які грають ролі на політичній сцені.
- **Політика як вистава:** Політичні події розглядаються як вистава, де кожен має свою роль і сценарій.
- **Політична сцена:** Політичне життя порівнюється з театральною сценою, де відбуваються різноманітні дії.
- **Політична гра:** Політика розглядається як гра, в якій кожен намагається досягти своїх цілей, нехтуючи інтересами інших.

Аналіз контекстів вживання театральної метафори (крім кліше на кшталт *політична арена*, *політична сцена* тощо) показав, що вона, зазвичай, супроводжується зневажливою конотацією іронії чи сарказму і містить імплікацію «несправжності». Іntenція комуніканта, який представляє політику через фрейм театру, – показати, що до такої політики не слід ставитися серйозно, що вона не заслуговує на повагу через нещирість її учасників.

Отже, театральна метафора є потужним інструментом для аналізу політичної реальності. Вона дозволяє критично оцінити політичні процеси, виявити маніпуляції і підкреслити відсутність щирості в політиці. Однак, як і

будь-яка метафора, вона має свої обмеження. Не слід забувати, що політика – це складний і багатогранний феномен, який не зводиться лише до театральної гри.

Отже, у цьому підрозділі розглянуті системоутворюючі ознаки політичного дискурсу, що створюють його специфіку порівняно з іншими видами дискурсу. **Слово як інструмент політичної маніпуляції** – це дійсно ключовий аспект політичного дискурсу.

Спробуємо далі схарактеризувати і функційний потенціал політичного дискурсу та його перекладу.

1.5. Функції політичного дискурсу та політичний переклад

Функціональна специфіка дискурсу може аналізуватися в двох ключових аспектах:

➤ **Орієнтація на загальномовну функцію:** це стосується того, на що спрямований дискурс: вираження емоцій, вплив на співрозмовника чи відображення дійсності;

➤ **Системотвірна інтенція:** тут ми розглядаємо, як дискурс співвідноситься з іншими видами дискурсу, які функції він виконує в конкретній соціальній ситуації.

Класифікація функцій мови за К. Бюлером є фундаментальною для лінгвістики. Три основні функції, які він виділив – **експресивна, апелятивна та репрезентативна** – дійсно охоплюють широкий спектр мовних проявів.

Давайте детальніше розглянемо, як ці функції проявляються в політичному дискурсі:

Експресивна функція в політичному дискурсі

- **Вираження емоцій:** Політики часто використовують емоційно забарвлену лексику, щоб викликати у слухачів співпереживання, гнів, ентузіазм. Це допомагає створити емоційний зв'язок між політиком і аудиторією.

- **Демонстрація цінностей:** через експресивну функцію політики демонструють свої цінності, переконання, ідеали. Це дозволяє їм позиціонувати себе як захисників певних інтересів.
- **Створення образу:** Експресивна функція допомагає створити певний образ політика – як лідера, захисника, борця за справедливість тощо.

Апелятивна функція в політичному дискурсі

- **Вплив на аудиторію:** Головна мета політичного дискурсу – вплинути на думку і поведінку аудиторії, спонукати людей до певних дій (голосування, участь у протестах тощо).
- **Переконання:** Політики використовують різні прийоми переконання, щоб змінити погляди аудиторії.
- **Мобілізація:** Апелятивна функція служить для мобілізації прихильників і створення коаліцій.

Репрезентативна функція в політичному дискурсі

- **Відображення дійсності:** Політики намагаються представити свою інтерпретацію дійсності, пояснити складні політичні процеси простими словами.
- **Інформування:** Політичний дискурс виконує інформаційну функцію, повідомляючи аудиторію про різні події, рішення, ініціативи.
- **Легітимізація:** Через репрезентативну функцію політики легітимізують свою владу, пояснюючи свої дії і рішення.

Доповнення до класифікації Бюлера:

Сучасні дослідники [9; 14; 23; 24; 37] часто додають до цієї класифікації й інші функції:

- **Фатична функція:** Спрямована на встановлення і підтримку контакту з аудиторією.
- **Металінгвістична функція:** Використовується для пояснення самого мовлення.

- **Поетична функція:** Спрямована на створення естетичного ефекту, використання незвичайних мовних засобів.

Таким чином, розуміння функціональної специфіки політичного дискурсу є ключовим для критичного аналізу політичних повідомлень. Виділяючи різні функції, ми можемо краще зрозуміти, як політики маніпулюють мовою для досягнення своїх цілей.

При вивченні політичного перекладу слід розглядати два різні об'єкти дослідження: переклад політичних текстів і переклад як політична заява. В обох випадках значення прикметника «політичний» для аналізу є ключовим. Як і Чилтон з Шеффнер [61; с. 212] ми, слідом за [113] виходимо з того, що «текст чи дія можуть бути політичними, якщо вони передбачають вплив чи опір». А отже, тексти є політичними, якщо вони створені політиком, або також тоді, коли містять певний вияв боротьби за владу. Переклади політичної промови, контрверсійної п'єси і редакційної статті є хорошими прикладами перекладених політичних текстів. «Переклад як політичне діяння також охоплює широкий ряд аспектів, включаючи активістський переклад, феміністський переклад та канібалістський переклад. Щобільше, саме перекладознавство може бути політичним у тому розумінні, що аналіз намагається вступити в дискусію» [124, Том2, с. 359].

Теоретичне поняття *стратегічна функція* вкрай необхідне для загального розуміння політичного перекладу. Стратегічні функції [61, с. 212-213; 113, с. 119] можна розділити на чотири категорії:

- примус;
- опір;
- приховування і
- легітимізація / делегітимізація.

«Фактично ці чотири функції можна справедливо розглядати як категорії політичного перекладу» [124, Т.1, с. 358].

Далі як зразок текстуального аналізу розберемо один канадський політичний переклад.

Приклад, наведений нижче, взято з телевізійної промови канадського прем'єр-міністра Стівена Гарпера, з якою він виступив 2008 року. Канадського лідера чекало голосування у парламенті щодо вотуму недовіри, і він вирішив звернутися з цим питанням безпосередньо до канадських громадян. У цей час опозиція уклала угоду з метою сформувати коаліційний уряд. Промова звучала одночасно французькою та англійською (виділення та пояснення автора статті; укр. пер. взятий із [124, Том 2, С.360]).

(1) *Let me be very clear: Canada's Government cannot enter into a power-sharing coalition with a separatist party.* [Дозвольте мені висловитися чітко й однозначно: уряд Канади не може утворити правлячу коаліцію із сепаратистською партією]. *Je vais être très clair sur ce point: notre Gouvernement du Canada ne peut pas former une coalition en partageant le pouvoir avec un parti souverainiste* [сувереністська Квебекська партія]. (Canada. Prime Minister 2008).

(2) *At a time like this, a coalition with the separatists cannot help Canada.* [У такий час коаліція з сепаратистами Канаді не допоможе]. *Une coalition avec les souverainistes* [сувереністами] *ne peut pas aider le Canada.* (Canada. Prime Minister 2008).

У наведених зразках прем'єр-міністр звертається до того факту, що одним із членів коаліції був Квебекський блок, партія, яка виступає за політичну незалежність (франкомовної) провінції Квебек. В англійському варіанті словосполучення «сепаратистська партія» (“a separatist party”), яке використовується для опису блоку, є стилістично пейоративно маркованим. У французькому варіанті промови Гарпера перекладач вжив нейтральний термін. База даних «Терміум», інструмент стандартизації канадського уряду, пропонує використання терміну “sovereignist” чи інше мовного запозичення “indépendantiste” для позначення англійською мовою членів націоналістичного руху. Використовуючи лексему “separatist”, уряд Гарпера пішов усупереч стандартній нормі.

Без відповіді важко стверджувати з цілковитою певністю, що переперекладацькі трансформації здійснили вплив на цільове суспільство: французьку версію виступу Гарпера широко обговорювали у французько-канадських ЗМІ звертаючи чималу увагу на відмінності між англійським та французькими варіантами. Комплексний аналіз впливу перекладу та перекладацьких замін допомагає визначити, що стратегією Гарпера була делегітимізація, оскільки його уряд намагався принизити рух за суверенітет Квебеку. Фактично, ця промова вважається багатьма відправною точкою анти-Квебекського дискурсу в англомовній частині Канади.

Отже, перекладацький вибір пов'язаний багатьма відношеннями із інституційним дискурсом. Досліджуючи контекст політичного перекладу разом із його текстуальними й паратекстуальними рисами, можливо досягти кращого розуміння панівних владних процесів, вплетених у текст, включаючи тонкощі відношень аудиторії і доповідача.

Висновки до Розділу 1

Дискурс є ознакою комунікативної діяльності і обов'язковою складовою процесу формування тексту. Політичний дискурс має свої характеристики, функціонал та семантико-стилістичну базу у поєднанні із синтаксичними елементами.

Моделювання когнітивної бази політичного дискурсу здійснюється через аналіз фреймів та концептів політичного дискурсу, метафоричних моделей та стереотипів, які лежать в основі політичних упереджень. Зв'язок між мовою та політикою проявляється, перш за все, у тому, що жоден політичний режим неспроможний існувати без комунікації. Мова потрібна політикам у тому, щоб інформувати, давати вказівки, проводити законодавчі акти, переконувати тощо. Специфіка політики, на відміну від низки інших сфер людської діяльності, полягає в її переважно дискурсивному характері: багато політичних дій за своєю

природою є мовними діями. Політична мова – це особлива знакова система, призначена саме для політичної комунікації: для вироблення суспільного консенсусу, прийняття та обґрунтування політичних та соціально-політичних рішень. Під політичною комунікацією розуміється будь-яка передача повідомлень, призначена вплинути на розподіл і використання влади в суспільстві, особливо якщо ці повідомлення виходять з офіційних урядових інститутів.

Аналіз політичних промов дозволяє зрозуміти, як працюють механізми політичного впливу шляхом вивчення лексичного складу промов, граматичних конструкцій, риторичних прийомів, а також контексту, в якому вони виголошуються. Такий аналіз дозволяє виявити прихований зміст і маніпулятивні прийоми, які використовують політики. Політична комунікація є складним і багатогранним явищем, яке відрізняється від інших видів інституційного спілкування за багатьма параметрами. Розуміння цих відмінностей дозволяє глибше аналізувати політичні процеси та ефективніше взаємодіяти з політичною системою.

Системотвірні ознаки політичного дискурсу: соціальний характер політичного дискурсу; фантомність у політичному дискурсі; фідеїстичність; дистанційованість та авторитарність; театральність. Функційні риси політичного дискурсу: експресивна, апелятивна та репрезентативна.

При вивченні політичного перекладу слід розглядати два різні об'єкти дослідження: переклад політичних текстів і переклад як політична заява.

РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАСОБІВ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ У ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ

2.1. Фігури стилістичного синтаксису як маркери політичного дискурсу

Нині експресивність є однією із найбільш активно досліджуваних категорій лінгвістики. Адже «основне її завдання привернути увагу публіки, сфокусувати інтерес на певній проблемі. Це є один із засобів мовного впливу на читача або ж слухача» [41, с. 161]. Це також один із основних інструментів політичного дискурсу. «Інтерес до проблеми експресивності пояснюється увагою до мовної особистості та мови як засобу реалізації її поведінки та внутрішньої духовної роботи» [41, с. 161].

На сьогодні не існує чіткого визначення категорії експресивності в лінгвістиці. Проте чітке і лаконічне визначення цього поняття може бути таким: **«це засіб посилення виразності висловлювання та впливу на читача»** [129]. Саме таке визначення і приймається у нашому дослідженні.

Експресія може передаватися на різних рівнях: **фонетичному, лексичному, синтаксичному**. Саме останній і буде фокусом нашої уваги. Адже за визначенням американського дослідника Р. Омана «синтаксис визначає стиль, це організуюча основа будь-якого твору». Цієї ж думки притримуються В. Кухаренко, В. Жайворонок, Ю. Бойко. Дослідники вважають, що синтаксис володіє неабиякими експресивними можливостями, значно більшими ніж морфологічний рівень. Адже саме синтаксис безпосередньо пов'язаний із думкою і має більший арсенал засобів виразності.

За даними дослідників [41] до такого арсеналу відносяться : **еліптичні речення**, адже «в умовах живого усного спілкування мовець не утруднює себе дотриманням логічної структури речень» [41, с. 162]; **замовчування** – незавершеність речення, його структурна неповнота, а завершеність маркується

натяком; номінативні речення, які констатують йменування ситуації, як вона є без додаткової дескрипції; **безсполучниковий зв'язок**, який виступає також як синтаксичний засіб; **парцеляція** – засіб, який маркується на письмі крапками, а в усному мовленні – паузами; **розширення вихідної моделі речення** за рахунок **повторів**; **полісиндетон** – однорідні присудки, це засіб для створення розміреності, ритмічності, логічної послідовності висловлювання [41, с. 165]; **паралельні конструкції**; **зміна порядку слів**; велика кількість **відокремлених членів речення** – це другорядні члени речення, які слугують для посилення змісту та значення головної думки; **риторичні питання**, це коли мовець не сумнівається у своїй правоті і намагається це підкреслити, загалом риторичні питання належать до високого стилю мовлення, чим, власне і маркується політична риторика.

Аналізуючи структуру категорії експресивності, дослідники [10; 30] диференціюють такі змістові компоненти цієї категорії: оцінність, експресивність, емоційність, образність; інтенсифікація та стилістична маркованість, інтенсивність [10; с. 98]. Такий діапазон визначень зумовлений тим, що термін «експресія» в лінгвістиці має двояке значення. По-перше, він відображає емоційний та психологічний стан мовця, тобто те, як мова передає почуття, переживання та ставлення людини до світу. Наприклад, вигуки, образні порівняння, інтонація – все це засоби експресії, які допомагають нам зрозуміти, що відчуває співрозмовник. По-друге, експресія пов'язана з функціональними стилями мови. Кожен стиль має свої характерні риси, які виражають його призначення. Наприклад, художній стиль відзначається високою експресивністю, тоді як науковий стиль, навпаки, прагне бути максимально об'єктивним і нейтральним.

Отже, експресивність мовних одиниць – це багатогранне явище, яке залежить від багатьох чинників, таких як психологічний стан мовця, соціальний контекст спілкування та мовні особливості. Вона проявляється на різних рівнях мовної системи, від звуків до складних синтаксичних конструкцій. Завдяки

експресивності мова стає не лише засобом спілкування, а й інструментом впливу, вираження емоцій та створення образів.

2.2. Промова Анни Говард «The Fundamental Principle of a Republic»: стилістичний та зіставний аналіз

Промова Анни Говард була виголошена під час кампанії щодо рівного виборчого права (боротьби жінок за свої права) в Міському оперному театрі в Огденбурзі, у штаті Нью-Йорк, 21 червня 1915 року.

Проаналізуємо синтаксис десяти фрагментів із політичної промови Анни Говард “The Fundamental Principle of a Republic”, репрезентований різноманітням експресивних конструкцій.

(1) When I came into your hall tonight, I thought of the last time I was in your city. Twenty-one years ago I came here with Susan B. Anthony, and we came for exactly the same purpose as that for which we are here tonight. Boys have been born since that time and have become voters, and the women are still trying to persuade American men to believe in the fundamental principles of democracy, and I never quite feel as if it was a fair field to argue this question with men, because in doing it you have to assume that a man who professes to believe in a Republican form of government does not believe in a Republican form of government, for the only thing that woman's enfranchisement means at all is that a government which claims to be a Republic should be a Republic, and not an aristocracy.

(1a) Коли я прийшла у ваш зал сьогодні ввечері, я думала, що це останній раз, коли я була у вашому місті. Двадцять один рік тому я прийшла сюди зі Сьюзен Б. Ентоні, і сьогодні ми прийшли з тією ж метою. Хлопчики, які народилися того часу вже стали виборцями, а жінки все ще намагаються переконати американських чоловіків повірити в фундаментальні принципи демократії, і я ніколи не відчуваю, як ніби це було справедливе поле, щоб

сперечатися з цим питанням з чоловіками, тому що, роблячи це, ви повинні припустити, що людина, яка сповідує віру в республіканську форму правління, не вірить в республіканську форму правління, бо єдине, що означає для жінки, це те, що уряд, який претендує бути республікою, повинен бути республікою, а не аристократією.

Аналіз експресивних засобів синтаксису в англомовному та українському фрагментах (1) (1а)

Англомовний фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Риторичні питання:** *"And I never quite feel as if it was a fair field to argue this question with men..."* – підкреслює несправедливість ситуації, залучає читача до роздумів.
- **Паралелізм конструкцій:** *"Boys have been born since that time and have become voters, and the women are still trying to persuade American men to believe in the fundamental principles of democracy..."* – створює контраст між швидкими змінами для чоловіків і статичним становищем жінок, підсилюючи емоційний ефект.
- **Інверсія:** *"In doing it you have to assume that a man who professes to believe in a Republican form of government does not believe in a Republican form of government"* – зміна звичайного порядку слів підкреслює парадоксальність ситуації.
- **Повторення:** Повторення слова *"Republican form of government"* підсилює контраст між декларованими принципами і реальністю.

Загальний ефект: Ці засоби створюють емоційно насичений текст, підкреслюють несправедливість існуючої ситуації, закликають до роздумів.

Український фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Паралелізм конструкцій:** *«Хлопчики, які народилися того часу вже стали виборцями, а жінки все ще намагаються переконати*

американських чоловіків повірити в фундаментальні принципи демократії...!» – аналогічно англомовному фрагменту підкреслює контраст між чоловіками і жінками.

- **Риторичні питання:** Хоча прямого риторичного питання немає, загальний тон висловлювання є питальним, що підкреслює невизначеність і несправедливість ситуації.
- **Інверсія:** Відсутня.
- **Повторення:** Повторення фрази «республіканська форма правління» також присутнє, але менш виражене, ніж в англомовному варіанті.

Загальний ефект: Український переклад передає основний зміст, але менш експресивно. Відсутність деяких синтаксичних засобів (інверсія) послаблює емоційний вплив тексту.

Порівняння

- **Англомовний фрагмент** більш експресивний завдяки ширшому використанню синтаксичних засобів.
- **Український фрагмент** передає основний зміст, але менш емоційно насичений.

Отже, експресивність тексту залежить не тільки від вибору слів, але й від синтаксичної організації. Англомовний фрагмент демонструє більш різноманітне використання синтаксичних засобів, що дозволяє досягти більшої емоційної насиченості та ефективності.

(2) The difficulty with discussing this question with those who oppose us is that they make any number of arguments but none of them have anything to do with Woman's Suffrage; they always have something to do with something else, therefore the arguments which we have to make rarely ever have anything to do with the subject, because we have to answer our opponents who always escape the subject as far as possible in order to have any sort of reason in connection with what they say.

(2a) *Складність обговорення цього питання з тими, хто виступає проти нас, полягає в тому, що вони наводять будь-яку кількість аргументів, але жоден з них не має нічого спільного з виборчим правом жінки; вони завжди мають якесь відношення до чогось іншого, тому аргументи, які ми повинні робити рідко коли-небудь, мають якесь відношення до предмету, тому що ми повинні відповісти нашим опонентам, які завжди уникають предмета, наскільки це можливо, щоб мати будь-яку причину у зв'язку з тим, що вони говорять.*

Аналіз експресивних засобів синтаксису в англомовному та українському фрагментах (2) (2a)

Англомовний фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Паралелізм конструкцій:** Повторення конструкції *"they make any number of arguments but none of them have anything to do with"* створює ритм і підкреслює абсурдність аргументів опонентів.
- **Інверсія:** *"Therefore the arguments which we have to make rarely ever have anything to do with the subject"* – зміна звичайного порядку слів підкреслює парадоксальність ситуації, коли дискусія відходить від основного питання.
- **Довгі складні речення:** Складні речення з багатьма підрядними частинами створюють відчуття заплутаності і безвиході в дискусії.

Загальний ефект: Ці засоби створюють відчуття безглуздості та безперспективності дискусії, підкреслюють маніпулятивні тактики опонентів.

Український фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Паралелізм конструкцій:** Повторення конструкції *«не мають нічого спільного з»* також присутнє, але менш виражене, ніж в англомовному варіанті.
- **Довгі складні речення:** Український переклад зберігає складність речень, але втрачає деяку ритмічність.
- **Інверсія:** Відсутня.

Загальний ефект: Український переклад передає основний зміст, але менш експресивно. Відсутність деяких синтаксичних засобів (інверсія, різноманітність паралелізмів) послаблює емоційний вплив тексту.

Порівняння

- **Англомовний фрагмент** більш експресивний завдяки ширшому використанню синтаксичних засобів, що створюють відчуття безглуздості та безперспективності дискусії.

- **Український фрагмент** передає основний зміст, але менш емоційно насичений.

Отже, як і в попередньому фрагменті, англомовний текст демонструє більш різноманітне використання синтаксичних засобів, що дозволяє досягти більшої експресивності та ефективності. Український переклад, хоча й передає основний зміст, втрачає деяку частину емоційного заряду оригіналу.

Особливості українського перекладу:

- **Відсутність інверсії:** Це послаблює емоційний вплив тексту.
- **Менша різноманітність паралелізмів:** Зменшує ритмічність і повторюваність, що є важливими елементами експресивності.
- **Загальна громіздкість речень:** Хоча складні речення зберігаються, вони менш ритмічні і довершені, ніж в англомовному оригіналі.

Таким чином, аналіз цих двох фрагментів демонструє, як синтаксичні засоби можуть впливати на емоційну забарвленість тексту і як важливо враховувати їх при перекладі.

(3) It is not merely a trifling matter; it is not a little thing that does not concern the state, it is the most vital problem we could have, and any man who goes to the polls on the second day of next November without thoroughly informing himself in regard to this subject is unworthy to be a citizen of this state, and unfit to cast a ballot. If woman's suffrage is wrong, it is a great wrong; if it is right, it is a profound and fundamental principle, and we all know, if we know what a Republic is, that it is the fundamental

principle upon which a Republic must rise. Let us see where we are as a people; how we act here and what we think we are.

(3a) *Це не просто дрібниця; це не дрібниця, яка не стосується держави, це найактуальніша проблема, яку ми могли б мати, і будь-яка людина, яка піде на вибори на другий день наступного листопада, не повідомивши себе про це, негідна бути громадянином цієї держави і непридатна для голосування. Якщо виборче право жінки неправильне, це велика помилка; якщо це правильно, це глибокий і фундаментальний принцип, і ми всі знаємо, якщо ми знаємо, що таке Республіка, що це основний принцип, на якому повинна піднятися Республіка. Давайте подивимося, де ми як народ; як ми тут діємо і що ми думаємо.*

Аналіз експресивних засобів синтаксису в англомовному та українському фрагментах (3) та (3a)

Англомовний фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Антитеза:** *"If woman's suffrage is wrong, it is a great wrong; if it is right, it is a profound and fundamental principle"* – протиставлення двох положень підкреслює важливість питання.
- **Риторичні питання:** *"Is it not merely a trifling matter?", "Is it not a little thing that does not concern the state?", "If woman's suffrage is wrong, it is a great wrong; if it is right, it is a profound and fundamental principle"* – залучають читача до роздумів, підкреслюють важливість теми.
- **Повторення:** Повторення слова *"wrong"* підсилює емоційний ефект.
- **Паралелізм конструкцій:** *"If woman's suffrage is wrong, it is a great wrong; if it is right, it is a profound and fundamental principle"* – створює ритм і підкреслює важливість кожної частини висловлювання.

Загальний ефект: Ці засоби створюють напружену атмосферу, підкреслюють важливість питання жіночого голосування, закликають до активної громадянської позиції.

Український фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Антитеза:** *«Якщо виборче право жінки неправильне, це велика помилка; якщо це правильно, це глибокий і фундаментальний принцип»* – аналогічно англомовному варіанту підкреслює важливість питання.
- **Риторичні питання:** *«Це не просто дрібниця; це не дрібниця, яка не стосується держави?»* – залучають читача до роздумів.
- **Повторення:** Повторення слова «помилка» підсилює емоційний ефект.
- **Паралелізм конструкцій:** *«Якщо виборче право жінки неправильне, це велика помилка; якщо це правильно, це глибокий і фундаментальний принцип»* – створює ритм і підкреслює важливість кожної частини висловлювання.

Загальний ефект: Український переклад передає основний зміст і емоційне забарвлення оригіналу.

Порівняння

- **Англомовний фрагмент** більш експресивний завдяки ширшому використанню риторичних питань і більшій різноманітності синтаксичних конструкцій.
- **Український фрагмент** передає основний зміст і емоційне забарвлення оригіналу, але менш експресивно.

Таким чином, обидва фрагменти використовують схожі синтаксичні засоби для досягнення максимального ефекту. Однак англомовний варіант демонструє більш різноманітне використання цих засобів, що дозволяє створити більш напружену і емоційно насичену атмосферу.

Особливості українського перекладу:

- **Менша кількість риторичних питань:** Це дещо послаблює залучення читача до роздумів.
- **Більш прямий і менш образний стиль:** Хоча основний зміст передано, відсутні деякі образні засоби, які були присутні в оригіналі.

Отже, аналіз цих фрагментів підтверджує, що синтаксис відіграє важливу роль у передачі емоційного змісту тексту. Навіть при досить точному перекладі змісту, відмінності в синтаксичних конструкціях можуть впливати на загальне враження від тексту.

(4) The difficulty with the men of this country is that they are so consistent in their inconsistency that they are not aware of having been inconsistent; because their consistency has been so continuous and their inconsistency so consecutive that it has never been broken, from the beginning of our Nation's life to the present time.

(4a) Труднощі з людьми цієї країни полягають у тому, що вони настільки послідовні у своїй невідповідності, що вони не знають про непослідовність; тому що їх послідовність була настільки постійною, а їх невідповідність настільки послідовною, що вона ніколи не була порушена, від початку життя нашої нації до теперішнього часу.

Аналіз експресивних засобів синтаксису в англомовному та українському фрагментах (4) та (4a)

Англомовний фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Повторення:** Повторення слів "*consistent*" і "*inconsistency*" посилює цей парадокс і створює ритм.
- **Довгі складні речення:** Довгі речення з багатьма підрядними частинами створюють відчуття складності і заплутаності ситуації.
- **Антитеза:** Протиставлення "*consistency*" і "*inconsistency*" підкреслює внутрішню суперечливість.

Загальний ефект: Ці засоби створюють образ людей, які не усвідомлюють своїх суперечливих дій, і підкреслюють складність боротьби за зміни.

Український фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Повторення:** Повторення слів «*послідовність*» і «*невідповідність*» підсилює парадокс.
- **Довгі складні речення:** Український переклад зберігає складність речень, але втрачає деяку ритмічність.
- **Антитеза:** Протиставлення «*послідовність*» і «*невідповідність*» також присутнє.

Загальний ефект: Український переклад передає основний зміст, але менш експресивно.

Порівняння

- **Англомовний фрагмент** більш експресивний завдяки ширшому використанню антитези, повторів і складних синтаксичних конструкцій.
- **Український фрагмент** передає основний зміст, але менш емоційно насичений.

Отже, як і в попередніх фрагментах, англомовний текст демонструє більш різноманітне використання синтаксичних засобів, що дозволяє досягти більшої експресивності і створити більш яскравий образ. Український переклад, хоча й передає основний зміст, втрачає деяку частину емоційного заряду оригіналу.

Особливості українського перекладу:

- **Менша різноманітність синтаксичних конструкцій:** Відсутність деяких синтаксичних засобів (наприклад, більш складних паралелізмів) послаблює експресивність тексту. Більш прямий і менш образний стиль.

Таким чином, аналіз цього фрагменту демонструє, як синтаксичні засоби можуть створювати глибокі і багатошарові значення, навіть в одному реченні. Розуміння цих засобів допомагає краще оцінити літературні тексти і ефективніше передавати свої думки.

(5) *If we trace our history back we will find that from the very dawn of our existence as a people, men have been imbued with a spirit and a vision more lofty than*

they have been able to live; they have been led by visions of the sublimest truth, both in regard to religion and in regard to government that ever inspired the souls of men from the time the Puritans left the old world to come to this country, led by the Divine ideal which is the sublimest and the supremest ideal in religious freedom which men have ever known, the theory that a man has a right to worship God according to the dictates of his own conscience, without the intervention of any other man or any other group of men.

(5a) *Якщо ми простежимо нашу історію назад, ми виявимо, що з самого початку нашого існування як народу, люди були пройняті духом і видінням більш високим, ніж вони могли жити; їх привели видіння найвищої істини, і щодо релігії, і щодо уряду, який завжди надихав душі людей з того часу, як пуритани покинули старий світ, щоб прийти в цю країну, на чолі з Божественним ідеалом, який є найвищим і найвищим ідеалом релігійної свободи, яку люди коли-небудь знали, теорія про те, що людина має право поклонятися Богові за власним сумлінням, без втручання будь-якої іншої людини або будь-якої іншої групи чоловіків.*

Аналіз експресивних засобів синтаксису в англомовному та українському фрагментах (5) та (5a)

Англомовний фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Довгі складні речення:** Створення розгорнутих, складних речень підкреслює масштабність та глибину історичного процесу.
- **Паралелізм конструкцій:** Повторення конструкцій *"have been imbued with a spirit and a vision"* та *"both in regard to religion and in regard to government"* створює ритм та підкреслює масштабність ідей.
- **Інверсія:** *"led by visions of the sublimest truth"* – зміна звичайного порядку слів підкреслює важливість ідей.

- **Високий стиль:** Використання слів з високим стилістичним забарвленням ("*sublimest truth*", "*Divine ideal*") підкреслює велич і значимість ідей.

Загальний ефект: Ці засоби створюють урочистий, піднесений тон, підкреслюючи важливість історичного досвіду та ідеалів, які привели до створення нації.

Український фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Довгі складні речення:** Український переклад зберігає складність речень, передаючи масштабність ідей.
- **Паралелізм конструкцій:** Повторення конструкцій «були пройняті духом і видінням» та «і щодо релігії, і щодо уряду» також присутній.
- **Високий стиль:** Використання слів з високим стилістичним забарвленням («найвищої істини», «Божественний ідеал») підкреслює велич і значимість ідей.

Загальний ефект: Український переклад передає урочистий тон оригіналу, але менш експресивно.

Порівняння

- **Англомовний фрагмент** більш експресивний завдяки ширшому використанню синтаксичних засобів, що створюють більш піднесений і урочистий тон.
- **Український фрагмент** передає основний зміст і стилістичне забарвлення оригіналу, але менш експресивно.

Таким чином, обидва фрагменти використовують схожі синтаксичні засоби для досягнення максимального ефекту. Однак англомовний варіант демонструє більш різноманітне використання цих засобів, що дозволяє створити більш піднесений і урочистий тон.

Особливості українського перекладу:

- **Менша кількість інверсій:** Це зменшує акцент на окремих словах і фразах.
- **Більш прямий порядок слів:** Це робить текст більш зрозумілим, але менш поетичним.

Отже, аналіз цього фрагменту демонструє, як синтаксис може створювати певний емоційний настрій і підкреслювати важливість ідей. Розуміння цих засобів допомагає краще оцінювати літературні тексти і ефективніше передавати свої думки.

(6) And it was this theory, this vision of the right of the human soul which led men first to the shores of this country. Now, nobody can deny that they are sincere, honest, and earnest men. No one can deny that the Puritans were men of profound conviction, and yet these men who gave up everything in behalf of an ideal, hardly established their communities in this new country before they began to practice exactly the same sort of persecutions on other men which had been practiced upon them. They settled in their communities on the New England shores and when they formed their compacts by which they governed their local societies, they permitted no man to have a voice in the affairs unless he was a member of the church, and not a member of any church, but a member of the particular church which dominated the particular community in which he happened to be.

(6а) I саме ця теорія, це бачення права людської душі, привела людей першими до берегів цієї країни. Тепер ніхто не може заперечити, що вони щирі, чесні і щирі люди. Ніхто не може заперечити, що пуритани були людьми глибокого переконання, і все ж ці люди, які кинули все заради ідеалу, навряд чи створили свої громади в цій новій країні, перш ніж вони почали практикувати точно такі ж переслідування на інших людей, які практикувалися на них. Вони оселилися в своїх громадах на берегах Нової Англії і коли вони сформували свої договори, за якими вони керували своїми місцевими товариствами, не дозволили нікому мати голос у справах, якщо він не був членом Церкви, і не членом якоїсь

церкви, а членом конкретної церкви, яка домінувала в конкретній громаді, в якій він опинився.

Аналіз експресивних засобів синтаксису в англомовному та українському фрагментах (б) та (ба)

Англомовний фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Антитеза:** *"Now, nobody can deny that they are sincere, honest, and earnest men. No one can deny that the Puritans were men of profound conviction, and yet these men who gave up everything in behalf of an ideal, hardly established their communities in this new country before they began to practice exactly the same sort of persecutions on other men which had been practiced upon them."* – різке протиставлення ідеалів і дій підсилює драматизм.
- **Довгі складні речення:** Складні речення з багатьма підрядними частинами створюють відчуття складності і суперечливості ситуації.
- **Паралелізм конструкцій:** Повторення конструкцій підкреслює протиставлення і створює ритм.
- **Високий стиль:** Використання слів з високим стилістичним забарвленням ("human soul", "ideal") контрастує з описанням переслідувань.

Загальний ефект: Ці засоби створюють драматичний ефект, підкреслюючи гіркоту розчарування в ідеалах.

Український фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Антитеза:** *«Ніхто не може заперечити, що вони щирі, чесні і щирі люди. Ніхто не може заперечити, що пуритани були людьми глибокого переконання, і все ж ці люди, які кинули все заради ідеалу, навряд чи створили свої громади в цій новій країні, перш ніж вони почали практикувати точно такі ж переслідування на інших людей, які*

практикувалися на них». – аналогічно англомовному варіанту підкреслює протиставлення.

- **Довгі складні речення:** Український переклад зберігає складність речень.
- **Паралелізм конструкцій:** Повторення конструкцій також присутнє.
- **Високий стиль:** Використання слів з високим стилістичним забарвленням («людської душі», «ідеал») підкреслює велич і значимість ідей.

Загальний ефект: Український переклад передає драматичний ефект оригіналу.

- **Англомовний фрагмент** більш експресивний завдяки ширшому використанню синтаксичних засобів, що створює більш драматичний ефект.
- **Український фрагмент** передає основний зміст і стилістичне забарвлення оригіналу, але менш експресивно.

Таким чином, обидва фрагменти використовують схожі синтаксичні засоби для досягнення максимального ефекту. Однак англомовний варіант демонструє більш різноманітне використання цих засобів, що дозволяє створити більш драматичний і контрастний образ.

Особливості українського перекладу:

- **Менша кількість інверсій:** Це зменшує акцент на окремих словах і фразах.
- **Більш прямий порядок слів:** Це робить текст більш зрозумілим, але менш поетичним.

Отже, аналіз цих фрагментів демонструє, як синтаксис може створювати драматичні ефекти, підкреслюючи контрасти і суперечності. Розуміння цих засобів допомагає краще оцінювати літературні тексти і ефективніше передавати свої думки.

Загальний висновок щодо всіх проаналізованих фрагментів:

Англомовні тексти демонструють більш широке використання різноманітних синтаксичних засобів, таких як паралелізм, інверсія, протиставлення, довгі складні речення. Це дозволяє створювати більш глибокий і багатогранний образ, підкреслювати емоційну складову тексту і досягати більшої ефективності у передачі інформації.

Українські переклади, як правило, передають основний зміст, але менш експресивно. Це пов'язано з відмінностями в синтаксичних конструкціях двох мов, а також з особливостями стилю перекладу.

Важливо зазначити, що експресивність тексту залежить не тільки від синтаксису, але й від лексики, стилістичних прийомів та інших лінгвістичних засобів.

(7) In Massachusetts, they drove the Baptists down to Rhode Island; in Connecticut they drove the Presbyterians over to New Jersey; they burned the Quakers in Massachusetts and ducked the witches, and no colony, either Catholic or Protestant allowed a Jew to have a voice. And so a man must worship God according to the conscience of the particular community in which he was located, and yet they called that religious freedom, they were not able to live the ideal of religious liberty, and from that time to this the men of this government have been following along the same line of inconsistency, while they too have been following a vision of equal grandeur and power. Never in the history of the world did it dawn upon the human mind as it dawned upon your ancestors, what it would mean for men to be free.

(7a) У Массачусетсі вони відвезли бантистів до Род-Айленда; у Коннектикуті вони перевезли пресвітеріанців до Нью-Джерсі; вони спалили квакерів у Массачусетсі і вигнали відьом, і жодна колонія, ані католицька, ані протестантська, не дозволяла єврею мати голос. І тому людина повинна поклонятися Богові за сумлінням тієї громади, в якій вона перебувала, і все ж вони називали цю релігійну свободу, вони не могли жити ідеалом релігійної свободи, і з того часу люди цього уряду йшли тією ж лінією непослідовності, в

той час як вони також слідували баченню рівної величі і влади. Ніколи в історії світу це не зійшло на людський розум, як це засяло на ваших предків, що це означало б для людей бути вільними.

Аналіз експресивних засобів синтаксису в англомовному та українському фрагментах (7) та (7а)

Англомовний фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Паралелізм:** Повторення конструкцій *"they drove"* та *"they allowed"* підкреслює масштабність релігійних переслідувань.
- **Повтор:** Перерахування різних релігійних груп та форм переслідувань підсилює враження жорстокості.
- **Антитеза:** Протиставлення ідеалів релігійної свободи і реальної практики переслідувань створює драматичний ефект.
- **Довгі складні речення:** Складні речення з багатьма підрядними частинами створюють відчуття складності і суперечливості історичного процесу.

Загальний ефект: Ці засоби створюють контраст між високими ідеалами і жорстокою реальністю, підкреслюючи гіркоту розчарування.

Український фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Паралелізм:** Повторення конструкцій *«вони відвезли»*, *«вони перевезли»*, *«вони спалили»* також підкреслює масштабність релігійних переслідувань.
- **Повтор:** Перерахування різних релігійних груп та форм переслідувань також присутнє.
- **Антитеза:** Протиставлення ідеалів релігійної свободи і реальної практики переслідувань створює драматичний ефект.
- **Довгі складні речення:** Український переклад зберігає складність речень.

Загальний ефект: Український переклад передає драматичний ефект оригіналу.

Порівняння перекладів:

- **Англомовний фрагмент** більш експресивний завдяки ширшому використанню синтаксичних засобів, що створює більш драматичний і контрастний образ.
- **Український фрагмент** передає основний зміст і стилістичне забарвлення оригіналу, але менш експресивно.

Таким чином, обидва фрагменти використовують схожі синтаксичні засоби для досягнення максимального ефекту. Однак англомовний варіант демонструє більш різноманітне використання цих засобів, що дозволяє створити більш яскравий і контрастний образ.

Особливості українського перекладу:

- **Менша кількість інверсій:** Це зменшує акцент на окремих словах і фразах.
- **Більш прямий порядок слів:** Це робить текст більш зрозумілим, але менш поетичним.

Отже, цей аналіз демонструє, як синтаксис може створювати драматичні ефекти, підкреслюючи контрасти і суперечності. Розуміння цих засобів допомагає краще оцінювати літературні тексти і ефективніше передавати свої думки.

(8) They got the vision of a government in which the people would be the supreme power, and so inspired by this vision men wrote such documents as were sent from the Massachusetts legislature, from the New York legislature and from the Pennsylvania group over to the Parliament of Great Britain, which rang with the profoundest measures of freedom and justice. They did not equivocate in a single word when they wrote the Declaration of Independence; no one can dream that these men had not got the sublimest ideal of democracy which had ever dawned upon the souls of men.

(8a) Вони отримали бачення уряду, в якому народ буде вищою владою, і так натхненні цим баченням чоловіки склали такі документи, які пішли від законодавчого органу штату Массачусетс, від законодавчого органу Нью-Йорка і від групи Пенсільванії до парламенту Великобританії, які лунали з найглибшими закликами до свободи і справедливості. Вони не обмовилися жодним словом, коли написали Декларацію незалежності; ніхто не може мріяти, що ці люди не отримали найвищого ідеалу демократії, який коли-небудь осяяв їхні душі.

Аналіз експресивних засобів синтаксису в англомовному та українському фрагментах (8) та (8a)

Англомовний фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Паралелізм:** Повторення конструкцій *"from the Massachusetts legislature, from the New York legislature and from the Pennsylvania group"* підкреслює масштабність та вплив ідей.
- **Інверсія:** *"so inspired by this vision men wrote such documents"* – зміна звичайного порядку слів підкреслює важливість візії.
- **Високий стиль:** Використання слів з високим стилістичним забарвленням (*"sublimest ideal"*) підкреслює велич і значимість ідей.
- **Риторичні питання:** *"No one can deny that..."* – залучають читача до роздумів, підкреслюють очевидність твердження.

Загальний ефект: Ці засоби створюють урочистий, піднесений тон, підкреслюючи велич ідей, які привели до створення демократії.

Український фрагмент

Основні експресивні засоби синтаксису:

- **Паралелізм:** Повторення конструкцій *«від законодавчого органу штату Массачусетс, від законодавчого органу Нью-Йорка і від групи Пенсільванії»* також присутній.
- **Високий стиль:** Використання слів з високим стилістичним забарвленням (*«найвищого ідеалу»*) підкреслює велич і значимість ідей.

- **Риторичні питання:** «*Ніхто не може мріяти, що ці люди не отримали найвищого ідеалу демократії*» – залучають читача до роздумів.

Загальний ефект: Український переклад передає урочистий тон оригіналу.

Порівняння

- **Англомовний фрагмент** більш експресивний завдяки ширшому використанню синтаксичних засобів, що створює більш піднесений і урочистий тон.
- **Український фрагмент** передає основний зміст і стилістичне забарвлення оригіналу, але менш експресивно.

Отже, обидва фрагменти використовують схожі синтаксичні засоби для досягнення максимального ефекту. Однак англомовний варіант демонструє більш різноманітне використання цих засобів, що дозволяє створити більш піднесений і урочистий тон.

Особливості українського перекладу:

- **Менша кількість інверсій:** Це зменшує акцент на окремих словах і фразах.
- **Більш прямий порядок слів:** Це робить текст більш зрозумілим, але Таким чином, цей аналіз демонструє, як синтаксис може створювати урочистий і піднесений тон, підкреслюючи велич і значимість ідей. Розуміння цих засобів допомагає краще оцінювати літературні тексти і ефективніше передавати свої думки.

(9) But as soon as the war was over and our government was formed, instead of asking the question, who shall be the governing force in this great new Republic, when they brought those thirteen little territories together, they began to eliminate instead of include the men who should be the great governing forces, and they said, who shall have the voice in this great new Republic, and you would have supposed that such men as fought the Revolutionary War would have been able to answer that every

man who has fought, everyone who has given up all he has and all he has been able to accumulate shall be free, it never entered their minds.

(9a) *Але як тільки війна закінчилася і наш уряд був сформований, замість того, щоб задавати питання, хто буде керівною силою в цій великій новій республіці, коли вони об'єднали ці тринадцять маленьких територій, вони почали знищувати замість того, щоб включати людей, які повинні бути великими керівними силами, І сказали вони: Хто матиме голос у цій великій новій республіці, і ви б припустили, що такі люди, як війна за незалежність, змогли б відповісти, що кожен, хто воював, кожен, хто віддав усе, що має, і все, що він зміг накопичити, буде вільним, він ніколи не входив у їхні думки.*

Аналіз синтаксичних засобів у фрагментах (9) та (9a)

Англомовний фрагмент

Ключові синтаксичні засоби та їх ефект:

- **Антитеза:** *"instead of asking the question... they began to eliminate instead of include"* – підкреслює різке протиставлення між очікуваними діями та реальними. Це створює драматичний ефект, викриваючи невідповідність між ідеалами революції та подальшими діями.
- **Риторичні питання:** *"who shall be the governing force?", "who shall have the voice?"* – залучають читача до роздумів, підкреслюють абсурдність ситуації, коли ті, хто боровся за свободу, обмежують права інших.
- **Довгі складні речення:** Складні синтаксичні конструкції передають складність і суперечливість історичного процесу, підкреслюють розчарування автора.
- **Паралелізм:** Повторення конструкцій *"who shall be"* підсилює драматичний ефект, акцентуючи на ключовому питанні.

Загальний ефект: Ці засоби створюють контраст між ідеалами революції та реальністю, підкреслюючи гіркоту розчарування. Автор за допомогою мови передає глибоке розчарування від того, що революціонери не змогли реалізувати свої ідеали в повній мірі.

Український фрагмент

Ключові синтаксичні засоби та їх ефект:

- **Антитеза:** «замість того, щоб задавати питання... вони почали знищувати замість того, щоб включати» – також підкреслює протиставлення між очікуваними діями та реальністю, хоча можливо з меншою силою, ніж в англійському варіанті.
- **Риторичні питання:** «хто буде керівною силою?», «Хто матиме голос?» – виконують аналогічну функцію, що й в англійському варіанті, залучаючи читача до роздумів.
- **Довгі складні речення:** Складні синтаксичні конструкції також присутні в українському варіанті, передаючи складність і суперечливість історичного процесу.
- **Паралелізм:** Повторення конструкцій "хто буде" підсилює драматичний ефект.

Загальний ефект: Український переклад успішно передає основний зміст та емоційний заряд оригіналу. Однак, деякі нюанси можуть бути втрачені через відмінності в синтаксичних конструкціях двох мов.

Порівняння

Обидва фрагменти ефективно використовують синтаксичні засоби для створення драматичного ефекту та підкреслення контрасту між ідеалами і реальністю. Однак, англійський варіант демонструє більш різноманітне використання синтаксичних конструкцій, що дозволяє досягти більшої глибини і нюансів у передачі емоцій та ідей.

Ключові відмінності:

- **Використання інверсії:** В англійському варіанті частіше використовується інверсія (зміна звичайного порядку слів), що дозволяє підкреслити певні слова або фрази.

- **Складність речень:** Англійські речення, як правило, більш складні і розгалужені, що створює відчуття глибини і багатогранності думки.

Таким чином, аналіз цих фрагментів демонструє, як синтаксис може бути потужним інструментом для створення емоційного ефекту та передачі складних ідей.

(10) These excellent ancestors of yours had not been away from the old world long enough to realize that man is of more value than his purse, so they said every man who has an estate in the government shall have a voice; and they said what shall that estate be? And they answered that a man who had property valued at two hundred and fifty dollars will be able to cast a vote, and so they sang "The land of the free and the home of the brave." And they wrote into their Constitution, "All males who pay taxes on \$250 shall cast a vote," and they called themselves a Republic, and we call ourselves a Republic, and they were not quite so much of a Republic that we should be called a Republic yet. We might call ourselves angels, but that wouldn't make us angels, you have got to be an angel before you are an angel, and you have got to be a Republic before you are a Republic. Now what did we do?

(10a) Ці чудові предки ваші не були далеко від старого світу досить довго, щоб зрозуміти, що людина має більшу цінність, ніж його гаманець, тому вони сказали, що кожна людина, яка має майно в уряді буде мати голос; І вони сказали, що це за маєток? І вони відповіли, що людина, яка мала майно вартістю двісті п'ятдесят доларів, зможе віддати свій голос, і тому вони співали «Земля вільних і дім хоробрих». І вони написали у своїй Конституції: «Всі чоловіки, які платять податки на 250 доларів, віддадуть свій голос», і вони назвали себе Республікою, а ми називаємо себе Республікою, і вони були ще не настільки Республікою, щоб нас ще називали Республікою. Ми можемо називати себе ангелами, але це не зробило б нас ангелами, ви повинні бути ангелом, перш ніж ви ангел, і ви повинні бути республікою, перш ніж ви республіка. Що ж ми зробили?

Аналіз синтаксичних засобів у фрагментах (10) та (10а)

Англомовний фрагмент

Ключові синтаксичні засоби та їх ефект:

- **Антитеза:** *"man is of more value than his purse"* – підкреслює протиставлення між людиною та її майном.
- **Риторичні питання:** *"who shall have the voice?"*, *"what shall that estate be?"* – залучають читача до роздумів, підкреслюють абсурдність ситуації.
- **Іронія:** Використання виразу *"the land of the free and the home of the brave"* в контексті обмеження виборчих прав створює іронічний ефект.
- **Повторення:** Повторення конструкції *"they said"* підкреслює повторюваність помилок.

Загальний ефект: Ці засоби створюють сатиричний ефект, викриваючи суперечність між ідеалами демократії та реальністю. Автор підкреслює, що формальна декларація свободи не означає її фактичну реалізацію.

Український фрагмент (10а)

Ключові синтаксичні засоби та їх ефект:

- **Антитеза:** *«людина має більшу цінність, ніж його гаманець»* – також підкреслює протиставлення між людиною та її майном.
- **Риторичні питання:** *«хто буде мати голос?»*, *«що це за масток?»* – виконують аналогічну функцію, що й в англійському варіанті.
- **Іронія:** Використання виразу *«Земля вільних і дім хоробрих»* в контексті обмеження виборчих прав створює іронічний ефект.
- **Повторення:** Повторення конструкції *«вони сказали»* підкреслює повторюваність помилок.

Загальний ефект: Український переклад успішно передає сатиричний ефект оригіналу, викриваючи суперечність між ідеалами демократії та реальністю.

Порівняння

Обидва фрагменти ефективно використовують синтаксичні засоби для створення сатиричного ефекту та підкреслення суперечності між ідеалами і

реальністю. Український переклад досить точно передає основний зміст та емоційний заряд оригіналу.

Ключові відмінності:

- **Використання інверсії:** В англійському варіанті частіше використовується інверсія (зміна звичайного порядку слів), що дозволяє підкреслити певні слова або фрази.
- **Складність речень:** Англійські речення, як правило, більш складні і розгалужені, що створює відчуття глибини і багатогранності думки.

Таким чином, аналіз цих фрагментів демонструє, як синтаксис може бути використаний для створення сатиричного ефекту та викриття суспільних проблем. Розуміння цих засобів допомагає глибше розуміти літературні тексти та ефективніше висловлювати свої думки.

2.3. Інавгураційна промова Джо Байдена: контент аналіз

Інавгураційна промова – особливий вид політичних промов, яка належить до жанру ритуальних. «Це важлива подія, яка розпочинає новий етап в історії держави, нову сходинку в політичній кар’єрі суб’єкта політики, знаменує початок нового курсу держави на наступні 4–5 років. Перше офіційне звернення до громадян держави є одночасно і зверненням до міжнародної спільноти» [48]. «Для інавгураційної промови характерна пишномовність, монологічність, звернення до широкої аудиторії, трансляція актуальних та важливих для народу ідей» [5, с. 12]. «Інавгураційна промова – це по суті політична дія, яка повинна слугувати інтеграції суспільства та національно-патріотичній самоідентифікації» [6, с. 135]. «Це канал, який транслює громадянам майбутній вектор розвитку, зміст та характер політичного курсу, ставлення нового президента до актуальних проблем часу» [6, с. 136]. «Важливою частиною інавгураційних промов є апеляція до конкретних цінностей» [16, с. 110]. «Якщо проаналізувати мету інавгураційної промови, то можна стверджувати, що вона містить інформативну, оціночну та

імперативну складові, тобто одночасно повідомляє про політика та його політичний курс, дає оцінку важливим подіям, спонукає до дії» [29, с. 44].

«Інавгураційна промова схожа дещо на агітаційну, бо містить заклик підтримати нового Президента країни та його курс. При її аналізі слід звернути увагу **на прийоми початку та завершення промови, основну ідею, ключові слова** тощо [47, с. 355].

Джозеф Байден – 46-ий Президент США з 20 січня 2021 р., є членом Демократичної партії; перед обранням займав посади сенатора та віцепрезидента, політик з великим досвідом та авторитетом.

«Інавгураційна промова Байдена складається зі **вступу (подяка), основної частини (виклики часу, основні риси політичного курсу), завершальна частина** (необхідність подолати всі труднощі задля більш щасливого майбутнього)» [25].

Завдяки контент-аналізу, проведеного, Яковенко Ю.Л. з'ясувалось, що «ключовими словами інавгураційної промови Д. Байдена є *Америка/США, демократія, історія та єдність*. Часто зустрічаються слова *виклики* та *нація*. Головна ідея промови – це заклик американців до єдності задля подолання всіх труднощів, з яким зіштовхнулись США останнім часом. Слова *єдність* та *об'єднання* Д. Байден повторює більше 11 разів, стільки ж звучить слово *демократія*» [48].

Отож, промови є прямим свідченням історичних подій, вони дозволяють почути голос самих політиків, зрозуміти їхні мотиви; промови відображають світогляд лідера, його цінності, уявлення про роль держави та її місце у світі.

Спробуймо далі проаналізувати синтаксичний рівень Промови 2 з урахуванням синтаксичних експресивних засобів вираження.

2.4. Синтаксичні стилістичні засоби, їх інтерпретація

До фігур стилістичного синтаксису ми відносимо:

Фігури повтору:

➤ **Повтор:** багаторазове повторення одного й того ж слова або словосполучення для підсилення значення, напр. *Ішов, ішов додому, ішов...*

➤ **Анафора або єдинопочаток:** повторення одного й того ж слова або словосполучення *на початку сусідніх речень* або рядків, напр. *Я хочу жити. Я хочу творити. Я хочу любити.*

➤ **Епіфора:** стилістична фігура, протилежна анафорі, повторення одного й того ж слова або словосполучення в *кінці сусідніх речень* або рядків, напр.

– *У тебе задовгі руки, – сказав Прокруст,*

Відрубаємо – і ти будеш щасливий.

– *У тебе задовгі ноги, – сказав Прокруст, –*

Відрубаємо – і ти будеш щасливий.

– *У тебе задовгі вуха, – сказав Прокруст, –*

Відрубаємо – і ти будеш щасливий.

– *У тебе задовгий язик, – сказав Прокруст, –*

Відрубаємо – і ти будеш щасливий.

– *У тебе завелика голова, – сказав Прокруст, –*

Відрубаємо – і ти будеш щасливий [...]

➤ **Паралелізм:** подібна побудова сусідніх речень за інтонацією, довжиною, граматичною структурою. Граматичний паралелізм – термін традиційної стилістики, який означає рівномірне, симетричне повернення словоформ або структур речення, напр.: *«Твій розум глибокий, наче море, Твій дух високий, наче гори».*

➤ **Градація:** (лат.: *gradatio* поступове підвищення, посилення від *gradus* крок, ступінь) – стилістична фігура, яка полягає у поступовому нагнітанні засобів художньої виразності задля підвищення (клімакс) чи

пониження (антиклімакс) їхньої емоційно-сміслової значущості. Градація полягає в такому розташуванні частин висловлювання (слів, частин речення), при якому кожна наступна містить у собі підсилення (чи послаблення) смислового або емоційно-експресивного значення.

- **Градація висхідна** або **клімакс** – розташування слів у порядку підсилення їх значення, напр.:

І в'яне, сохне, гине, гине твоя єдина дитина. (Т. Шевченко)

- **Градація спадна** або **антиклімакс** – розташування слів у порядку послаблення їх значення:

Тріснуло, струхло і стихло. Лиш шум все шумів рясношумний. (П.Тичина)

- **Полісиндетон** (грец. πολυσύνδετον) або **багатосполучниковість** – розширення вихідної моделі речення за рахунок вживання однорідних присудків. **Полісиндетон** – стилістична фігура, що полягає у такій побудові фрази, при якій всі або майже всі однорідні члени речення зв'язані між собою одним і тим самим сполучником (найчастіше сполучником «і»), тоді як звичайно в цьому випадку з'єднуються лише два останніх однорідних члени речення. Використовується для посилення експресії, напр.,

І наїстись, і напиться, і на нас подивитись.

Фігури протиставлення:

- **Антитеза:** протиставлення понять, явищ, ознак, напр. *День народження – це початок кінця.*
- **Оксиморон:** поєднання протилежних за значенням слів, напр. *гарячий сніг, живий труп.*

Фігури вилучення:

- **Еліпсис:** пропуск одного або кількох слів, які легко відновлюються за контекстом, напр. *Куди? Додому.*
- **Апосіопеза:** раптова зупинка мовлення, ніби від нестачі слів для вираження почуттів; **незавершене обірване речення, в якому**

думка висловлена не повністю, напр.: – *Ха-ха-ха!... всіх... викоренити... ха-ха-ха!... щоб і на насіння... всіх!... а-ха-ха... – вона аж хлипала.* (М. Коцюбинський)

Фігури перестановки:

- **Інверсія:** зміна звичайного порядку слів у реченні для підсилення виразності, напр. *Прекрасна ця ніч!*

Фігури заміни:

- **Метафора:** перенесення властивостей одного предмета на інший на основі схожості, напр. *У вікні – Забинтовані рамою хмари. Тінь далеких дерев на стіні, Мов у безвість споряджені мари.* (Володимир Ящук)
- **Порівняння** – троп, який полягає у поясненні одного предмета через інший, подібний до нього, за допомогою компаративної зв'язки, тобто єднальних сполучників *як, мов, немов, наче, буцім, ніби* та ін. («Блукай та їж недолі хліб і вмри, як гордий флоренцієць, у вигнанні» (Ю. Клен) або предиката – *подібний, схожий, нагадує, здається* та ін. («На людське серце свічка є подібна» (Б. І. Антонич)

Інші фігури:

- **Риторичне запитання:** запитання, яке не вимагає відповіді, а служить для посилення виразності. Найчастіше риторичні питання ставляться у двох випадках: 1) коли відповідь очевидна, відома аудиторії, ораторові потрібно тільки актуалізувати її для сприйняття слухачами, напр.: *Ви не змусите людину бути культурною, якщо не пробудите в неї потребу до культури. Чи стане вона їсти, якщо не голодна? Чи буде шукати, де тепліше, якщо їй не холодно? Або чи захоче вона якихось змін, якщо вона всім задоволена?*

2) Коли відповідь на запитання ніхто не знає, чи її взагалі не існує, наприклад: *Хто винен? Що робити?* тощо.

Риторичне звертання – звертання до неіснуючої особи або предмета для посилення емоційного забарвлення. Риторичне питання призначене викликати

певну **експресію**, ілюзію розмови, діалогу, що начебто відбувається у присутності читача і за його участю.

- **Парцеляція:** розчленування речення на кілька частин, виділення окремих слів або словосполучень, напр.: Натовп вибухнув реготом. *А наречена – букетом троянд.*
- **Номінативні речення**, напр. *America. Democracy.*

2.5. Інавгураційна промова Джо Байдена: дискурсивний та зіставний аналізи

Текстовий аналіз фокусується на аналізі лексики та граматики (мікрорівень) та риторичної організації (макрорівень). Дискурс аналіз – це частина текстового аналізу.

Проаналізуймо далі текст промови Дж. Байдена в оригіналі та перекладі.

(1) *This is America's day. This is democracy's day. A day of history and hope. Of renewal and resolve. Through a crucible for the ages America has been tested anew and America has risen to the challenge. Today, we celebrate the triumph not of a candidate, but of a cause, the cause of democracy. The will of the people has been heard and the will of the people has been heeded. We have learned again that **democracy is precious. Democracy is fragile. And at this hour, my friends, **democracy has prevailed.*****

(1a) Це день Америки! Це день демократії, день історії та надії, оновлення та згоди. Крізь горнило століть Америка знову пройшла випробування. І Америка відповіла на виклик. Сьогодні ми святкуємо перемогу не кандидата, а справи, справи демократії. Волевиявлення народу було почуто, і воля народу була почута. Ми знову дізналися, що демократія дорогоцінна. Демократія тендітна. І в цей час, друзі мої, демократія перемогла!

Фрагмент 1 (англійська мова)

Паралелізм: Повторення структури речень: *"This is America's day. This is democracy's day"*; та повторення лексем: *democracy is precious. Democracy is fragile; democracy has prevailed.*

- підкреслює рівнозначність цих понять і створює ритм.
- **Анафора:** Повторення слова *"America"* на початку кількох речень створює емоційний наголос і підкреслює єдність країни.
- **Антитеза:** *"A day of history and hope"* – протиставлення минулого і майбутнього, підкреслення важливості моменту.
- **Градація:** *"A day of history and hope. Of renewal and resolve."* – Словосполучення розташовані за зростанням емоційного навантаження.

Фрагмент 1а (українська мова)

- **Паралелізм:** Аналогічно до англійської версії, повторення структури речень підкреслює важливість події.
- **Анафора:** Повторення слова *«Америка»* створює такий самий ефект, як і в англійській версії.
- **Інверсія:** *«Крізь горнило століть Америка знову пройшла випробування»* – зміна звичайного порядку слів підкреслює важливість історичного виміру.
- **Епітети:** *«дорогоцінна», «тендітна»* – надають додаткової емоційної забарвленості поняттю *«демократія»*.

Порівняння фрагментів

Обидва фрагменти демонструють майстерне використання експресивних засобів синтаксису для досягнення емоційного впливу на аудиторію.

- **Спільні риси:** Обидві версії активно використовують паралелізм і анафору для підкреслення важливих ідей. Це створює ритм і запам'ятовується.

- **Відмінності:** Українська версія використовує більше епітетів, що додає тексту поетичності. Інверсія в українській версії надає реченню урочистого звучання.

Таким чином, обидва фрагменти є прикладами вдалого використання експресивних засобів синтаксису для підсилення емоційного впливу мови. Вибір конкретних фігур залежить від мови, стилю і мети автора.

*(2a) So now, on this hallowed ground where just days ago violence sought to shake this Capitol's very foundation, we come together as one nation, under God, indivisible, to carry out the peaceful transfer of power as we have for more than two centuries. We look ahead in our uniquely American way – restless, bold, optimistic – and set our sights on the nation we know we can be and we must be. **I thank my predecessors of both parties for their presence here. I thank them** from the bottom of my heart.*

*(2a) Тому зараз, на цьому священному місці, де всього кілька днів тому насильство намагалося розхитати саму основу Капітолію, ми зібралися разом, як одна нероздільна збережена Богом нація, щоб здійснити мирний перехід влади, так, як ми робили це понад два століття. Ми дивимося вперед на наш унікальний американський шлях, невтомний, сміливий, оптимістичний, і встановлюємо наші цілі, цілі нації, котрої – ми знаємо – ми можемо і повинні бути. **Я дякую своїм попередникам за те, що вони присутні тут сьогодні. Я дякую їм від щирого серця.***

Аналіз експресивних засобів синтаксису у фрагментах промов (2) і (2a)

Проаналізуємо фрагменти промов на предмет використання експресивних засобів синтаксису:

Фрагмент 2 (англійська мова)

- **Паралелізм:** Повторення структури речень *"on this hallowed ground where just days ago violence sought to shake this Capitol's very foundation"* створює ритм і підкреслює важливість місця події.
- **Антитеза:** *"violence sought to shake"* протиставляється ідеї *"peaceful transfer of power"*, підкреслюючи контраст між насильством і демократичними процесами.
- **Епітет:** *"hallowed ground"* надає місцю особливого значення, підкреслюючи його історичну важливість.
- **Метафора:** *"violence sought to shake this Capitol's very foundation"* – метафора, яка створює образ небезпеки, що загрожує самій основі держави.
- **Анафора:** *I thank my predecessors of both parties for their presence here. I thank them from the bottom of my heart.*

Фрагмент 2а (українська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкції *«ми зібралися разом»* підкреслює єдність нації.
- **Антитеза:** *«насильство намагалося розхитати»* протиставляється *«мирний перехід влади»*, аналогічно до англійської версії.
- **Епітет:** *«священному місці»* надає місцю події особливого значення, як і в англійській версії.
- **Інверсія:** *«ми знаємо – ми можемо і повинні бути»* – зміна звичайного порядку слів підкреслює впевненість у майбутньому.
- **Анафора:** *Я дякую своїм попередникам за те, що вони присутні тут сьогодні. Я дякую їм від щирого серця.*

Порівняння фрагментів

Обидва фрагменти демонструють ефективне використання експресивних засобів синтаксису для створення емоційного забарвлення та підкреслення важливості події.

- **Спільні риси:** Обидві версії активно використовують паралелізм, антитезу, анафору для створення контрасту і підкреслення основних ідей.
- **Відмінності:** Українська версія використовує більше інверсій, що надає тексту більш урочистого характеру. Англійська версія більше орієнтована на створення образів за допомогою метафор.

Таким чином, обидва фрагменти є прикладами вдалого використання експресивних засобів синтаксису для досягнення мети виступу - об'єднання нації та вираження надії на краще майбутнє. Вибір конкретних фігур залежить від мови, стилю і контексту виступу.

(3) *You know the resilience of our Constitution and the strength of our nation. As does President Carter, who I spoke to last night **but who cannot be with us today, but whom we salute for his lifetime of service.** I have just taken **the sacred oath** each of these patriots took – **an oath first** sworn by George Washington. But the American story depends **not on any one of us, not on some of us, but on all of us.** On “We the People” who seek a more perfect Union. This is a great nation and we are a good people. Over the centuries through storm and strife, in peace and in war, we have come so far. But we still have far to go.*

(3а) *Я щойно склав священну присягу, яку складали всі ці патріоти. Першим цю присягу склав Джордж Вашингтон. Але американська історія залежить не від когось одного з нас, не від деяких з нас, а від усіх нас, від нас – народу, який прагне до більш досконалого союзу. Це велика нація. Ми хороші люди. Ми пройшли через століття, крізь шторми і розбрати, мирний і воєнний час, але у нас попереду ще далекий шлях.*

Аналіз експресивних засобів синтаксису у фрагментах (3) та (3а) промови

Проаналізуємо фрагменти промов на предмет використання експресивних засобів синтаксису:

Фрагмент 3 (англійська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкції *"not on any one of us, not on some of us, but on all of us"* підкреслює важливість єдності народу.
- **Анафора:** Повторення слова *"we"* створює відчуття спільності та єдності.
- **Антитеза:** *"storm and strife"* протиставляється *"peace and in war"*, підкреслюючи різноманітність випробувань, які пройшла нація.
- **Метафора:** *"the American story"* – метафора, яка представляє історію США як розповідь, що продовжується.

Фрагмент 3а (українська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкції *«не від когось одного з нас, не від деяких з нас, а від усіх нас»* аналогічний до англійської версії.
- **Анафора:** Повторення слова *«ми»* створює той самий ефект, що й в англійській версії.
- **Антитеза:** *«крізь шторми і розбрати, мирний і воєнний час»* – протиставлення різних історичних періодів.

Порівняння фрагментів

Обидва фрагменти демонструють ефективне використання експресивних засобів синтаксису для створення емоційного забарвлення та підкреслення важливості єдності народу.

- **Спільні риси:** Обидві версії активно використовують паралелізм і анафору для створення ритму і підкреслення важливих ідей.
- **Відмінності:** Англійська версія використовує більше метафор, що додає тексту образності. Українська версія більш лаконічна і фокусується на основних ідеях.

Таким чином, обидва фрагменти є прикладами вдалого використання експресивних засобів синтаксису для досягнення мети виступу – підкреслити важливість єдності народу і поглянути в майбутнє з оптимізмом. Вибір конкретних фігур залежить від мови, стилю і контексту виступу.

(4) *We will press forward with speed and urgency, for we have much to do in this winter of peril and possibility. **Much to repair. Much to restore. Much to heal. Much to build. And much to gain.** Few periods in our nation's history have been more challenging or difficult than the one we're in now. A once-in-a-century virus silently stalks the country. It's taken as **many lives in one year as America lost in all of World War II. Millions of jobs have been lost. Hundreds of thousands of businesses closed.***

(4a) *Ми підемо вперед швидко і наполегливо, тому що нам багато чого треба зробити цієї зими, сповненої небезпек і значних можливостей. Багато потрібно виправити, багато відновити, багато загоїти, багато побудувати та багато здобути. Небагато людей в історії нашої країни стикалися з такими труднощами та викликами, які поставив перед нами час. Вірус, який буває раз на століття, безмовно вражає країну. За один рік він уже забрав стільки життів, скільки Америка втратила під час Другої світової війни. **Втрачено мільйони робочих місць, закриті сотні тисяч підприємств, поклик до расової справедливості,** якому щонайменше 400 років, рухає нами. Мрія про справедливість для всіх більше не буде відкладена на потім.*

Аналіз експресивних засобів синтаксису у фрагментах промов

Проаналізуємо фрагменти (4) та (4a) промови на предмет використання експресивних засобів синтаксису:

Фрагмент 4 (англійська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкції "*Much to [дієслово]*" створює ритм і підкреслює масштаб завдань, що стоять перед країною.

- **Градація:** Перелік дій "*repair, restore, heal, build, gain*" розташований за зростанням масштабу і позитивності.
- **Метафора:** "*winter of peril and possibility*" – метафора, яка створює образ складного, але перспективного часу.
- **Антитеза:** "*A once-in-a-century virus*" протиставляється масштабам втрат, підкреслюючи серйозність ситуації.

Фрагмент 4а (українська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкції «багато потрібно» аналогічний до англійської версії.
- **Градація:** Перелік дій «*виправити, відновити, загоїти, побудувати, здобути*» має такий самий ефект, як і в англійській версії.
- **Метафора:** «*зима, сповнена небезпек і значних можливостей*» – метафора, яка створює образ складного, але перспективного часу.
- **Інверсія:** «*Вірус, який буває раз на століття, безмовно вражає країну*» – зміна звичайного порядку слів підкреслює несподіваність і масштабність проблеми.

Порівняння фрагментів

Обидва фрагменти демонструють ефективне використання експресивних засобів синтаксису для створення емоційного забарвлення та підкреслення масштабу проблем і завдань.

- **Спільні риси:** Обидві версії активно використовують паралелізм і градацію для створення ритму і підкреслення важливих ідей.
- **Відмінності:** Англійська версія більше використовує метафори, що додає тексту образності. Українська версія більше орієнтована на створення емоційного напруження за допомогою інверсії.

Таким чином, обидва фрагменти є прикладами вдалого використання експресивних засобів синтаксису для досягнення мети виступу – мобілізації

суспільства і вираження рішучості подолати труднощі. Вибір конкретних фігур залежить від мови, стилю і контексту виступу.

(5) *A cry for racial justice some 400 years in the making moves us. The dream of justice for all will be deferred no longer. A cry for survival comes from the planet itself. A cry that can't be any more desperate or any more clear. And now, a rise in political extremism, white supremacy, domestic terrorism that we must confront and we will defeat. To overcome these challenges – to restore the soul and to secure the future of America – requires more than words. It requires that most elusive of things in a democracy: Unity. Unity. In another January in Washington, on New Year's Day 1863, Abraham Lincoln signed the Emancipation Proclamation. When he put pen to paper, the President said, "If my name ever goes down into history it will be for this act and my whole soul is in it." My whole soul is in it. Today, on this January day, my whole soul is in this: Bringing America together. Uniting our people. And uniting our nation.*

(5a) *Благання про виживання виходить від самої планети. Цей крик, що не може бути відчайдушнішим або більш ясним. А тепер ще й зростання політичного екстремізму, концепція переваги білих, внутрішній тероризм, яким ми повинні протистояти і які ми переможемо. (Оплески.) Подолання цих викликів, відродження нашої душі та забезпечення безпечного майбутнього Америки вимагає більше, ніж слів. Для цього потрібно найбільш важко досяжніше у демократії – єдність. Єдність. В іншому січні, у 1863 році, в день нового року, Авраам Лінкольн підписав Прокламацію про звільнення рабів. Коли президент торкнувся пером паперу, він сказав (я цитую): «Якщо колись моє ім'я увійде в історію, це станеться завдяки цьому акту, який я підтримую всією душею». «Який я підтримую всією душею». Сьогодні, в цей січневий день, я всією душею підтримую об'єднання Америки, об'єднання нашого народу, об'єднання нашої країни.*

Аналіз експресивних засобів синтаксису у фрагментах промов

Проаналізуємо фрагменти (5) та (5а) промови Дж. Байдена на предмет використання експресивних засобів синтаксису:

Фрагмент 5 (англійська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкції *"A cry for..."* підкреслює нагальність різних проблем, з якими стикається суспільство.
- **Градація:** Вирази *"more desperate or any more clear"* посилюють емоційний вплив, підкреслюючи критичність ситуації.
- **Антитеза:** Протиставлення *"political extremism, white supremacy, domestic terrorism"* і *"unity"* підкреслює гостроту конфлікту.
- **Повторення:** Повторення слова *"unity"* наголошує на його важливості для вирішення проблем.

Фрагмент 5а (українська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкції *«крик, що не може бути»* підкреслює нагальність проблеми.
- **Градація:** Вирази *«відчайдушнішим або більш ясним»* посилюють емоційний вплив, як і в англійській версії.
- **Антитеза:** Протиставлення *«політичного екстремізму, концепції переваги білих, внутрішнього тероризму»* і *«єдності»* підкреслює гостроту конфлікту.
- **Повторення:** Повторення слова *«єдність»* наголошує на його важливості для вирішення проблем.

Порівняння фрагментів

Обидва фрагменти демонструють ефективне використання експресивних засобів синтаксису для створення емоційного забарвлення та підкреслення важливості єдності.

- **Спільні риси:** Обидві версії активно використовують паралелізм, градацію і повторення для досягнення емоційного впливу.

- **Відмінності:** Українська версія більш лаконічна і використовує менше синтаксичних конструкцій, ніж англійська.

Таким чином, обидва фрагменти є прикладами вдалого використання експресивних засобів синтаксису для досягнення мети виступу – закликати до єдності і співпраці для вирішення нагальних проблем. Вибір конкретних фігур залежить від мови, стилю і контексту виступу.

(6) I ask every American to join me in this cause. Uniting to fight the common foes we face: Anger, resentment, hatred. Extremism, lawlessness, violence. Disease, joblessness, hopelessness. With unity we can do great things. Important things. We can right wrongs. We can put people to work in good jobs. We can teach our children in safe schools. We can overcome this deadly virus. We can reward work, rebuild the middle class, and make health care secure for all. We can deliver racial justice. We can make America, once again, the leading force for good in the world. I know speaking of unity can sound to some like a foolish fantasy. I know the forces that divide us are deep and they are real. But I also know they are not new. Our history has been a constant struggle between the American ideal that we are all created equal and the harsh, ugly reality that racism, nativism, fear, and demonization have long torn us apart. The battle is perennial. Victory is never assured.

(6a) Я прошу кожного американця приєднатися до мене у цій справі. Об'єднатися для боротьби з ворогами, які нам протистоять, зі злістю, образою і ненавистю, екстремізмом, беззаконням, насильством, захворюванням, безробіттям і безнадією. Разом ми здатні на великі справи, важливі справи. Ми можемо виправити неправильне. Ми можемо дати людям хорошу роботу. Ми можемо навчати наших дітей в безпечних школах. Ми можемо подолати цей смертоносний вірус. Ми можемо винагородити за роботу і відновити середній клас і гарантувати охорону здоров'я для всіх. Ми можемо забезпечити расову справедливість і ми можемо знову зробити Америку провідною силою добра у

світі. Я знаю, що слова про єдність можуть для когось в ці дні здаватися порожніми фантазіями. Я знаю, що сили, які нас розділяють, мають глибоке коріння і що вони реальні. Але я також знаю, що вони не є чимось новим. Наша історія була постійною боротьбою між американським ідеалом про те, що всі ми створені рівними, і жорсткої потворною реальністю, коли нас розривали на частини расизм, нативізм, страх, демонізація. Битва триває роки, перемога ніколи не гарантована.

Аналіз експресивних засобів синтаксису у фрагментах промов

Проаналізуємо фрагменти (б) та (ба) промов на предмет використання експресивних засобів синтаксису:

Фрагмент б (англійська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкції *"We can..."* створює ритм і підкреслює широкий спектр завдань, які стоять перед країною.
- **Градація:** Перелік проблем *"Anger, resentment, hatred. Extremism, lawlessness, violence. Disease, joblessness, hopelessness"* розташований за зростанням масштабу.
- **Антитеза:** Протиставлення *"the American ideal"* і *"the harsh, ugly reality"* підкреслює складність ситуації.
- **Повторення:** Повторення слова *"unity"* наголошує на його важливості для вирішення проблем.

Фрагмент ба (українська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкції *«Ми можемо...»* аналогічний до англійської версії.
- **Градація:** Перелік проблем *«злість, образа і ненависть, екстремізм, беззаконням, насильством, захворюванням, безробіттям і безнадією»* має такий самий ефект, як і в англійській версії.
- **Антитеза:** Протиставлення *«американського ідеалу»* і *«жорсткої потворної реальності»* підкреслює складність ситуації.

- **Повторення:** Повторення слова «*єдність*» наголошує на його важливості для вирішення проблем.

Порівняння фрагментів

Обидва фрагменти демонструють ефективне використання експресивних засобів синтаксису для створення емоційного забарвлення та підкреслення важливості єдності.

- **Спільні риси:** Обидві версії активно використовують паралелізм, градацію і повторення для досягнення емоційного впливу.
- **Відмінності:** Незначні відмінності в побудові речень пов'язані з особливостями української та англійської мов.

Таким чином, обидва фрагменти є прикладами вдалого використання експресивних засобів синтаксису для досягнення мети виступу – закликати до єдності і співпраці для вирішення нагальних проблем. Вибір конкретних фігур залежить від мови, стилю і контексту виступу.

(7) Through the Civil War, the Great Depression, World War, 9/11, through struggle, sacrifice, and setbacks, our “better angels” have always prevailed. In each of these moments, enough of us came together to carry all of us forward. And, we can do so now. History, faith, and reason show the way, the way of unity. We can see each other not as adversaries but as neighbors. We can treat each other with dignity and respect. We can join forces, stop the shouting, and lower the temperature. For without unity, there is no peace, only bitterness and fury. No progress, only exhausting outrage. No nation, only a state of chaos.

(7а) Через громадянську війну, Велику депресію, Другу світову війну, 9 вересня, через боротьбу, жертви й труднощі наші кращі ангели завжди перемагали. У кожен з цих моментів більшість з нас об'єднувалися, щоб вести всіх нас вперед, і ми можемо зробити це зараз. Історія, віра і розум вказують на шлях – шлях єдності. Ми можемо дивитися один на одного не як противники, а

як сусіди. Ми можемо ставитися один до одного гідно і з повагою. Ми можемо об'єднати зусилля, припинити кричати та знизити напругу. Бо без єдності немає світу, лише гіркота і лютть. Немає ніякого прогресу, тільки виснажливе обурення. Немає нації, тільки стан хаосу.

Аналіз експресивних засобів синтаксису у фрагментах промов

Проаналізуємо фрагменти промов на предмет використання експресивних засобів синтаксису:

Фрагмент 7 (англійська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкції *"through"* створює ритм і підкреслює тривалість історичного процесу.
- **Анафора:** Повторення слова *"our"* наголошує на єдності народу.
- **Антитеза:** Протиставлення *"struggle, sacrifice, and setbacks"* і *"better angels"* підкреслює силу людського духу.
- **Градація:** Перелік негативних наслідків відсутності єдності (*"no peace, only bitterness and fury. No progress, only exhausting outrage. No nation, only a state of chaos"*) посилює емоційний вплив.

Фрагмент 7а (українська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкції «через» аналогічний до англійської версії.
- **Анафора:** Повторення слова «наші» наголошує на єдності народу.
- **Антитеза:** Протиставлення «боротьбу, жертви й труднощі» і «кращі ангели» підкреслює силу людського духу.
- **Градація:** Перелік негативних наслідків відсутності єдності («лише гіркота і лютть. Немає ніякого прогресу, тільки виснажливе обурення. Немає нації, тільки стан хаосу») посилює емоційний вплив.

Порівняння фрагментів

Обидва фрагменти демонструють ефективне використання експресивних засобів синтаксису для створення емоційного забарвлення та підкреслення важливості єдності.

- **Спільні риси:** Обидві версії активно використовують паралелізм, анафору, антитезу і градацію для досягнення емоційного впливу.
- **Відмінності:** Незначні відмінності в побудові речень пов'язані з особливостями української та англійської мов.

Таким чином, обидва фрагменти є прикладами вдалого використання експресивних засобів синтаксису для досягнення мети виступу – закликати до єдності і співпраці для подолання викликів. Вибір конкретних фігур залежить від мови, стилю і контексту виступу.

*(8) This is our historic moment of crisis and challenge, and unity is the path forward. And, we must meet this moment as the United States of America. If we do that, I guarantee you, we will not fail. We have never, ever, ever failed in America when we have acted together. And so today, at this time and in this place, let us start afresh. All of us. Let us listen to one another. Hear one another. See one another. Show respect to one another. Politics need not be a raging fire destroying everything in its path. **Every disagreement doesn't have to be a cause for total war.** And, we must reject a culture in which facts themselves are manipulated and even manufactured.*

(8a) Це наш історичний момент кризи й викликів, і шлях вперед передбачає єдність. Ми повинні зустріти цей момент як Сполучені Штати Америки. Якщо ми це зробимо, я гарантую, що ми не програємо. Ми ніколи, ніколи, ніколи не зазнавали невдач в Америці, коли ми діяли спільно. Отже, сьогодні, в цей час, в цьому місці, почнім все з чистого аркуша. Давайте знову будемо слухати один одного. Чути один одного. Бачити одне одного. Поважати один одного. Політика не повинна бути пекучим вогнем, який знищує все на своєму шляху. Кожна розбіжність не повинна перетворюватися на тотальну війну. І ми

повинні відкинути культуру, в якій самі факти маніпулюються і навіть фабрикуються.

Аналіз експресивних засобів синтаксису у фрагментах промов

Проаналізуємо фрагменти промов на предмет використання експресивних засобів синтаксису:

Фрагмент 8 (англійська мова)

- **Паралелізм:** Повторення слова *"never"* підкреслює впевненість у успіху при об'єднанні зусиль.
- **Анафора:** Повторення слова *"let us"* створює відчуття спільності та залучення аудиторії до спільної мети.
- **Антитеза:** Протиставлення *"raging fire"* і *"respect"* підкреслює необхідність зміни підходу до політичних суперечок.
- **Градація:** Вирази *"listen, hear, see, show respect"* створюють відчуття поступового поглиблення взаєморозуміння.

Фрагмент 8а (українська мова)

- **Паралелізм:** Повторення слова *«ніколи»* аналогічний до англійської версії.
- **Анафора:** Повторення слова *«Давайте»* створює відчуття спільності та залучення аудиторії до спільної мети.
- **Антитеза:** Протиставлення *«пекучим вогнем»* і *«поважати»* підкреслює необхідність зміни підходу до політичних суперечок.
- **Градація:** Вирази *«слухати, чути, бачити, поважати»* створюють відчуття поступового поглиблення взаєморозуміння.

Порівняння фрагментів

Обидва фрагменти демонструють ефективне використання експресивних засобів синтаксису для створення емоційного забарвлення та заклику до єдності.

- **Спільні риси:** Обидві версії активно використовують паралелізм, анафору, антитезу і градацію для досягнення емоційного впливу.

- **Відмінності:** Незначні відмінності в побудові речень пов'язані з особливостями української та англійської мов.

Таким чином, обидва фрагменти є прикладами вдалого використання експресивних засобів синтаксису для досягнення мети виступу - закликати до єдності і співпраці для подолання викликів. Вибір конкретних фігур залежить від мови, стилю і контексту виступу.

*(9) My fellow Americans, we have to be different than this. **America has to be better than this. And, I believe America is better than this.** Just look around. **Here we stand**, in the shadow of a Capitol dome that was completed amid the Civil War, when the Union itself hung in the balance. Yet we endured and we prevailed. **Here we stand looking out to the great Mall where Dr. King spoke of his dream. Here we stand**, where 108 years ago at another inaugural, thousands of protestors tried to block brave women from marching for the right to vote. Today, we mark the swearing-in of the first woman in American history elected to national office – Vice President Kamala Harris. Don't tell me things can't change. Here we stand across the Potomac from Arlington National Cemetery, where heroes who gave the last full measure of devotion rest in eternal peace. **And here we stand**, just days after a riotous mob thought they could use violence to silence the will of the people, to stop the work of our democracy, and to drive us from this sacred ground. **That did not happen. It will never happen. Not today. Not tomorrow. Not ever.***

(9a) Мої співвітчизники-американці, ми повинні діяти по-іншому. Америка здатна на більше, і я вірю, що Америка – набагато краща. Просто погляньте навколо. Тут ми стоїмо в тіні купола Капітолію, як уже згадувалося раніше, завершеного в розпал Громадянської війни, коли сам Союз буквально висів на волоску. Проте, ми вистояли. Ми перемогли. Ми стоїмо і дивимося на величну [Національну] алею, де доктор Кінг говорив про свою мрію. Ми стоїмо там, де 108 років тому на черговій інавгурації тисячі протестуючих намагалися

перешкодити хоробрим жінкам виступити за право голосу. І сьогодні ми відзначаємо присягу першої в історії Америки жінки, обраної на посаду віцепрезидента – Камали Гарріс. Не кажіть мені, що нічого не можна змінити! (Оплески.) Через Потоак від нас знаходиться Арлінгтонське кладовище, де герої, які віддали останню повну міру відданості, спочивають у вічному спокої. І ось ми стоїмо, всього через кілька днів після того, як бунтівна юрба вирішила, що вона може використовувати насильство, щоб змусити замовкнути волю людей, зупинити роботу нашої демократії, вигнати нас з цієї священної землі. Цього не сталося. Цього не станеться ніколи. Ні сьогодні. Ні завтра. Ніколи. Ніколи!

Аналіз експресивних засобів синтаксису у фрагментах промов

Проаналізуємо фрагменти промов на предмет використання експресивних засобів синтаксису:

Фрагмент 9 (англійська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкції *"Here we stand"* створює відчуття присутності та єдності.
- **Анафора:** Повторення слова *"never"* підкреслює категоричність твердження.
- **Антитеза:** Протиставлення історичних подій (громадянська війна, боротьба за права жінок) і сучасних викликів підкреслює безперервність боротьби за ідеали демократії.
- **Градація:** Вирази *"never today, never tomorrow, not ever"* посилюють емоційний вплив.

Фрагмент 9а (українська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкції *«Ми стоїмо»* аналогічний до англійської версії.
- **Анафора:** Повторення слова *«ніколи»* підкреслює категоричність твердження.

- **Антитеза:** Протиставлення історичних подій (громадянська війна, боротьба за права жінок) і сучасних викликів підкреслює безперервність боротьби за ідеали демократії.
- **Градація:** Вирази «ні сьогодні, ні завтра, ніколи» посилюють емоційний вплив.

Порівняння фрагментів

Обидва фрагменти демонструють ефективне використання експресивних засобів синтаксису для створення емоційного забарвлення та підкреслення важливості єдності.

- **Спільні риси:** Обидві версії активно використовують паралелізм, анафору, антитезу і градацію для досягнення емоційного впливу.
- **Відмінності:** Незначні відмінності в побудові речень пов'язані з особливостями української та англійської мов.

Таким чином, обидва фрагменти є прикладами вдалого використання експресивних засобів синтаксису для досягнення мети виступу – надихнути націю на єдність і боротьбу за спільні цінності. Вибір конкретних фігур залежить від мови, стилю і контексту виступу.

Загалом, обидва фрагменти демонструють майстерність оратора у використанні мови для створення емоційного зв'язку з аудиторією.

(10) To all those who supported our campaign I am humbled by the faith you have placed in us. To all those who did not support us, let me say this: Hear me out as we move forward. Take a measure of me and my heart. And if you still disagree, so be it. That's democracy. That's America. The right to dissent peaceably, within the guardrails of our Republic, is perhaps our nation's greatest strength. Yet hear me clearly: Disagreement must not lead to disunion. And I pledge this to you: I will be a President for all Americans. I will fight as hard for those who did not support me as for those who did. Many centuries ago, Saint Augustine, a saint of my church, wrote that a

people was a multitude defined by the common objects of their love. What are the common objects we love that define us as Americans? I think I know. **Opportunity. Security. Liberty. Dignity. Respect. Honor.** And, yes, the truth. Recent weeks and months have taught us a painful lesson. There is truth and there are lies. Lies told for power and for profit. And each of us has a duty and responsibility, as citizens, as Americans, and especially as leaders – leaders who have pledged to honor our Constitution and protect our nation – to defend the truth and to defeat the lies. **I understand that** many Americans view the future with some fear and trepidation. **I understand they worry** about their jobs, about taking care of their families, about what comes next. I get it.

(10a) Звертаючись до всіх, хто підтримував нашу кампанію, я схилию голову перед вашою вірою в нас. Всім тим, хто нас не підтримував, я хочу сказати наступне: «Прислухайтесь до мене в міру того, як ми рухаємося вперед. Випробуйте мене і моє серце». Якщо ви не погодитесь зі мною, нехай так і буде. Це демократія. Це Америка. Право на мирну незгоду. В межах кордонів нашої країни, можливо, це найбільша сила нації. Проте, вислухайте мене: «Розбіжності не повинні вести до роз'єднання». І я присягаюся, що буду президентом для всіх американців, абсолютно для всіх. (Оплески.) І я обіцяю вам, що буду боротися за тих, хто не підтримав мене, в тій же мірі, як і за тих, хто підтримав. (Оплески.) Багато століть тому святий Августин, святий моєї релігії, писав, що народ – це множина, що визначається загальними об'єктами його любові. Обумовлена загальними об'єктами любові. Які у нас загальні об'єкти, що ми, американці, любимо, які визначають нас як американців? Думаю, ми знаємо. Це можливості, безпека, свобода, гідність, повага, честь і, так, істина. (Оплески.) Останні тижні й місяці показали нам болісний урок. Існує правда і брехня – брехня, яку кажуть заради влади та наживи. І у кожного з нас є борг і відповідальність громадян, американців, і особливо лідерів, які взяли на себе зобов'язання дотримуватися Конституції й захищати нашу країну, відстоювати правду і боротися з брехнею. (Оплески.) Послухайте – (оплески) –

я розумію, що багато хто з моїх співвітчизників-американців дивляться в майбутнє з острахом і тривогою. Я розумію, що вони турбуються про свою роботу. Я розумію що, як і мого батька, їх ночами бентежать питання: чи зможу я зберегти своє здоров'я, чи зможу я платити за іпотекою. Вони думають про свої родини, про те, що буде далі. Чесно, я розумію.

Аналіз експресивних засобів синтаксису у фрагментах промов

Проаналізуємо фрагменти промов на предмет використання експресивних засобів синтаксису:

Фрагмент 10 (англійська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкцій *"Hear me out"* і *"I will be a President"* підкреслює звернення до різних аудиторій і обіцянки виконання обов'язків.
- **Антитеза:** Протиставлення *"disagreement"* і *"disunion"* підкреслює важливість збереження єдності в суспільстві.
- **Перелік:** Перелік цінностей, що об'єднують американців, створює враження повноти і всеосяжності.
- **Градація:** Вирази *"truth and there are lies. Lies told for power and for profit"* підкреслюють серйозність проблеми дезінформації.

Фрагмент 10а (українська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкцій *«Прислухайтеся до мене»* і *«Я буду президентом»* аналогічний до англійської версії.
- **Антитеза:** Протиставлення *«розбіжності»* і *«роз'єднання»* підкреслює важливість збереження єдності в суспільстві.
- **Перелік:** Перелік цінностей, що об'єднують американців, створює враження повноти і всеосяжності.
- **Градація:** Вирази *«істина і брехня – брехня, яку кажуть заради влади та наживи»* підкреслює серйозність проблеми дезінформації.

Порівняння фрагментів

Обидва фрагменти демонструють ефективне використання експресивних засобів синтаксису для створення емоційного забарвлення та заклику до єдності.

- **Спільні риси:** Обидві версії активно використовують паралелізм, антитезу, перелік і градацію для досягнення емоційного впливу.
- **Відмінності:** Незначні відмінності в побудові речень пов'язані з особливостями української та англійської мов.

Таким чином, обидва фрагменти є прикладами вдалого використання експресивних засобів синтаксису для досягнення мети виступу - об'єднати націю і закликати до співпраці. Вибір конкретних фігур залежить від мови, стилю і контексту виступу.

Загалом, обидва фрагменти демонструють майстерність оратора у використанні мови для створення емоційного зв'язку з аудиторією і мобілізації її на спільну справу.

*(11) But the answer is not to turn inward, to retreat into competing factions, distrusting those who don't look like you do, or worship the way you do, or don't get their news from the same sources you do. **We must end** this uncivil war that pits red against blue, rural versus urban, conservative versus liberal. **We can do** this if we open our souls instead of hardening our hearts. **If we show** a little tolerance and humility. **If we're willing to stand** in the other person's shoes just for a moment. Because here is the thing about life: **There is no accounting** for what fate will deal you. **There are some days** when we need a hand. There are other days when we're called on to lend one. That is how we must be with one another. And, if we are this way, our country will be stronger, more prosperous, more ready for the future. My fellow Americans, in the work ahead of us, we will need each other. **We will need all** our strength to persevere through this dark winter. **We are entering** what may well be the toughest and deadliest period of the virus. **We must set aside** the politics and finally face this pandemic as one nation.*

*I promise you this: as the Bible says weeping may endure for a night but joy cometh in the morning. **We will get through** this, together The world is watching today.*

(11a) *Однак відповідь полягає не в тому, щоб закритися в собі, підтримувати конкурентні фракції, не довіряючи тим, хто не схожий на вас, або молитися не так, як ви, або отримувати новини з інших джерел. **Ми повинні** покласти край цій негромадянській війні, в якій червоний колір протиставляється синьому, село виступає проти міста, консервативне є в опозиції до ліберального. **Ми зможемо** це зробити, якщо відкриємо свої душі замість того, щоб робити запеклими серця. Якщо ми це зробимо, наша країна стане сильнішою, успішнішою, краще підготовленою до майбутнього. Між нами можуть існувати розбіжності. Дорогі співвітчизники, ми будемо мати потребу один в одному в ході подальшої роботи. Необхідно буде докласти всіх зусиль, щоб вистояти в цю темну зиму. **Ми вступаємо** в найважчий, найсмертоносніший період пандемії. **Ми повинні залишити** осторонь політику і нарешті почати боротися з COVID-19 як єдина нація. Я вам це обіцяю. Як сказано в Біблії, всю ніч може тривати плач, але вранці приходиться радість. Ми здолаємо це разом. Сьогодні увесь світ дивиться на нас.*

Аналіз експресивних засобів синтаксису у фрагментах промов

Проаналізуємо фрагменти промов на предмет використання експресивних засобів синтаксису:

Фрагмент 11 (англійська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкцій "*not to turn inward*" і "*distrusting those*" створює ритм і підкреслює негативні наслідки роз'єднання.
- **Антитеза:** Протиставлення "*open our souls*" і "*hardening our hearts*" підкреслює важливість емпатії.
- **Градація:** Перелік категорій людей, яких протиставляють один одному, підкреслює масштаб розколу в суспільстві.

- **Речення з інверсією:** *"There is no accounting for what fate will deal you"* підкреслює непередбачуваність життя і необхідність взаємодопомоги.

Фрагмент 11a (українська мова)

- **Паралелізм:** Повторення конструкцій *«не в тому, щоб закритися в собі»* і *«не довіряючи тим»* аналогічний до англійської версії.
- **Антитеза:** Протиставлення *«відкриємо свої душі»* і *«робити запеклими серця»* підкреслює важливість емпатії.
- **Градація:** Перелік категорій людей, яких протиставляють один одному, підкреслює масштаб розколу в суспільстві.
- **Речення з інверсією:** *«Немає ніякого обліку того, що доля приготувала для вас»* підкреслює непередбачуваність життя і необхідність взаємодопомоги.

Порівняння фрагментів

Обидва фрагменти демонструють ефективне використання експресивних засобів синтаксису для створення емоційного забарвлення та заклику до єдності.

- **Спільні риси:** Обидві версії активно використовують паралелізм, антитезу, градацію і речення з інверсією для досягнення емоційного впливу.
- **Відмінності:** Незначні відмінності в побудові речень пов'язані з особливостями української та англійської мов.

Таким чином, обидва фрагменти є прикладами вдалого використання експресивних засобів синтаксису для досягнення мети виступу - об'єднати націю перед обличчям спільних викликів. Вибір конкретних фігур залежить від мови, стилю і контексту виступу.

Додаткові зауваження:

- **Культурні особливості:** Вибір експресивних засобів може бути обумовлений культурними особливостями мови.

- **Контекст:** Значення експресивних засобів може змінюватися залежно від контексту.
- **Мета виступу:** Вибір фігур залежить від того, яку реакцію хоче викликати оратор у аудиторії.

Загалом, обидва фрагменти демонструють майстерність оратора у використанні мови для створення емоційного зв'язку з аудиторією і мобілізації її на спільну справу.

(12) So here is my message to those beyond our borders: America has been tested and we have come out stronger for it. We will repair our alliances and engage with the world once again. Not to meet yesterday's challenges, but today's and tomorrow's. We will lead not merely by the example of our power but by the power of our example. We will be a strong and trusted partner for peace, progress, and security. We have been through so much in this nation. And, in my first act as President, I would like to ask you to join me in a moment of silent prayer to remember all those we lost this past year to the pandemic. To those 400,000 fellow Americans – mothers and fathers, husbands and wives, sons and daughters, friends, neighbors, and co-workers. We will honor them by becoming the people and nation we know we can and should be. Let us say a silent prayer for those who lost their lives, for those they left behind, and for our country. Amen. This is a time of testing. We face an attack on democracy and on truth. A raging virus. Growing inequity. The sting of systemic racism. A climate in crisis. America's role in the world. Any one of these would be enough to challenge us in profound ways.

(12a) Ось моє послання тим, хто знаходиться за межами наших кордонів. Америка пройшла випробування, завдяки чому ми стали сильнішими. Ми будемо відновлювати зв'язки з союзниками та відігравати важливу роль на світовій арені. Не заради того, щоб розв'язати проблеми минулого, а задля того, щоб подолати теперішні та майбутні виклики. (Оплески.) І ми будемо діяти не тільки прикладом нашої сили, а й силою нашого прикладу. (Оплески.) Ми будемо

сильним, надійним партнером заради миру, прогресу і безпеки. Ви знаєте, ми через багато що пройшли в цій країні. Перше, що я хотів би зробити, ставши президентом, – це запросити вас приєднатися до мене під час цієї хвилини мовчання і молитви, згадавши 400 тисяч американців, яких ми втратили за останній рік у зв'язку з пандемією: матерів, тат, чоловіків, дружин, синів, дочок, друзів, сусідів і колег. Ми шануємо їх пам'ять, ставши людьми та нацією, якими, як ми знаємо, можемо і маємо бути. Прошу вас приєднатися до мене для молитви за тих, хто втратив своє життя, і тих, хто залишив нас, і за нашу країну. Настав час нового випробування. Наша демократія, наша правда піддаються нападам. Лютує вірус, зростає несправедливість, гноблення у зв'язку зі системним расизмом, кліматична криза. Роль, яку США відіграють у світі. Кожне з цих випробувань є серйозним викликом. Але ми стикнулися з усіма ними одночасно. На нашу країну лягла найважча відповідальність в історії, і ми пройдемо це випробування.

Аналіз експресивних засобів у фрагментах 12 та 12а

Загальна характеристика

Обидва фрагменти промов демонструють широке використання експресивних засобів синтаксису, спрямованих на створення емоційного забарвлення, підкреслення важливості сказаного та залучення аудиторії.

Основні експресивні засоби та їх функції

- **Паралелізм:**

- *"America has been tested and we have come out stronger for it"* – повторення конструкції підкреслює стійкість і силу нації.
- *"Not to meet yesterday's challenges, but today's and tomorrow's"* – протиставлення минулих і майбутніх викликів підкреслює спрямованість на майбутнє.

- **Антитеза:**

- *"We will lead not merely by the example of our power but by the power of our example"* – протиставлення двох аспектів лідерства підкреслює глибину впливу.
- **Градація:**
 - Перелік категорій людей, яких втратили через пандемію (*"mothers and fathers, husbands and wives, sons and daughters, friends, neighbors, and co-workers"*), посилює емоційний вплив.
- **Інверсія:**
 - *"Any one of these would be enough to challenge us in profound ways"* – зміна звичайного порядку слів підкреслює серйозність ситуації.
- **Риторичні запитання:** Хоча в тексті немає прямих риторичних запитань, загальний тон і звертання до аудиторії створюють атмосферу діалогу і заохочують до роздумів.
- **Еліпсис:** Пропуск деяких слів для створення стислості і більшої виразності (наприклад, *"We will honor them by becoming the people and nation we know we can and should be"*).
- **Апосіопеза:** Незавершена фраза, яка створює відчуття напруження і зацікавленості (*"This is a time of testing. We face an attack on democracy and on truth. A raging virus. Growing inequity. The sting of systemic racism. A climate in crisis. America's role in the world. Any one of these would be enough to challenge us in profound ways"*).

Функції експресивних засобів у контексті промови

- **Створення емоційного зв'язку з аудиторією:** За допомогою експресивних засобів оратор викликає у слухачів почуття гордості, єдності, співчуття і рішучості.
- **Підкреслення важливості сказаного:** Використання паралелізму, антитези і градації допомагає виділити ключові ідеї і зробити їх більш запам'ятовуваними.

- **Створення образу сильного і впевненого лідера:** За допомогою експресивних засобів оратор створює образ лідера, який здатний вести країну через складні часи.
- **Залучення аудиторії до діалогу:** Риторичні запитання і звертання до аудиторії заохочують слухачів до активної участі в комунікації.

Таким чином, аналіз цих фрагментів промов демонструє, що експресивні засоби синтаксису відіграють ключову роль у створенні ефективного публічного виступу. Вони допомагають донести до аудиторії важливі ідеї, викликати емоції і мотивувати до дій.

(13) But the fact is we face them all at once, presenting this nation with the gravest of responsibilities. Now we must step up. All of us. It is a time for boldness, for there is so much to do. And, this is certain. We will be judged, you and I, for how we resolve the cascading crises of our era. Will we rise to the occasion? Will we master this rare and difficult hour? Will we meet our obligations and pass along a new and better world for our children? I believe we must and I believe we will. And when we do, we will write the next chapter in the American story. It's a story that might sound something like a song that means a lot to me. It's called "American Anthem" and there is one verse stands out for me: "The work and prayers of centuries have brought us to this day What shall be our legacy? What will our children say? ... Let me know in my heart When my days are through America America I gave my best to you." Let us add our own work and prayers to the unfolding story of our nation. If we do this then when our days are through our children and our children's children will say of us they gave their best. They did their duty. They healed a broken land. My fellow Americans, I close today where I began, with a sacred oath. Before God and all of you I give you my word. I will always level with you. I will defend the Constitution. I will defend our democracy. I will defend America. I will give my all in your service thinking not of power, but of possibilities. Not of personal interest, but of the public good. And together, we shall

*write an American story of hope, not fear. Of unity, not division. Of light, not darkness. An American story of decency and dignity. Of love and of healing. Of greatness and of goodness. May this be the story that guides us. The story that inspires us. The story that tells ages yet to come that we answered the call of history. We met the moment. That democracy and hope, truth and justice, did not die on our watch but thrived. That our America secured liberty at home and stood once again as a beacon to the world. That is what we owe our forebearers, one another, and generations to follow. So, with purpose and resolve we turn to the tasks of our time. Sustained by faith. Driven by conviction. And, devoted to one another and to this country we love with all our hearts. May God bless America and may God protect our troops. Thank you, America. END
12:13 pm EST*

(13a) *Чи зуміємо ми спільно подолати труднощі? Настав час сміливих дій, оскільки перед нами стоїть безліч завдань. Це факт. Про нас з вами будуть судити на підставі того, як ми впорасмося кризами нашої ери. Ми будемо на висоті. Чи зможемо ми впоратися з цим труднощами? Чи зможемо ми виконати свої зобов'язання і передати нашим дітям новий, кращий світ? Я вважаю, що ми повинні це зробити. Я впевнений, що видотримуєтеся такої ж думки. Я вірю, що ми зможемо. Коли ми цього досягнемо, ми впишемо новий великий розділ в історію США. Це буде американська історія – історія, яка буде схожа на одну з пісень, яка має для мене велике значення – «Американський гімн». І є один вірш, особливий для мене. І в ньому є такі рядки: «Вікові зусилля і молитви привели нас до цього дня. Якою буде наша спадщина? Що скажуть наші діти? Дайте знати моєму серцю, коли мої дні закінчатся. Америко, Америко, я віддав тобі все найкраще». Давайте ж докладемодо історії нашої великої країни наші власні зусилля і молитви. Якщо ми зробимо це, то, коли наші дні підійдуть до кінця, наші діти та правнуки скажуть про нас: вони зробили все, що змогли, виконали свій обов'язок, зцілили скалічену землю. Мої співвітчизники, я закінчую тим же, чим почав свій виступ: священною клятвою перед Богом і перед вами. Даю вам слово, я завжди буду з вами чесним. Я буду захищати*

Конституцію. Я буду захищати демократію. Я буду захищати Америку. Я буду робити все заради вас, думаючи не про владу, а про можливості, не про особисті образи, а про суспільне благо. Разом ми напишемо американську історію надії, а не страху. Єдності, а не роз'єднаності. Світла, а не темряви. Історію порядності, гідності, любові, відновлення, величі та добра. Нехай ця історія послужить нам прикладом і джерелом натхнення. Нехай вона скаже майбутнім поколінням, що ми відгукнулися на заклик історії, що ми подолали виклик. Демократія і надія, правда і справедливість не зникли в наші дні; Америка забезпечила свободу на своїй території та в черговий раз стала орієнтиром для всього світу. Це – наш обов'язок перед нашими предками, одне перед одним та перед наступними поколіннями. Таким чином ми цілеспрямовано і впевнено виконуємо завдання нашого часу, покладаючись на віру, наші переконання, відданість один одному і країні, яку ми любимо від щирого серця. Нехай Бог благословить Америку і нехай Бог захистить наші війська. Дякую, Америко!

Аналіз експресивних засобів у фрагментах 13 та 13а

Загальна характеристика

Обидва фрагменти промов продовжують демонструвати багате використання експресивних засобів синтаксису, спрямованих на створення емоційного залучення аудиторії та підкреслення важливості поставлених завдань.

Основні експресивні засоби та їх функції

- **Паралелізм:** Повторення конструкцій *"Will we rise to the occasion?"*, *"Will we master this rare and difficult hour?"*, *"Will we meet our obligations"* створює ритм і підкреслює важливість поставлених питань.
- **Анафора:** Повторення слова *"America"* на початку рядків у цитаті з пісні підсилює патріотичний пафос.

- **Епіфора:** Повторення слова "*America*" в кінці кількох речень підкреслює зверненість до американського народу.
- **Градація:** Перелік викликів, з якими стикається країна, посилює відчуття складності ситуації.
- **Антитеза:** Протиставлення минулого і майбутнього, надії і страху, єдності і роз'єднання підкреслює важливість вибору, який стоїть перед країною.
- **Риторичні запитання:** Стимулюють аудиторію до роздумів і залучають її до спільної мети.
- **Звертання:** Безпосереднє звернення до аудиторії ("*My fellow Americans*") створює відчуття спільності і залученості.

Функції експресивних засобів у контексті промови

- **Мотивація до дії:** За допомогою експресивних засобів оратор надихає аудиторію на спільні дії для подолання труднощів.
- **Підкреслення відповідальності:** Риторичні запитання підкреслюють відповідальність кожного громадянина за майбутнє країни.
- **Створення образу об'єднаної нації:** Повторення слова "*America*" і звернення до аудиторії як до єдиного цілого підкреслюють важливість єдності.
- **Вираження надії і оптимізму:** Незважаючи на складну ситуацію, оратор підкреслює віру в майбутнє і здатність країни подолати всі виклики.

У цих фрагментах промов експресивні засоби синтаксису використовуються для створення потужного емоційного впливу, залучення аудиторії до спільної мети і формування позитивного образу майбутнього. Оратор майстерно маніпулює мовою, щоб викликати у слухачів почуття гордості, відповідальності і надії.

- **Релігійні алюзії:** Звернення до Бога підкреслює важливість духовних цінностей і об'єднує людей різних віросповідань.

Отже, проаналізовані фрагменти демонструють високий рівень майстерності оратора у використанні мови для досягнення своїх комунікативних цілей. Експресивні засоби синтаксису дозволяють йому не тільки передати інформацію, але й викликати емоції, мотивувати до дії і створити бачення спільного майбутнього.

Висновки до Розділу 2

Політичний дискурс використовує емоційно забарвлену мову, символи, образи, які апелюють до підсвідомості, а не до раціонального мислення. Саме такими є експресивні засоби синтаксису. Політика – це мистецтво можливого – щоб мобілізувати маси, політики часто використовують емоційно забарвлену мову, яка об'єднує людей на основі спільних цінностей і вірувань, а не раціональних аргументів; політичні проблеми часто бувають надзвичайно складними. Щоб донести свою позицію до широкої аудиторії, політики використовують спрощені формули, які можуть бути неточними, але емоційно сильними.

При аналізі перекладу Промови 1 було встановлено, що обидва фрагменти використовують схожі експресивні синтаксичні засоби для досягнення максимального ефекту. Однак англomовний варіант демонструє більш різноманітне використання цих засобів, що дозволяє створити напруженішу і емоційно насиченішу атмосферу.

Особливостями Промови 1 є велика кількість довгих складних речень (74%), мала кількість простих номінативних речень (26%). Водночас зустрічаються паралельні конструкції (56%); риторичні запитання (19%); антитеза (8%); інверсія (7%); повтори (4%) та полісиндетон (6%). Практично

відсутні фігури вилучення (еліпс, апосіопеза); фігури заміни (метафора, порівняння); не зустрічаються також прийоми градації та парцеляції.

Український переклад Промови 1 зберігає складність речень, але втрачає деяку ритмічність. До того ж відсутність деяких синтаксичних засобів (наприклад, більш складних паралелізмів) послаблює експресивність тексту.

Зазначимо, що особливостями українського перекладу є: менша кількість риторичних питань у порівнянні із оригіналом, відсутність інверсії, що зменшує акцент на окремих словах і фразах, а це дещо послаблює залучення читача до роздумів. А також більш прямий і менш образний стиль, при цьому основний зміст передано, відсутні деякі образні засоби, які були присутні в оригіналі. Український переклад все ж передає драматичний ефект оригіналу завдяки використанню граматичних трансформацій: синонічні заміни членів речення та частин мови – 12%; транспозиція членів речення (18%), модуляція – 13% ; дослівний переклад – 54%; членування речень – 3% .

Отже, аналіз фрагментів (1) – (10) Промови 1 підтверджує, що синтаксис відіграє важливу роль у передачі емоційного змісту тексту. Навіть при досить точному перекладі змісту, відмінності в синтаксичних конструкціях можуть впливати на загальне враження від тексту.

Промова 2. Обидві версії (англійська – оригінал) інавгураційної промови Дж.Байдена активно використовують фігури повтору, протиставлення, перестановки: паралелізм (9%), антитезу (8%), анафору (6%), градацію (12%) інверсію (9%), полісиндетон (4%); повтор (9%) для створення контрасту і підкреслення основних ідей; залучені також фігури вилучення (особливо еліпсис (7%) та апосіопеза (9%) інші фігури: риторичні запитання (3%), парцеляція (12%) та велика кількість номінативних речень (12%).

Відмінності: Українська версія використовує більше інверсій, що надає тексту більш урочистого характеру. Англійська версія більше орієнтована на створення образів за допомогою метафор. Англійська версія використовує більше

метафор, що додає тексту образності. Українська версія більш лаконічна і фокусується на основних ідеях.

Кількісні підрахунки, проведені при аналізі промов Дж. Байдена показують, що 41% відтворено дослівним перекладом, 24% – транспозиція членів речення, 15% – модуляція (смиловий розвиток, додавання та вилучення), 12% – заміни синонімічні, контекстуальні; 8% – заміна типу речення або членів речення.

Ефект використання цих засобів такий: 1) **підсилення емоційного впливу:** Експресивні засоби допомагають автору викликати у слухачів різні емоції: від гордості за країну до співчуття і заклику до єдності; 2) **підкреслення важливих ідей:** за допомогою цих засобів автор акцентує увагу на ключових моментах своєї промови, роблячи їх більш запам'ятовуваними; 3) **створення образу автора як впевненого і переконливого лідера;** 4) **використання експресивних засобів дозволяє автору створити образ сильного і харизматичного лідера, здатного мобілізувати націю;** 5) **залучення аудиторії до діалогу:** Риторичні запитання і звертання безпосередньо до аудиторії заохочують слухачів до активної участі в комунікації.

Таким чином, **аналіз** експресивних засобів в цих фрагментах промов дозволяє зрозуміти, як оратор досягає своєї мети – вплинути на аудиторію, викликати емоції і спонукати до певних дій. Використання різноманітних синтаксичних засобів робить мову більш виразною, запам'ятовуваною і переконливою.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У ході проведеного дослідження ми дійшли таких висновків:

1. Становлення когнітивно-дискурсивної парадигми зумовило дослідження дискурсу як одного з основних понять прагматичної лінгвістики, лінгвістики тексту та у подальшому – теорії перекладу. Дискурс є складним багатоплановим феноменом і, однозначного й загальноприйнятого визначення цього поняття не існує, оскільки його багатофункціональність не дає змоги виокремити чіткі узагальнені критерії до його тлумачення. Водночас термін «дискурс» трактується з урахуванням різноманітних теоретичних підходів і загалом можна стверджувати, що дискурс є ознакою комунікативної діяльності людей і обов'язковою складовою процесу формування тексту, це тип мовленнєвої діяльності, притаманний окремій соціально-політичній групі людей.

2. Політичний дискурс має свої характеристики, функціонал та семантико-стилістичну базу у поєднанні із синтаксичними елементами. Політичний дискурс є синонімом до терміну «політична мова». Політична мова – це особлива знакова система, призначена саме для політичної комунікації: для вироблення суспільного консенсусу, прийняття та обґрунтування політичних та соціально-політичних рішень. Особливістю мови політики як спеціальної підмови є її доступність для розуміння практично всіма членами мовної спільноти як наслідок деспеціалізації політичних термінів. Саме ця риса дозволяє деяким дослідникам заперечувати існування мови політики. Водночас «політична мова» не є прерогативою професійних політиків чи державних чиновників; це ресурс, відкритий для всіх членів мовної спільноти, він пов'язаний зі специфічним використанням загальнонародної мови як засобу переконання та контролю, або, іншими словами, це мова, яка застосовується в маніпулятивних цілях. До сфери політичної мови відноситься також весь спектр проблем, пов'язаних з політичною коректністю і боротьбою за чистоту мови. Під політичною

комунікацією розуміється будь-яка передача повідомлень, призначена вплинути на розподіл і використання влади в суспільстві, особливо якщо ці повідомлення виходять з офіційних урядових інститутів.

3. У рамках загальної теорії комунікації виділяються шість фундаментальних підходів до дослідження політичної комунікації: системний підхід; лінгвістичний підхід; символічний підхід; функціональний підхід; організаційний підхід та екологічний підхід. В рамках власне лінгвістичних досліджень розмежовуються два підходи до аналізу політичної комунікації: описувальний та критичний. Дискурс-аналіз у політичній лінгвістиці дозволяє встановити мости між соціологічним, культурним, міжособистісним і когнітивним аспектами влади. Основне завдання лінгвістичного аналізу політичного дискурсу полягає у розкритті механізмів складних взаємин між владою, пізнанням, мовою та поведінкою.

4. Політичний дискурс відноситься до інституційного виду спілкування. Інституційний дискурс – це дискурс, який здійснюється у громадських інститутах, спілкування в яких є складовою їхньої організації. Але інституційний дискурс – це більше, ніж просто спілкування в інституції. Це комплексний феномен системотвірними ознаками якого є : соціальний характер; фантомність; фідейстичність; дистанційованість та авторитарність; театральність. До функцій політичного дискурсу відносять: – експресивну, апелятивну та репрезентативну, а також додають фатичну, металінгвістичну функцію та поетичну. При вивченні політичного перекладу слід розглядати два різні об'єкти дослідження: переклад політичних текстів і переклад як політична заява.

5. Синтаксис визначає стиль, це організуюча основа будь-якого твору, саме синтаксис безпосередньо пов'язаний із думкою і має більший арсенал засобів виразності аніж будь-який інший рівень мови. Це і є підставою для обрання об'єктом дослідження експресивні синтаксичні засоби виразності, до яких ми відносимо: фігури повтору (повтор, анафора, епіфора, паралелізм, градація, полісиндетон); фігури протиставлення (антитеза, оксиморон); фігури вилучення

(еліпс, апосіопеза), фігури перестановки (інверсія); фігури заміни (метафора, порівняння) та інші фігури (риторичні запитання, парцеляція та номінативні речення).

6. При аналізі перекладу Промови 1 було встановлено, що обидва фрагменти використовують схожі експресивні синтаксичні засоби для досягнення максимального ефекту. Однак англomовний варіант демонструє більш різноманітне використання цих засобів, що дозволяє створити напруженішу і емоційно насиченішу атмосферу.

Особливостями Промови 1 є велика кількість довгих складних речень (74%), мала кількість простих номінативних речень (26%). Водночас зустрічаються паралельні конструкції (56%); риторичні запитання (19%); антитеза (8%); інверсія (7%); повтори (4%) та полісиндетон (6%). Практично відсутні фігури вилучення (еліпс, апосіопеза); фігури заміни (метафора, порівняння); не зустрічаються також прийоми градації та парцеляції.

Український переклад Промови 1 зберігає складність речень, але втрачає деяку ритмічність. До того ж відсутність деяких синтаксичних засобів (наприклад, більш складних паралелізмів) послаблює експресивність тексту.

Зазначимо, що особливостями українського перекладу є: менша кількість риторичних питань у порівнянні із оригіналом, відсутність інверсії, що зменшує акцент на окремих словах і фразах, а це дещо послаблює залучення читача до роздумів. А також більш прямий і менш образний стиль, при цьому основний зміст передано, відсутні деякі образні засоби, які були присутні в оригіналі. Український переклад все ж передає драматичний ефект оригіналу завдяки використанню граматичних трансформацій: заміни; перестановки, додавання.

Отже, аналіз фрагментів (1) – (10) Промови 1 підтверджує, що синтаксис відіграє важливу роль у передачі емоційного змісту тексту. Навіть при досить точному перекладі змісту, відмінності в синтаксичних конструкціях можуть впливати на загальне враження від тексту.

7. Промова 2. Обидві версії (англійська- оригінал) інавгураційної промови Дж.Байдена активно використовують фігури повтору, протиставлення, перестановки: паралелізм (9%), антитезу (8%), анафору (6%), градацію (12%) інверсію (9%), полісиндетон (4%); повтор (9%) для створення контрасту і підкреслення основних ідей; залучені також фігури вилучення (особливо еліпсис (7%) та апосіопеза (9%) інші фігури: риторичні запитання (3%), парцеляція (12%) та велика кількість номінативних речень (12%). Відмінності: Українська версія використовує більше інверсій, що надає тексту більш урочистого характеру. Англійська версія більше орієнтована на створення образів за допомогою метафор. Англійська версія використовує більше метафор, що додає тексту образності. Українська версія більш лаконічна і фокусується на основних ідеях.

8. Порівняння у діяхронічному плані показало, що у Промові 1 досить частотним є використання довгих складних речень, що абсолютно є нехарактерним для Промови 2, яка насичена короткими комінативними реченнями із градацією та повторами. У двох промовах більше відмінного аніж спільного, Промова 2 насичена фігурами повтору, контрасту, перестановки, заміни та парцеляції: 1) **паралелізм:** повторення однакових або схожих за структурою синтаксичних конструкцій створює ритм, підкреслює важливі ідеї та полегшує запам'ятовування; 2) **антитеза:** протиставлення понять підсилює контраст і акцентує увагу на ключових моментах; 3) **градація:** розміщення слів або фраз за зростанням або спаданням їхньої значущості чи емоційного навантаження посилює висловлену думку; 4) **речення з інверсією:** зміна звичайного порядку слів привертає увагу до певного слова або фрази; 5) **риторичні запитання:** Не потребують відповіді, але спонукають аудиторію до роздумів; 6) **риторичне звертання:** зєспосереднє звернення до аудиторії створює відчуття спільності та залученості. Номінативні речення та парцеляція працюють на виділення значимих частин промови та привернення уваги і вироблення запам'ятовування.

9. Ефект використання цих засобів такий: 1) **підсилення емоційного впливу:** Експресивні засоби допомагають автору викликати у слухачів різні емоції: від гордості за країну до співчуття і заклику до єдності; 2) **підкреслення важливих ідей:** за допомогою цих засобів автор акцентує увагу на ключових моментах своєї промови, роблячи їх більш запам'ятовуваними; 3) **створення образу автора як впевненого і переконливого лідера;** 4) використання експресивних засобів дозволяє автору створити образ сильного і харизматичного лідера, здатного мобілізувати націю; 5) **залучення аудиторії до діалогу:** Риторичні запитання і звертання безпосередньо до аудиторії заохочують слухачів до активної участі в комунікації.

10. Зіставний аспект: Англомовні тексти демонструють більш широке використання різноманітних синтаксичних засобів, таких як паралелізм, інверсія, протиставлення, довгі складні речення. Це дозволяє створювати більш глибокий і багатогранний образ, підкреслювати емоційну складову тексту і досягати більшої ефективності у передачі інформації. Українські переклади, як правило, передають основний зміст, але менш експресивно. Це пов'язано з відмінностями в синтаксичних конструкціях двох мов, а також з особливостями стилю перекладу.

11. Перспективи подальшого вивчення проблеми є такими: Які теми були найбільш актуальними для американського суспільства в різні епохи; який вплив мала риторика президентів на формування громадської думки; як змінювалася риторика президентів США в різні історичні періоди тощо.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ, 2004. 343 с.
3. Бекетова О.А. Структурно-семантичні та функціональні особливості фігур повтору в аргументативних текстах. *Вісник Київського державного лінгвістичного університету. Сер. Філологія*. 1997. Вип 5. С. 3–12.
4. Бехта І. А. Дискурс наратора в англomовній прозі: монографія. Київ : Грамота, 2004. 304 с.
5. Білоніжка І. С., Чижова Н. В. Лінгвостилістичні засоби інавгураційної промови Президента США Джозефа Р. Байдена-молодшого. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2021. № 48, Т. 1. С. 12-15.
6. Бойко В. А., Болсун А. А. Культурно-символічне наповнення інавгураційних промов українських президентів у контексті націєтворення. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. 2020. Вип. 85. С. 134-142.
7. Бойко Ю.П. Вживання підрядних речень у текстах різних функціональних стилів (на матеріалі англomовної прози та публіцистики): автореф. дис. ... канд філол. наук : 10.02.04. Одеса 2002. 20 с.
8. Бойко Ю.П. Розмовно-просторічна лексика чи мовна девіація: лінгво-перекладацький аспекти. *Наукові записки. Сер. Філологічні науки*. Кропивницький : Видавництво «КОД», 2021. Вип. 193. С. 78–84.
9. Бойко Ю.П. Семантична деривація в онтогенезі англійської політичної термінології. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: філологія*, № 68. 2024. С. 16–20.

10. Вінтонів М. О., Вінтонів Т.М., Мала Ю. В. Синтаксичні засоби експресивності в українському політичному дискурсі: монографія. Вінниця: «ТВОРИ», 2018. 334 с.
11. Габермас Ю. Дії, мовленнєві акти, мовленнєві інтеракції та життєвий світ / пер. А. Єрмоленка . Комуникативна практична філософія : підручник. Київ : Лібра, 1999. С. 287–324.
12. Гудманян А.Г., Сітко А.В., Єнчева Г.Г. Вступ до перекладознавства. Вінниця : Нова книга, 2017. 296 с.
13. Дж. Орвелл. 1984 : роман / пер. з англ. В. Шовкуна. Київ : Вид-во Жупанського, 2022. 320 с.
14. Дискурс іноземномовної комунікації: колективна монографія / за ред. К.Я. Кусько. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 495 с.
15. Дискурс як когнітивно-комуникативний феномен. Харків : Константа, 2005. 356 с.
16. Завадська О.Р. Інавгураційні промови українських президентів як символічний ресурс влади. Політикус. 2020. Вип. 3. С. 109-114.
17. Завальнюк І. Я. Функціонально-стилістичні особливості вживання окличних речень у сучасному українському газетному мовленні. *Мовознавчий вісник* : зб. наук. праць на пошану проф. К. Г. Городенської з нагоди її 60-річчя / відп. ред. Г. І. Мартинова. Черкаси, 2008. Вип. 8. С. 306–326.
18. Загнітко А. П. Еквіваленти речення : статус, обсяг і функційна типологія. *Лінгвістичні студії* : зб. наук. праць ; наук. ред. А. П. Загнітко. Донецьк : ДонНУ, 2009. Вип. 19. С. 79–91.
19. Загнітко А. П. Структурні і семантичні різновиди українських синтаксичних інновацій. *Лінгвістичні студії*: зб. наук. праць у 2 част. Донецьк : ДонНУ, 2003. Вип. 11. Ч. I. С. 135–147.
20. Загнітко А. П. Теоретична граматики сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк : ТОВ «ВКФ БАО», 2011. 992 с.

21. Загнітко А. П. Теоретична граматика української мови : Синтаксис : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2001. 662 с.
22. Загнітко А.П. Теорія сучасних лінгвістичних вчень : навч. посіб. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 528 с.
23. Іваницька М. Переклад та маніпуляція. *Наукові записки. Сер. Філологічні науки*. Кропивницький : Видавництво «КОД», 2021. Вип. 193. С. 92–99.
24. Ієвлев О. М., Калінська О. П. Мовна маніпуляція : техніки маніпуляцій у спілкуванні [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua>.
25. Інавгураційна промова Президента США Джозефа Байдена. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/inauguraladdress-by-president-joseph-r-biden-jr/> (дата звернення 22.11.2024)
26. Інавгураційні промови Президентів США / уклад. Е. Прутнік, В. Тейлор. Харків : Фоліо, 2009. 336 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/5ec99c09f3b04/Inavhuratsiini_promovy_prezydentiv_SS_hA.pdf?PHPSESSID=g857umqo9uei2aevnqv1n24sg4 (дата звернення: 2.09.2024)
27. Кондратенко Н. Інавгураційна промова як мовленнєвий жанр президентської риторики в українському та словацькому політичному дискурсі. *Slavica Slovaca*. 2022. R. 57. S. 33–46.
28. Кочерган М.П. Загальне мовознавство : підруч. для студ. філол. спец. ВНЗ. 2.вид., випр. і доп. Київ : Видавничий центр «Академія», 2006. 463 с.
29. Крапива Ю. В., Крікун Д. А. Політична промова як різновид політичної комунікації. *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 11, Т. 2. С. 42–44.
30. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту: навч. пос. для студентів старших курсів. Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. 278 с.
31. Кучик Г.Б. Структурно-семантичні та дискурсивні особливості англomовних текстів установчих документів міжнародних організацій : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Львів, 2016. 244 с.

32. Осипенко В. Ю. Поняття дискурсу як комунікативного інтерактивного явища (на основі досліджень другої половини ХХ ст.). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Сер. Філологія. Журналістика*. 2022. Том 33 (72). № 5. Ч. 1, С. 300–305.

33. Почепцов Г.Г. Комунікативні технології ХХ століття. Київ : «Ваклер», 2000. 352 с.

34. Селіванова О.О. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики. Київ : Фітосоціоцентр, 2002. 336 с.

35. Селіванова О.О. Основи теорії мовної комунікації: підручник. Черкаси : Видавництво Чабаненко Ю.А., 2011 350 с.

36. Серажим К. С. Дискурс як соціолінгвальний феномен сучасного комунікативного простору (методологічний, прагматико-семантичний і жанрово-лінгвістичний аспекти: на матеріалі політичного різновиду українського масовоінформаційного дискурсу) : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.01.08. Київ, 2003. 22 с.

37. Серажим К.С. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія архітектоніка, варіативність : монографія / за ред. В. Різуна. Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002. 392 с.

38. Слинько І. І., Гуйванюк Н. В., Кобилянська М. Ф. Синтаксис сучасної української мови : Проблемні питання : навч. посіб. Київ : Вища школа, 1994. 670 с.

39. Соколова І. В. Прагматико-комунікативні характеристики категорії повтору в текстах анонсах : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Суми, 2002. 211 с.

40. Тимінська Х. В. Функціональна семантика німецьких експресивів. *Наукові записки. Сер. Філологічна*. 2012. Вип. 23. С. 180–182.

41. Торосян О. Експресивний синтаксис сучасної англійської прози (на матеріалі роману Джона Гріна «Помилки наших зірок»). *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія : Філологічні науки (мовознавство)*. 2015. № 4. С. 161–166. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvddpufm_2

42. Філіпс Л., Йоргенсен М.В. Дискурс-аналіз. Теорія та метод. Харків, 2004. 336 с.
43. Фролова І. Є. Дискурсивна стратегія як когнітивно-комунікативний феномен. *Культура народів Причорномор'я*. 2006. № 82. Т. 2. С. 207–209.
44. Фуко М. Археологія знання / пер. з фр. В. Шовкун. Київ : Основа, 2003. 326 с.
45. Чабаненко В. А. Стилїстика експресивних засобів української мови. Запоріжжя : Запорізький держ. ун-т, 2002. 351 с.
46. Шевченко І. С. Когнітивно-прагматичні дослідження дискурсу. *Дискурс як когнітивнокомунікативний феномен: монографія / під загальн. ред Шевченко І. С.* Харків : Константа, 2005. С. 105–117.
47. Яковенко Ю.Л. Виступ політика як об'єкт дослідження. *Вісник Львівського університету. Серія: Філософсько-політологічні студії*. 2022. Вип. 42. С. 353-358.
48. Яковенко Ю.Л., Болотіна Е.В., Кваша О.П. Інавгураційні промови Президентів США Ф. Рузвельта та Д. Байдена: історико-політологічний аналіз. *Регіональні студії*, № 32. 2023. С. 158–163.
49. Agar M. Institutional Discourse. *Text* 5(3). Amsterdam : Mouton Publishers, 1985. P. 147–168.
50. Atkinson M. Our Masters' Voices: the Language and the Body пLanguage of Politics. New York : Routledge, 1984. 203 p.
51. Bachem R. Einführung in die Analyse politischer Texte. München: Oldenbourg, 1979. 186 S.
52. Baudrillard J. Simulacres et simulation. Paris: Galilée, 1981. 254 p.
53. Bergsdorf W. Politik und Sprache. München, Wien : Olzog, 1978. 186 S.
54. Bolinger D. Language – the Loaded Weapon: the Use and Abuse of Language Today. London and New York : Longman, 1980. 214 p.
55. Boyko Yuliya, Sierhieieva Oksana, Kupchyshyna Yulia, Matsiuk Olena, & Dmytroshkin Denys Cultural Relativism and Ethnocentrism as Two Alternative

Principles of Cross-cultural Communication. *World Journal of English Language*. 2022. Vol. 12, No. 8; P. 121–126.

56. Boyko, Y., Kupchyshyna, Y., Tarasova, O., Dolynskiy, I., & Roskvas, I. (2023). Current trends in English Public Speech Translation (based on TED talks platform). *Amazonia Investiga*, 12(62), P. 312–318.

57. Boyko, Y., Sierhieieva, O., Tarasova, O., Matsiuk, O., & Dmytroshkin, D. (2023). English Media Discourse of the Early 21st Century: Lexical innovations. *Amazonia Investiga*. Volume 12 Issue 65 / May 2023.

58. Cameron D. Demythologizing Sociolinguistics: Why Language Does Not Reflect the Society. *Ideologies of Language*. London: Routledge, 1990. 245 p.

59. Chilton P. A. Politics and Language. *The Encyclopedia of Language and Linguistics* / ed. R. E. Asher. Oxford, New York: Pergamon Press, 1994. P. 3214–3221.

60. Chilton P., Ilyin M. Metaphor in political discourse: the case of the «common European house». *Discourse and Society*. London: Sage Publications, 1993. Vol. 4, # 1. P. 7–31.

61. Chilton, Paul and Schäffner, Christina. 1997. “Discourse and Politics.” In *Discourse as Social Interaction*, Teun A. van Dijk (ed.), 206-230. London: Sage Publications. Gagnon, Chantal. 2006. “Language plurality as power struggle, or: Translating politics in Canada.”

62. Corcoran P. E. Political Language and Rhetoric. Austin: Univ. of Texas Press, 1979. 216 p.

63. D’Souza D. Illiberal Education: The politics of Race and Sex on Campus. New York: Free Press, 1991. 319 p.

64. Davis A. Politicized Language. *The Encyclopedia of Language and Linguistics* / ed. R. E. Asher. Oxford, New York: Pergamon Press, 1994. P. 3211–3214.

65. Denton, R. E. Jr., Woodward G.C. Political Communication in America. New York : Praeger, 1985. 366 p.

66. Dieckmann W. Politische Sprache, politische Kommunikation: Vorträge, Aufsätze, Entwürfe. Heidelberg : Winter, 1981. 279 S.

67. Dieckmann W. Sprache in der Politik. Einführung in die Pragmatik und Semantik der politischen Sprache. Heidelberg : C. Winter, 1969. 132 S.
68. Dijk T. A. van. Discourse Semantics and Ideology. *Discourse and Society*. 1995. Vol. 6, No.2. P. 243–285.
69. Dijk T. A. van. Discourse, Opinion and Ideologies. *Discourse and Ideologies*. Clevedon : Multilingual Matters LTD, 1996. P. 7–37.
70. Dijk T. A. van. Political Discourse and Racism: Describing Others in Western Parliaments. *The Language and Politics of Exclusion: Others in Discourse*. Thousand Oaks (Cal.): Sage Publications, 1997. P. 31–64.
71. Dijk T. van Ideology: A multidisciplinary approach 1998. 384 p.
72. Dijk van T.A. Discourse and Elite Racism. London, 1993. 320 p.
73. Dijk van T.A. Discourse as Social Interaction. London, 1997. 336 p.
74. Dijk van T.A. Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction. 2 vols. London, 1997. 324 p.
75. Dijk van T.A. Political Discourse and Political Cognition. Amsterdam, John Benjamins, 2002. P. 204–236.
76. Dijk van T.A. The Study of Discourse. *Discourse as a social interaction. Discourse studies*. London : Sage, 1997. P. 1–34.
77. Ealy S. Communication, Speech and Politics. Washington, D. C.: University Press of America, 1981. 244p.
78. Edelman M. Constructing the Political Spectacle. Chicago: University of Chicago Press, 1988. 137 p.
79. Edelman M. Political Language: Words that Succeed and Policies that Fail. New York : Academic Press, 1977. 164 p.
80. Edelman M. The Symbolic Uses of Politics. Urbana : University of Illinois Press, 1964. 164 p.
81. Fairclough N. Language and Power. London: Longman, 1989. 259 p.

82. Fairclough N., Wodak R. *Critical discourse analysis* / ed. T. van Dijk. *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. London: Sage. 1997. Vol. 2. P. 258–284.
83. Fowler R. *Language in the News: Discourse and Ideology in the Press*. London and New York : Routledge, 1991. 254 p.
84. Fowler R. Power. *Handbook of Discourse Analysis*. London : Academic Press, 1985. P. 61–82.
85. Gee J. P. *Social Linguistics and Literacies: Ideologies in Discourses*. London: Tailor & Francis, 1996. 218 p.
86. Geis M.L. *The Language of politics*. New York : Springer Verl., 1987. 189 p.
87. Graber D. A. *Verbal Behavior and Politics*. Urbana : Univ. of Illinois Press, 1976. 361 p.
88. Graber D. *Political Languages. Handbook of Political Communication*. Beverly Hills, London: Sage Publications, 1981. P.195–224.
89. Green D. *The Language of Politics in America: Shaping the Political Consciousness from McKinley to Reagan*. Ithaca : Cornell Univ. Press, 1987. 277 p.
90. Grieswelle D. *Rhetorik und Politik: Kulturwissenschaftliche Studien*. München : Minerva, 1978. 155 S.
91. Gron Green D. *The Language of Politics in America: Shaping the Political Consciousness from McKinley to Reagan*. Ithaca : Cornell Univ. Press, 1987. 277 p.
92. Gronbeck B. E. *Negative Political Ads and American Self Images. Presidential Campaigns and American Self Images*. San Francisco, Oxford: Westview Press, 1994. P. 60–84.
93. Gronbeck B.E. *The Presidency in the Age of Secondary Orality. Beyond the Rhetorical Presidency*. College Station: Texas A&M Univ. Press, 1996. P. 30–49.ess, 1985. P. 61–82.
94. Habermas J. *Vorstudien und ergänzungen zur theorie des kommunikativen Handelns*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1995. 605 s.

95. Hacker K. L. Political Linguistic Discourse Analysis. *The Theory and Practice of Political Communication Research*. New York: State University of New York Press, 1996. P. 28–55.
96. Hahn D. F. Political Communication: Rhetoric, Government and Citizens. State College (Pennsylvania): Strata Publishing Inc., 1998. 290 p.
97. Harris Z.S. Discourse Analyses. *Linguistic Society of America. Language*. 1952. # 28(1). P. 1–30.
98. Hodge R., Kress G. Language as Ideology. New York: Routledge, 1993. 230 p.
99. Holly W. Credibility and Political Language. *Language, Power and Ideology*. Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins, 1989. P. 115–135.
100. Klemperer V. LTI; Notizbuch eines Philologen. Berlin: Aufbau-Verlag, 1947. 300 S.
101. Lakoff George, Johnson Mark. *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press, 2003. 256 p.
102. Langacker R. Foundations of Cognitive Grammar. Vol. 1. Theoretical Prerequisites. Stanford (Ca.): Stanford Univ. Press, 1987. 516 p.
103. Maarek P. New Trends in French Political Communication: the 1995 Presidential Election. *Media, Culture and Society*. London, 1997. Vol. 19, No. 3. P. 357–368.
104. Meadow R. G. Politics as Communication. Norwood (New Jersey): Ablex Publ. Co., 1980. 269 p.
105. Nimmo D., Combs J. Mediated Political Realities. New York : Longman, 1983. 240 p.
106. Nimmo D., Combs J. Subliminal Politics: Myths and Mythmakers in America. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, 1980. 256 p.
107. Nöth W. Handbook of Semiotics. Bloomington and Indianapolis: Indiana Univ. Press, 1990. 576 p.
108. Paul H. *Prinzipien der Sprachgeschichte*. 10. Aufl. Berlin: De Gruyter, 1995. 376 S.

109. Pfau M., Kenski H. C. *Attack Politics: Strategy and Defense*. New York: Praeger, 1990. 191 p.
110. Pocock J.G.A. *Politics, language and time: Essays on political thought and History*. New York : Atheneum, 1971. 291 p.
111. Quasthoff U. M. Social Prejudice as a Resource of Power. *Language, Power and Ideology: Studies in Political Discourse*. Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins Publ. Co., 1989. P. 182–194.
112. Schäffner C., Porsch P. Meeting the Challenge on the Path to Democracy: Discursive Strategies in Government Declarations in Germany and the Former GDR. *Discourse and Society*. London : Sage Publications, 1993. Vol.4, #1. P. 33–55.
113. Schäffner, Christina. “Political Discourse Analysis from the Point of View of Translation Studies.” *Journal of Language and Politics* 3 (1). 2004. 117-150
114. Schudson M. Sending a Political Message: Lessons from the American 1790s. *Media, Culture and Society*. London, 1997. Vol. 19, #3. P.311–330.
115. Seidel, G. Political Discourse Analysis. *Handbook of Discourse Analysis*. Vol. 4. London: Academic Press, 1985. P. 43–60.
116. Sériot P. *Analyse du discours politique Soviétique*. Paris : Institut d’Etudes slaves, 1985. 362 p.
117. Stern G. *Meaning and Change of Meaning: With Special Reference to the English Language*. Santa Barbara: Greenwood Pub Group, 1975. 474 p.
118. Stuckey M., Antczak F. The Battle of Issues and Images: Establishing Interpretative Dominance. *Presidential Campaign Discourse: Strategic Communication Problems*. Albany: State Univ. of New York Press, 1995. P. 117–134.
119. *The Handbook of Discourse Analysis* / Ed. by D. Schiffrin, D. Tannen, H. Hamilton. UK, 2003.
120. Wahl C. W. The Relation Between Primary and Secondary Identifications: Psychiatry and the Group Sciences. *American Voting Behavior* /ed. E. Burdick and A. J. Brodbeck. Glencoe, Ill., 1959.

121. Warren B. What Euphemisms Tell Us About the Interpretation of Words. *Studia Linguistica*. Oslo – Stockholm: Scandinavian University Press, 1996. Vol.46, #2. P. 128–142.

122. Watts D. Political Communication Today. Manchester and New York: Manchester Univ. Press, 1997. 228p.

123. Wodak R., Meyer M. Methods of critical discourse analysis London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publications. 1994. 200 p.

ПЕРЕЛІК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

124. Енциклопелія перекладознавства : у 4 т. Т.1. : пер. з англ./ за ред. : Івз Гамбієра та Люка ван Дорслара; за заг. ред. : О.А.Кальниченка та Л.М.Черноватого. Вінниця: Нова книга, 2020. 552 с.

125. Енциклопелія перекладознавства : у 4 т. Т.1. : пер. з англ./ за ред. : Іва Гамб'є та Люка ван Дорслара; за заг. ред. : О.А.Кальниченка та Л.М.Черноватого. Вінниця: Нова книга, 2020. 276 с.

126. Мартинюк А. П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики / ХНУ ім. Каразіна. Харків, 2011. 196 с.

127. Словник української мови: в 11 томах. Том 8, 1977. С. 85.

128. Українська мова : Енциклопедія / Редкол. : В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та інші. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.

129. Штерн І. Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики: Енциклопедичний словник для фахівців з теоретичних гуманітарних дисциплін та гуманітарної інформатики. Київ : АртЕк, 1998. 336 с.

130. Ярмоленко С. Я. Дискурс. *Українська мова : Енциклопедія* / Редкол. : Русанівський В. М. (співголова), Тараненко О. О. (співголова), М. П. Зяблюк та інші. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. С. 142–143.

131. Advanced Learner's Dictionary, Encyclopedic Edition. 3-rd ed. Oxford: Oxford University Press, 1995. 1081 p.
132. Benveniste É. *Problèmes de linguistique générale*, Paris : Gallimard, coll. «Bibliothèque des sciences hÉumaines», 1966, 357 p.
133. Hirsch E. D., Jr., Kett J. F., Trefil J. The Dictionary of Cultural Literacy 2nd ed. Boston, New York: Houghton Mifflin Company, 1993. 619 p.
134. Longman Dictionary of English Language and Culture. Essex: Longman, 1992. 1528 p.
135. McMillan J. Hall to the Chief. The Presidents Speak. Los Angeles: General Publishing Group, 1996. 131 p.
136. Safire W. Safire's New Political Dictionary: the Definitive Guide to the Language of Politics. New York: Random House, 1993. 930 p.
137. The Encyclopedia of Language and Linguistics /ed.-in-chief R. E. Asher. Oxford, New York: Pergamon Press, 1994.
138. Webster's New World Dictionary of American English. Third College Edition. New York: Prentice Hall, 1994. 1574 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ

139. Anna Howard Shaw The Fundamental Principle of a Republic Delivered 21 June 1915, Ogdenburg, New York.
140. President Joe Biden speaks during the 59th Presidential Inauguration at the U.S. Capitol in Washington, Wednesday, Jan. 20, 2021.(AP Photo/Patrick Semansky, Pool).

ДОДАТКИ

Додаток А

Anna Howard Shaw The Fundamental Principle of a Republic Delivered 21 June 1915, Ogdenburg, New York.

Анна Говард Шоу. Основоположний принцип республіки. Огденбург, Нью-Йорк. Виголошено 21 червня 1915 року.

When I came into your hall tonight, I thought of the last time I was in your city. Twenty-one years ago I came here with Susan B. Anthony, and we came for exactly the same purpose as that for which we are here tonight. Boys have been born since that time and have become voters, and the women are still trying to persuade American men to believe in the fundamental principles of democracy, and I never quite feel as if it was a fair field to argue this question with men, because in doing it you have to assume that a man who professes to believe in a Republican form of government does not believe in a Republican form of government, for the only thing that woman's enfranchisement means at all is that a government which claims to be a Republic should be a Republic, and not an aristocracy.

The difficulty with discussing this question with those who oppose us is that they make any number of arguments but none of them have anything to do with Woman's Suffrage; they always have something to do with something else, therefore the arguments which we have to make rarely ever have anything to do with the subject, because we have to answer our opponents who always escape the subject as far as possible in order to have any sort of reason in connection with what they say.

It is not merely a trifling matter; it is not a little thing that does not concern the state, it is the most vital problem we could have, and any man who goes to the polls on the second day of next November without thoroughly informing himself in regard to this subject is

Коли я прийшла у ваш зал сьогодні ввечері, я думала, що це останній раз, коли я була у вашому місті. Двадцять один рік тому я прийшла сюди зі Сьюзен Б. Ентоні, і сьогодні ми прийшли з тією ж метою. Хлопчики, які народилися того часу вже стали виборцями, а жінки все ще намагаються переконати американських чоловіків повірити в фундаментальні принципи демократії, і я ніколи не відчуваю, як ніби це було справедливе поле, щоб сперечатися з цим питанням з чоловіками, тому що, роблячи це, ви повинні припустити, що людина, яка сповідує віру в республіканську форму правління, не вірить в республіканську форму правління, бо єдине, що означає для жінки, це те, що уряд, який претендує бути республікою, повинен бути республікою, а не аристократією.

Складність обговорення цього питання з тими, хто виступає проти нас, полягає в тому, що вони наводять будь-яку кількість аргументів, але жоден з них не має нічого спільного з виборчим правом жінки; вони завжди мають якесь відношення до чогось іншого, тому аргументи, які ми повинні робити рідко коли-небудь, мають якесь відношення до предмету, тому що ми повинні відповісти нашим опонентам, які завжди уникають предмета, наскільки це можливо, щоб мати будь-яку причину у зв'язку з тим, що вони говорять.

Це не просто дрібниця; це не дрібниця, яка не стосується держави, це найактуальніша проблема, яку ми могли б мати, і будь-яка людина, яка піде на вибори на другий день наступного листопада, не повідомивши себе про це, негідна бути громадянином цієї

unworthy to be a citizen of this state, and unfit to cast a ballot. If woman's suffrage is wrong, it is a great wrong; if it is right, it is a profound and fundamental principle, and we all know, if we know what a Republic is, that it is the fundamental principle upon which a Republic must rise. Let us see where we are as a people; how we act here and what we think we are.

The difficulty with the men of this country is that they are so consistent in their inconsistency that they are not aware of having been inconsistent; because their consistency has been so continuous and their inconsistency so consecutive that it has never been broken, from the beginning of our Nation's life to the present time.

If we trace our history back we will find that from the very dawn of our existence as a people, men have been imbued with a spirit and a vision more lofty than they have been able to live; they have been led by visions of the sublimest truth, both in regard to religion and in regard to government that ever inspired the souls of men from the time the Puritans left the old world to come to this country, led by the Divine ideal which is the sublimest and the supremest ideal in religious freedom which men have ever known, the theory that a man has a right to worship God according to the dictates of his own conscience, without the intervention of any other man or any other group of men.

And it was this theory, this vision of the right of the human soul which led men first to the shores of this country. Now, nobody can deny that they are sincere, honest, and earnest men. No one can deny that the Puritans were men of profound conviction, and yet these men who gave up everything in behalf of an ideal, hardly established their communities in this new country before they began to practice exactly the same sort of persecutions on other men which had been practiced upon them. They settled in their communities on the New England shores and when they formed their compacts by which they governed their local societies, they permitted no man to have a voice in the affairs unless he was a member of the church, and not a member of any church, but a member of the particular church which

держави і непридатна для голосування. Якщо виборче право жінки неправильне, це велика помилка; якщо це правильно, це глибокий і фундаментальний принцип, і ми всі знаємо, якщо ми знаємо, що таке Республіка, що це основний принцип, на якому повинна піднятися Республіка. Давайте подивимося, де ми як народ; як ми тут діємо і що ми думаємо.

Труднощі з людьми цієї країни полягають у тому, що вони настільки послідовні у своїй невідповідності, що вони не знають про непослідовність; тому що їх послідовність була настільки постійною, а їх невідповідність настільки послідовною, що вона ніколи не була порушена, від початку життя нашої нації до теперішнього часу.

Якщо ми простежимо нашу історію назад, ми виявимо, що з самого початку нашого існування як народу, люди були пройняті духом і видінням більш високим, ніж вони могли жити; їх привели видіння найвищої істини, і щодо релігії, і щодо уряду, який завжди надихав душі людей з того часу, як пуритани покинули старий світ, щоб прийти в цю країну, на чолі з Божественним ідеалом, який є найвищим і найвищим ідеалом релігійної свободи, яку люди коли-небудь знали, теорія про те, що людина має право поклонятися Богові за власним сумлінням, без втручання будь-якої іншої людини або будь-якої іншої групи чоловіків.

І саме ця теорія, це бачення права людської душі, привела людей першими до берегів цієї країни. Тепер ніхто не може заперечити, що вони щирі, чесні і щирі люди. Ніхто не може заперечити, що пуритани були людьми глибокого переконання, і все ж ці люди, які кинули все заради ідеалу, навряд чи створили свої громади в цій новій країні, перш ніж вони почали практикувати точно такі ж переслідування на інших людей, які практикувалися на них. Вони оселилися в своїх громадах на берегах Нової Англії і коли вони сформували свої договори, за якими вони керували своїми місцевими товариствами, не дозволили нікому мати голос у справах, якщо він не був членом Церкви, і не членом якоїсь церкви, а членом

dominated the particular community in which he happened to be.

In Massachusetts, they drove the Baptists down to Rhode Island; in Connecticut they drove the Presbyterians over to New Jersey; they burned the Quakers in Massachusetts and ducked the witches, and no colony, either Catholic or Protestant allowed a Jew to have a voice. And so a man must worship God according to the conscience of the particular community in which he was located, and yet they called that religious freedom, they were not able to live the ideal of religious liberty, and from that time to this the men of this government have been following along the same line of inconsistency, while they too have been following a vision of equal grandeur and power. Never in the history of the world did it dawn upon the human mind as it dawned upon your ancestors, what it would mean for men to be free.

They got the vision of a government in which the people would be the supreme power, and so inspired by this vision men wrote such documents as were sent from the Massachusetts legislature, from the New York legislature and from the Pennsylvania group over to the Parliament of Great Britain, which rang with the profoundest measures of freedom and justice. They did not equivocate in a single word when they wrote the Declaration of Independence; no one can dream that these men had not got the sublimest ideal of democracy which had ever dawned upon the souls of men.

But as soon as the war was over and our government was formed, instead of asking the question, who shall be the governing force in this great new Republic, when they brought those thirteen little territories together, they began to eliminate instead of include the men who should be the great governing forces, and they said, who shall have the voice in this great new Republic, and you would have supposed that such men as fought the Revolutionary War would have been able to answer that every man who has fought, everyone who has given up all he has and all he has been able to accumulate shall be free, it never entered their minds.

конкретної церкви, яка домінувала в конкретній громаді, в якій він опинився.

У Массачусетсі вони відвезли баптистів до Род-Айленда; у Коннектикуті вони перевезли пресвітеріанців до Нью-Джерсі; вони спалили квакерів у Массачусетсі і вигнали відьом, і жодна колонія, ані католицька, ані протестантська, не дозволяла єврею мати голос. І тому людина повинна поклонитися Богові за сумлінням тієї громади, в якій вона перебувала, і все ж вони називали цю релігійну свободу, вони не могли жити ідеалом релігійної свободи, і з того часу люди цього уряду йшли тією ж лінією непослідовності, в той час як вони також слідували баченню рівної величі і влади. Ніколи в історії світу це не зійшло на людський розум, як це засяяло на ваших предків, що це означало б для людей бути вільними.

Вони отримали бачення уряду, в якому народ буде вищою владою, і так натхненні цим баченням чоловіки склали такі документи, які пішли від законодавчого органу штату Массачусетс, від законодавчого органу Нью-Йорка і від групи Пенсільванії до парламенту Великобританії, які лунали з найглибшими закликами до свободи і справедливості. Вони не обмовилися жодним словом, коли написали Декларацію незалежності; ніхто не може мріяти, що ці люди не отримали найвищого ідеалу демократії, який коли-небудь осяяв їхні душі.

Але як тільки війна закінчилася і наш уряд був сформований, замість того, щоб задавати питання, хто буде керівною силою в цій великій новій республіці, коли вони об'єднали ці тринадцять маленьких територій, вони почали знищувати замість того, щоб включати людей, які повинні бути великими керівними силами, і сказали вони: Хто матиме голос у цій великій новій республіці, і ви б припустили, що такі люди, як війна за незалежність, змогли б відповісти, що кожен, хто воював, кожен, хто віддав усе, що має, і все, що він зміг накопичити, буде вільним, він ніколи не входив у їхні думки.

These excellent ancestors of yours had not been away from the old world long enough to realize that man is of more value than his purse, so they said every man who has an estate in the government shall have a voice; and they said what shall that estate be? And they answered that a man who had property valued at two hundred and fifty dollars will be able to cast a vote, and so they sang "The land of the free and the home of the brave." And they wrote into their Constitution, "All males who pay taxes on \$250 shall cast a vote," and they called themselves a Republic, and we call ourselves a Republic, and they were not quite so much of a Republic that we should be called a Republic yet. We might call ourselves angels, but that wouldn't make us angels, you have got to be an angel before you are an angel, and you have got to be a Republic before you are a Republic. Now what did we do?

Ці чудові предки ваші не були далеко від старого світу досить довго, щоб зрозуміти, що людина має більшу цінність, ніж його гаманець, тому вони сказали, що кожна людина, яка має майно в уряді буде мати голос; І вони сказали, що це за маєток? І вони відповіли, що людина, яка мала майно вартістю двісті п'ятдесят доларів, зможе віддати свій голос, і тому вони співали «Земля вільних і дім хоробрих». І вони написали у своїй Конституції: «Всі чоловіки, які платять податки на 250 доларів, віддадуть свій голос», і вони назвали себе Республікою, а ми називаємо себе Республікою, і вони були ще не настільки Республікою, щоб нас ще називали Республікою. Ми можемо називати себе ангелами, але це не зробило б нас ангелами, ви повинні бути ангелом, перш ніж ви ангел, і ви повинні бути республікою, перш ніж ви республіка. Що ж ми зробили?

**The United States Capitol
11:52 AM EST**

**Білий Дім
Вашингтон (округ Колумбія)
Капітолій США
20 січня 2021 року
11:52 за північноамериканським
східним стандартним часом**

THE PRESIDENT: Chief Justice Roberts, Vice President Harris, Speaker Pelosi, Leader Schumer, Leader McConnell, Vice President Pence, distinguished guests, and my fellow Americans.

This is America's day.
This is democracy's day.
A day of history and hope.
Of renewal and resolve.

Through a crucible for the ages America has been tested anew and America has risen to the challenge.

Today, we celebrate the triumph not of a candidate, but of a cause, the cause of democracy.

The will of the people has been heard and the will of the people has been heeded.

We have learned again that democracy is precious.

Democracy is fragile.

And at this hour, my friends, democracy has prevailed.

So now, on this hallowed ground where just days ago violence sought to shake this Capitol's very foundation, we come together as one nation, under God, indivisible, to carry out the peaceful transfer of power as we have for more than two centuries.

We look ahead in our uniquely American way – restless, bold, optimistic – and set our sights on the nation we know we can be and we must be.

I thank my predecessors of both parties for their presence here.

I thank them from the bottom of my heart.

You know the resilience of our Constitution and the strength of our nation.

Голова Верховного суду США Робертс, віцепрезидент Гарріс, спікер Пелосі, лідер Шумер, лідер Макконелл, віцепрезидент Пенс, шановні гості, мої співгромадяни-американці.

Це день Америки!

Це день демократії, день історії та надії, оновлення та згоди. Крізь горнило століть Америка знову пройшла випробування. І Америка відповіла на виклик. Сьогодні ми святкуємо перемогу не кандидата, а справи, справи демократії. Волевиявлення народу було почуто, і воля народу була почута.

Ми знову дізналися, що демократія дорогоцінна. Демократія тендітна. І в цей час, друзі мої, демократія перемогла! (Оплески.)

Тому зараз, на цьому священному місці, де всього кілька днів тому насильство намагалося розхитати саму основу Капітолію, ми зібралися разом, як одна нероздільна збережена Богом нація, щоб здійснити мирний перехід влади, так, як ми робили це понад два століття. Ми дивимося вперед на наш унікальний американський шлях, невтомний, сміливий, оптимістичний, і встановлюємо наші цілі, цілі нації, котрої – ми знаємо – ми можемо і повинні бути.

Я дякую своїм попередникам за те, що вони присутні тут сьогодні. Я дякую їм від щирого серця. (Оплески.) І я знаю (оплески) ... І я знаю стійкість нашої Конституції та силу нашої нації, так само як це знає президент Картер, з яким я говорив вчора ввечері і який не може бути з нами тут сьогодні, але якому ми

As does President Carter, who I spoke to last night but who cannot be with us today, but whom we salute for his lifetime of service.

I have just taken the sacred oath each of these patriots took — an oath first sworn by George Washington.

But the American story depends not on any one of us, not on some of us, but on all of us.

On “We the People” who seek a more perfect Union.

This is a great nation and we are a good people.

Over the centuries through storm and strife, in peace and in war, we have come so far. But we still have far to go.

We will press forward with speed and urgency, for we have much to do in this winter of peril and possibility.

Much to repair.

Much to restore.

Much to heal.

Much to build.

And much to gain.

Few periods in our nation’s history have been more challenging or difficult than the one we’re in now.

A once-in-a-century virus silently stalks the country.

It’s taken as many lives in one year as America lost in all of World War II.

Millions of jobs have been lost.

Hundreds of thousands of businesses closed.

A cry for racial justice some 400 years in the making moves us. The dream of justice for all will be deferred no longer.

A cry for survival comes from the planet itself. A cry that can’t be any more desperate or any more clear.

And now, a rise in political extremism, white supremacy, domestic terrorism that we must confront and we will defeat.

To overcome these challenges – to restore the soul and to secure the future of America – requires more than words.

It requires that most elusive of things in a democracy:

Unity.

Unity.

віддаємо данину поваги за його службу довжиною в життя.

Я щойно склав священну присягу, яку склали всі ці патріоти. Першим цю присягу склав Джордж Вашингтон. Але американська історія залежить не від когось одного з нас, не від деяких з нас, а від усіх нас, від нас – народу, який прагне до більш досконалого союзу. Це велика нація. Ми хороші люди. Ми пройшли через століття, крізь шторми і розбрати, мирний і воєнний час, але у нас попереду ще далекий шлях.

Ми підемо вперед швидко і наполегливо, тому що нам багато чого треба зробити цієї зими, сповненої небезпек і значних можливостей. Багато потрібно виправити, багато відновити, багато загоїти, багато побудувати та багато здобути. Небагато людей в історії нашої країни стикалися з такими труднощами та викликами, які поставив перед нами час.

Вірус, який буває раз на століття, безмовно вражає країну. За один рік він уже забрав стільки життів, скільки Америка втратила під час Другої світової війни. Втрачено мільйони робочих місць, закриті сотні тисяч підприємств, поклик до расової справедливості, якому щонайменше 400 років, рухає нами. Мрія про справедливість для всіх більше не буде відкладена на потім. (Оплески.)

Благання про виживання виходить від самої планети. Цей крик, що не може бути відчайдушнішим або більш ясним. А тепер ще й зростання політичного екстремізму, концепція переваги білих, внутрішній тероризм, яким ми повинні протистояти і які ми переможемо. (Оплески.)

Подолання цих викликів, відродження нашої душі та забезпечення безпечного майбутнього Америки вимагає більше, ніж слів. Для цього потрібно найбільш важко досяжніше у демократії – єдність. Єдність. В іншому січні, у 1863 році, в день нового року, Авраам Лінкольн підписав Прокламацію про звільнення рабів. Коли президент торкнувся пером паперу, він сказав (я цитую): “Якщо

In another January in Washington, on New Year's Day 1863, Abraham Lincoln signed the Emancipation Proclamation.

When he put pen to paper, the President said, "If my name ever goes down into history it will be for this act and my whole soul is in it."

My whole soul is in it.

Today, on this January day, my whole soul is in this:

Bringing America together.

Uniting our people.

And uniting our nation.

I ask every American to join me in this cause.

Uniting to fight the common foes we face:

Anger, resentment, hatred.

Extremism, lawlessness, violence.

Disease, joblessness, hopelessness.

With unity we can do great things. Important things.

We can right wrongs.

We can put people to work in good jobs.

We can teach our children in safe schools.

We can overcome this deadly virus.

We can reward work, rebuild the middle class, and make health care secure for all.

We can deliver racial justice.

We can make America, once again, the leading force for good in the world.

I know speaking of unity can sound to some like a foolish fantasy.

I know the forces that divide us are deep and they are real.

But I also know they are not new.

Our history has been a constant struggle between the American ideal that we are all created equal and the harsh, ugly reality that racism, nativism, fear, and demonization have long torn us apart.

The battle is perennial.

Victory is never assured.

Through the Civil War, the Great Depression, World War, 9/11, through struggle, sacrifice, and setbacks, our "better angels" have always prevailed.

In each of these moments, enough of us came together to carry all of us forward.

And, we can do so now.

History, faith, and reason show the way, the way of unity.

колись моє ім'я увійде в історію, це станеться завдяки цьому акту, який я підтримую всією душею".

«Який я підтримую всією душею». Сьогодні, в цей січневий день, я всією душею підтримую об'єднання Америки, об'єднання нашого народу, об'єднання нашої країни. (Оплески.)

Я прошу кожного американця приєднатися до мене у цій справі. Об'єднатися для боротьби з ворогами, які нам протистоять, зі злістю, образою і ненавистю, екстремізмом, беззаконням, насильством, захворюванням, безробіттям і безнадією. Разом ми здатні на великі справи, важливі справи.

Ми можемо виправити неправильне. Ми можемо дати людям хорошу роботу. Ми можемо навчати наших дітей в безпечних школах. Ми можемо подолати цей смертоносний вірус. Ми можемо винагородити за роботу і відновити середній клас і гарантувати охорону здоров'я для всіх. Ми можемо забезпечити расову справедливість і ми можемо знову зробити Америку провідною силою добра у світі.

Я знаю, що слова про єдність можуть для когось в ці дні здаватися порожніми фантазіями. Я знаю, що сили, які нас розділяють, мають глибоке коріння і що вони реальні. Але я також знаю, що вони не є чимось новим. Наша історія була постійною боротьбою між американським ідеалом про те, що всі ми створені рівними, і жорсткої потворною реальністю, коли нас розривали на частини расизм, нативізм, страх, демонізація.

Битва триває роки, перемога ніколи не гарантована.

Через громадянську війну, Велику депресію, Другу світову війну, 9 вересня, через боротьбу, жертви й труднощі наші кращі ангели завжди перемагали. У кожен з цих моментів більшість з нас об'єднувалися, щоб вести всіх нас вперед, і ми можемо зробити це зараз.

Історія, віра і розум вказують на шлях – шлях єдності. Ми можемо дивитися

We can see each other not as adversaries but as neighbors.

We can treat each other with dignity and respect.

We can join forces, stop the shouting, and lower the temperature.

For without unity, there is no peace, only bitterness and fury.

No progress, only exhausting outrage.

No nation, only a state of chaos.

This is our historic moment of crisis and challenge, and unity is the path forward.

And, we must meet this moment as the United States of America.

If we do that, I guarantee you, we will not fail.

We have never, ever, ever failed in America when we have acted together.

And so today, at this time and in this place, let us start afresh.

All of us.

Let us listen to one another.

Hear one another. See one another.

Show respect to one another.

Politics need not be a raging fire destroying everything in its path.

Every disagreement doesn't have to be a cause for total war.

And, we must reject a culture in which facts themselves are manipulated and even manufactured.

My fellow Americans, we have to be different than this.

America has to be better than this.

And, I believe America is better than this.

Just look around.

Here we stand, in the shadow of a Capitol dome that was completed amid the Civil War, when the Union itself hung in the balance.

Yet we endured and we prevailed.

Here we stand looking out to the great Mall where Dr. King spoke of his dream.

Here we stand, where 108 years ago at another inaugural, thousands of protestors tried to block brave women from marching for the right to vote.

Today, we mark the swearing-in of the first woman in American history elected to national office – Vice President Kamala Harris.

Don't tell me things can't change.

один на одного не як противники, а як сусіди. Ми можемо ставитися один до одного гідно і з повагою. Ми можемо об'єднати зусилля, припинити кричати та знизити напругу. Бо без єдності немає світу, лише гіркота і лють. Немає ніякого прогресу, тільки виснажливе обурення. Немає нації, тільки стан хаосу.

Це наш історичний момент кризи й викликів, і шлях вперед передбачає єдність. Ми повинні зустріти цей момент як Сполучені Штати Америки. Якщо ми це зробимо, я гарантую, що ми не програємо. Ми ніколи, ніколи, ніколи не зазнавали невдач в Америці, коли ми діяли спільно.

Отже, сьогодні, в цей час, в цьому місці, почнім все з чистого аркуша. Давайте знову будемо слухати один одного. Чути один одного. Бачити одне одного. Поважати один одного. Політика не повинна бути пекучим вогнем, який знищує все на своєму шляху. Кожна розбіжність не повинна перетворюватися на тотальну війну. І ми повинні відкинути культуру, в якій самі факти маніпулюються і навіть фабрикуються. (Оплески.)

Мої співвітчизники-американці, ми повинні діяти по-іншому. Америка здатна на більше, і я вірю, що Америка – набагато краща. Просто погляньте навколо. Тут ми стоїмо в тіні купола Капітолію, як уже згадувалося раніше, завершеного в розпал Громадянської війни, коли сам Союз буквально висів на волоску. Проте, ми вистояли. Ми перемогли.

Ми стоїмо і дивимося на величну [Національну] алею, де доктор Кінг говорив про свою мрію. Ми стоїмо там, де 108 років тому на черговий інавгурації тисячі протестуючих намагалися перешкодити хоробрим жінкам виступити за право голосу. І сьогодні ми відзначаємо присягу першої в історії Америки жінки, обраної на посаду віцепрезидента – Камали Гарріс.

Не кажіть мені, що нічого не можна змінити! (Оплески.)

Here we stand across the Potomac from Arlington National Cemetery, where heroes who gave the last full measure of devotion rest in eternal peace.

And here we stand, just days after a riotous mob thought they could use violence to silence the will of the people, to stop the work of our democracy, and to drive us from this sacred ground.

That did not happen.

It will never happen.

Not today.

Not tomorrow.

Not ever.

To all those who supported our campaign I am humbled by the faith you have placed in us.

To all those who did not support us, let me say this: Hear me out as we move forward. Take a measure of me and my heart.

And if you still disagree, so be it.

That's democracy. That's America. The right to dissent peaceably, within the guardrails of our Republic, is perhaps our nation's greatest strength.

Yet hear me clearly: Disagreement must not lead to disunion.

And I pledge this to you: I will be a President for all Americans.

I will fight as hard for those who did not support me as for those who did.

Many centuries ago, Saint Augustine, a saint of my church, wrote that a people was a multitude defined by the common objects of their love.

What are the common objects we love that define us as Americans?

I think I know.

Opportunity.

Security.

Liberty.

Dignity.

Respect.

Honor.

And, yes, the truth.

Recent weeks and months have taught us a painful lesson.

There is truth and there are lies.

Lies told for power and for profit.

And each of us has a duty and responsibility, as citizens, as Americans, and especially as

Через Потомак від нас знаходиться Арлінгтонське кладовище, де герої, які віддали останню повну міру відданості, спочивають у вічному спокої. І ось ми стоїмо, всього через кілька днів після того, як бунтівна юрба вирішила, що вона може використовувати насильство, щоб змусити замовкнути волю людей, зупинити роботу нашої демократії, вигнати нас з цієї священної землі. Цього не сталося. Цього не станеться ніколи. Ні сьогодні. Ні завтра. Ніколи. Ніколи! (Бурхливі оплески.)

Звертаючись до всіх, хто підтримував нашу кампанію, я схилию голову перед вашою вірою в нас. Всім тим, хто нас не підтримував, я хочу сказати наступне: «Прислухайтесь до мене в міру того, як ми рухаємося вперед. Випробуйте мене і моє серце».

Якщо ви не погодитеся зі мною, нехай так і буде. Це демократія. Це Америка. Право на мирну незгоду. В межах кордонів нашої країни, можливо, це найбільша сила нації. Проте, вислухайте мене: «Розбіжності не повинні вести до роз'єднання». І я присягаюся, що буду президентом для всіх американців, абсолютно для всіх. (Оплески.) І я обіцяю вам, що буду боротися за тих, хто не підтримав мене, в тій же мірі, як і за тих, хто підтримав. (Оплески.)

Багато століть тому святий Августин, святий моєї релігії, писав, що народ – це множина, що визначається загальними об'єктами його любові. Обумовлена загальними об'єктами любові. Які у нас загальні об'єкти, що ми, американці, любимо, які визначають нас як американців?

Думаю, ми знаємо. Це можливості, безпека, свобода, гідність, повага, честь і, так, істина. (Оплески.) Останні тижні й місяці показали нам болісний урок. Існує правда і брехня – брехня, яку кажуть заради влади та наживи.

І у кожного з нас є борг і відповідальність громадян, американців, і особливо лідерів, які взяли на себе зобов'язання дотримуватися Конституції

leaders – leaders who have pledged to honor our Constitution and protect our nation — to defend the truth and to defeat the lies.

I understand that many Americans view the future with some fear and trepidation.

I understand they worry about their jobs, about taking care of their families, about what comes next.

I get it.

But the answer is not to turn inward, to retreat into competing factions, distrusting those who don't look like you do, or worship the way you do, or don't get their news from the same sources you do.

We must end this uncivil war that pits red against blue, rural versus urban, conservative versus liberal.

We can do this if we open our souls instead of hardening our hearts.

If we show a little tolerance and humility.

If we're willing to stand in the other person's shoes just for a moment. Because here is the thing about life: There is no accounting for what fate will deal you.

There are some days when we need a hand.

There are other days when we're called on to lend one.

That is how we must be with one another.

And, if we are this way, our country will be stronger, more prosperous, more ready for the future.

My fellow Americans, in the work ahead of us, we will need each other.

We will need all our strength to persevere through this dark winter.

We are entering what may well be the toughest and deadliest period of the virus.

We must set aside the politics and finally face this pandemic as one nation.

I promise you this: as the Bible says weeping may endure for a night but joy cometh in the morning.

We will get through this, together

The world is watching today.

So here is my message to those beyond our borders: America has been tested and we have come out stronger for it.

We will repair our alliances and engage with the world once again.

й захищати нашу країну, відстоювати правду і боротися з брехнею. (Оплески.)

Послухайте – (оплески) – я розумію, що багато хто з моїх співвітчизників-американців дивляться в майбутнє з острахом і тривогою. Я розумію, що вони турбуються про свою роботу. Я розумію що, як і мого батька, їх ночами бентежать питання: чи зможу я зберегти своє здоров'я, чи зможу я платити за іпотекою. Вони думають про свої родини, про те, що буде далі. Чесно, я розумію.

Однак відповідь полягає не в тому, щоб закритися в собі, підтримувати конкурентні фракції, не довіряючи тим, хто не схожий на вас, або молитися не так, як ви, або отримує новини з інших джерел. Ми повинні покласти край цій негромадянській війні, в якій червоний колір протиставляється синьому, село виступає проти міста, консервативне є в опозиції до ліберального. Ми зможемо це зробити, якщо відкриємо свої душі замість того, щоб робити запеклими серця.

Якщо ми це зробимо, наша країна стане сильнішою, успішнішою, краще підготовленою до майбутнього. Між нами можуть існувати розбіжності. Дорогі співвітчизники, ми будемо мати потребу один в одному в ході подальшої роботи. Необхідно буде докласти всіх зусиль, щоб вистояти в цю темну зиму. Ми вступаємо в найважчий, найсмертоносніший період пандемії.

Ми повинні залишити осторонь політику і нарешті почати боротися з COVID-19 як єдина нація. Я вам це обіцяю. Як сказано в Біблії, всю ніч може тривати плач, але вранці приходить радість. Ми здолаємо це разом. Сьогодні увесь світ дивиться на нас. Ось моє послання тим, хто знаходиться за межами наших кордонів.

Америка пройшла випробування, завдяки чому ми стали сильнішими. Ми будемо відновлювати зв'язки з союзниками та відігравати важливу роль на світовій арені. Не заради того, щоб розв'язати проблеми минулого, а задля

Not to meet yesterday's challenges, but today's and tomorrow's.

We will lead not merely by the example of our power but by the power of our example.

We will be a strong and trusted partner for peace, progress, and security.

We have been through so much in this nation.

And, in my first act as President, I would like to ask you to join me in a moment of silent prayer to remember all those we lost this past year to the pandemic.

To those 400,000 fellow Americans – mothers and fathers, husbands and wives, sons and daughters, friends, neighbors, and co-workers.

We will honor them by becoming the people and nation we know we can and should be.

Let us say a silent prayer for those who lost their lives, for those they left behind, and for our country.

Amen.

This is a time of testing.

We face an attack on democracy and on truth.

A raging virus.

Growing inequity.

The sting of systemic racism.

A climate in crisis.

America's role in the world.

Any one of these would be enough to challenge us in profound ways.

But the fact is we face them all at once, presenting this nation with the gravest of responsibilities.

Now we must step up.

All of us.

It is a time for boldness, for there is so much to do.

And, this is certain.

We will be judged, you and I, for how we resolve the cascading crises of our era.

Will we rise to the occasion?

Will we master this rare and difficult hour?

Will we meet our obligations and pass along a new and better world for our children?

I believe we must and I believe we will.

And when we do, we will write the next chapter in the American story.

It's a story that might sound something like a song that means a lot to me.

того, щоб подолати теперішні та майбутні виклики. (Оплески.)

І ми будемо діяти не тільки прикладом нашої сили, а й силою нашого прикладу. (Оплески.) Ми будемо сильним, надійним партнером заради миру, прогресу і безпеки.

Ви знаєте, ми через багато що пройшли в цій країні. Перше, що я хотів би зробити, ставши президентом, – це запросити вас приєднатися до мене під час цієї хвилини мовчання і молитви, згадавши 400 тисяч американців, яких ми втратили за останній рік у зв'язку з пандемією: матерів, тат, чоловіків, дружин, синів, дочок, друзів, сусідів і колег. Ми вшануємо їх пам'ять, ставши людьми та нацією, якими, як ми знаємо, можемо і маємо бути.

Прошу вас приєднатися до мене для молитви за тих, хто втратив своє життя, і тих, хто залишив нас, і за нашу країну.

[ХВИЛИНА МОВЧАННЯ]

Амінь.

Настав час нового випробування. Наша демократія, наша правда піддаються нападам. Лютує вірус, зростає несправедливість, гноблення у зв'язку зі системним расизмом, кліматична криза. Роль, яку США відіграють у світі. Кожне з цих випробувань є серйозним викликом. Але ми стикнулися з усіма ними одночасно. На нашу країну лягла найважча відповідальність в історії, і ми пройдемо це випробування.

Чи зуміємо ми спільно подолати труднощі? Настав час сміливих дій, оскільки перед нами стоїть безліч завдань. Це факт. Про нас з вами будуть судити на підставі того, як ми впораємося кризами нашої ери. Ми будемо на висоті. Чи зможемо ми впоратися з цим труднощами? Чи зможемо ми виконати свої зобов'язання і передати нашим дітям новий, кращий світ? Я вважаю, що ми повинні це зробити. Я впевнений, що видотримуетесь такої ж думки. Я вірю, що ми зможемо.

Коли ми цього досягнемо, ми впишемо новий великий розділ в історію США. Це

It's called "American Anthem" and there is one verse stands out for me:

"The work and prayers of centuries have brought us to this day What shall be our legacy? What will our children say?... Let me know in my heart When my days are through America America I gave my best to you."

Let us add our own work and prayers to the unfolding story of our nation.

If we do this then when our days are through our children and our children's children will say of us they gave their best.

They did their duty.

They healed a broken land. My fellow Americans, I close today where I began, with a sacred oath.

Before God and all of you I give you my word.

I will always level with you.

I will defend the Constitution.

I will defend our democracy.

I will defend America.

I will give my all in your service thinking not of power, but of possibilities.

Not of personal interest, but of the public good.

And together, we shall write an American story of hope, not fear.

Of unity, not division.

Of light, not darkness.

An American story of decency and dignity.

Of love and of healing.

Of greatness and of goodness.

May this be the story that guides us.

The story that inspires us.

The story that tells ages yet to come that we answered the call of history.

We met the moment.

That democracy and hope, truth and justice, did not die on our watch but thrived.

That our America secured liberty at home and stood once again as a beacon to the world.

That is what we owe our forebearers, one another, and generations to follow.

So, with purpose and resolve we turn to the tasks of our time.

Sustained by faith.

Driven by conviction.

And, devoted to one another and to this country we love with all our hearts.

буде американська історія – історія, яка буде схожа на одну з пісень, яка має для мене велике значення – «Американський гімн». І є один вірш, особливий для мене. І в ньому є такі рядки: «Вікові зусилля і молитви привели нас до цього дня. Якою буде наша спадщина? Що скажуть наші діти? Дайте знати моєму серцю, коли мої дні закінчатся. Америко, Америко, я віддав тобі все найкраще». Давайте ж докладемо до історії нашої великої країни наші власні зусилля і молитви.

Якщо ми зробимо це, то, коли наші дні підйдуть до кінця, наші діти та правнуки скажуть про нас: вони зробили все, що змогли, виконали свій обов'язок, зцілили скалічену землю. Мої співвітчизники, я закінчую тим же, чим почав свій виступ: священною клятвою перед Богом і перед вами. Даю вам слово, я завжди буду з вами чесним. Я буду захищати Конституцію. Я буду захищати демократію. Я буду захищати Америку.

Я буду робити все заради вас, думаючи не про владу, а про можливості, не про особисті образи, а про суспільне благо. Разом ми напишемо американську історію надії, а не страху. Єдності, а не роз'єднаності. Світла, а не темряви. Історію порядності, гідності, любові, відновлення, величі та добра.

Нехай ця історія послужить нам прикладом і джерелом натхнення. Нехай вона скаже майбутнім поколінням, що ми відгукнулися на заклик історії, що ми подолали виклик. Демократія і надія, правда і справедливість не зникли в наші дні; Америка забезпечила свободу на своїй території та в черговий раз стала орієнтиром для всього світу.

Це – наш обов'язок перед нашими предками, одне перед одним та перед наступними поколіннями.

Таким чином ми цілеспрямовано і впевнено виконуємо завдання нашого часу, покладаючись на віру, наші переконання, відданість один одному і країні, яку ми любимо від щирого серця. Нехай Бог благословить Америку і нехай Бог захистить наші війська. Дякую, Америко!

May God bless America and may God
protect our troops.

Thank you, America.

END

12:13 pm EST

КІНЕЦЬ

12:13 за північноамериканським
східним стандартним часом

РІШЕННЯ ЕКСПЕРТНОЇ КОМІСІЇ
КАФЕДРИ ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА
ПРО ДОПУСК КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ

Підтверджуємо ознайомлення з результатами звіту/звітів перевірки роботи, продукуваними програмно-технічним засобом (ами), на наявність текстових збігів:

Назва кваліфікаційної роботи **Синтаксичні засоби вираження експресії у сучасному політичному дискурсі (на матеріалі промов політичних лідерів)**

Автор **Трохимчук Марія Владиславівна**

Освітня програма: **Германська філологія та перекладознавство: англійська мова та друга іноземна мова**

Спеціальність: **035 Філологія**

Науковий керівник: **д. філол. н., професор Бойко Юлія Петрівна**

Після аналізу звіту/звітів зроблено такий висновок:

№	Висновок	Позначка про відповідність
1	Запозичення, виявлені в роботі, є законними і не є академічним плагіатом (далі – зазначаються підстави віднесення запозичень до правомірних, якщо потрібно). Робота приймається до захисту.	+
2	Виявлені запозичення не є академічним плагіатом, розміщені в розділах, які не описують безпосередньо авторське дослідження, але кількість цитат перевищує обсяг, виправданий поставленою метою роботи (далі – зазначаються детальні та аргументовані підстави віднесення запозичень до правомірних). Робота приймається до захисту, але має бути відкоригована.	
3	Виявлені запозичення не є академічним плагіатом, але частково розміщені в розділах, які описують безпосередньо авторське дослідження, а кількість цитат перевищує обсяг, виправданий поставленою метою роботи. Робота може бути допущена до захисту після того як буде відкоригована та доопрацьована і успішно пройде повторну перевірку на академічний плагіат.	
4	Робота містить навмисні текстові спотворення, передбачувані спроби укриття текстових запозичень або інші прояви академічного плагіату. Робота містить фабрикацію або фальсифікацію даних. Робота не допускається до захисту.	
5	Інше:	

Підтвердження: Робота виконана відповідно до вимог. Відсоток плагіату не перевищує встановлену норму. Робота допускається до захисту.

Дата *23.12.2024*

Завідувач кафедри Юлія БОЙКО
Підпис

Гарант освітньої програми Юлія БОЙКО
Підпис

Керівник кваліфікаційної роботи Юлія БОЙКО
Підпис